

Holicko

vlídné místo pro život

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro území SO ORP Holice 2022–2025

duben 2022

1. ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

právě držíte v rukou Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro území SO ORP Holice pro období 2022–2025, který byl vytvořen v rámci projektu „Komunitní plánování sociálních služeb na území Holicka“, reg. číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_106/0015170 financovaného z Operačního programu Zaměstnanost. Cílem tohoto projektu bylo zmapovat, zlepšit dostupnost, ale i kvalitu poskytovaných sociálních služeb na území Holicka. Důležité je ale zmínit, že nám nešlo o pouhé plánování a mapování od stolu, ale naopak do všech procesů byly zahrnuty subjekty z území, a to jak zadavatelé (Pardubický kraj, města a obce ze správního obvodu ORP Holice), poskytovatelé sociálních služeb se sebemenším dosahem do regionu, tak i běžní uživatelé, jako jste Vy nebo Váš soused. Díky tomu vzniklo funkční partnerství, jehož vizí je „Holicko – vlídné místo pro život“.

Realizátorem projektu a autorem tohoto střednědobého plánu je Místní akční skupina Holicko (MAS Holicko, o.p.s.), jež byla založena v roce 2006 za účelem rozvoje holického regionu. Pokud jste ještě o nás neslyšeli, tak vězte, že jsme společenství obcí, podnikatelů, neziskových organizací a aktivních lidí, kteří chtějí něco udělat pro region, kde bydlí a pracují.

Jsme nezávislí na politickém rozhodování – ačkoliv se v průběhu let změnili představitelé politických stran, vlády, kraje nebo i obcí, tak MAS Holicko tu stále aktivně působí. Naší jednoznačnou výhodou je to, že fungujeme na základě tak zvaného principu LEADER. To ve zkratce znamená, že prostřednictvím partnerství a metody „zdola nahoru“ se snažíme najít společnou řeč nad potřebami a prioritami, tak aby život na Holicku byl příjemnější, bezpečnější a radostnější pro většinu místních obyvatel. Proto jsme s místními obyvateli neustále v kontaktu – ptáme se, posloucháme a reagujeme na jejich potřeby.

Cílem MAS Holicko je zlepšit kvalitu života v regionu, a to prostřednictvím mnoha různých aktivit. Od roku 2009 aktivně získáváme dotační prostředky pro Holicko, které dále přerozdělujeme do území. Jedná se o projekty zaměřené na rozvoj občanské vybavenosti v obcích, spolkových aktivit, na zvýšení bezpečnosti silničního provozu, na podporu podnikatelů, cestovního ruchu, ... Nadto vytvářením různých oborových partnerství, se zaměřujeme zejména na podporu regionálního školství (Místní akční plán rozvoje vzdělávání na Holicku), sociální oblasti (Komunitní plánování sociálních služeb na území Holicka), regionálních výrobců (KRAJ PERNŠTEJNŮ - regionální produkt) nebo cestovního ruchu (Turistická oblast Pardubicko). Více o naší činnosti naleznete zde: <https://www.holicko.cz/>

Ing. Michaela Kovářová, Ředitelka MAS Holicko, o.p.s.

2. ZÁKLADNÍ INFORMACE

Název strategického dokumentu	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro území SO ORP Holice 2022-2025
Kategorie strategického dokumentu	Střednědobá místní strategie (vymezená územím SO ORP) tematického charakteru pro oblast sociálních služeb
Řešené území	Správní obvod ORP Holice
	Počet obyvatel správního obvodu: 17 910
	Počet obcí ve správním obvodu: 14
	Rozloha správního obvodu: 21 365,4 ha
Názvy obcí na území ORP Holice	Býšť, Dolní Roveň, Dolní Ředice, Holice, Horní Jelení, Horní Ředice, Chvojenec, Jaroslav, Ostřetín, Poběžovice u Holic, Trusnov, Uhersko, Veliny, Vysoké Chvojno
Zpracovatel	MAS Holicko, o.p.s. v rámci projektu „Komunitní plánování sociálních služeb na území Holicka“, reg. číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_106/0015170 financovaného z Operačního programu zaměstnanost
Koordinátor tvorby strategického dokumentu	PhDr. Miloslav Macela Ing. Michaela Kovářová
Rok zpracování	2020-2022
Schvalovatel strategického dokumentu	Partnerská platforma KPSS Holicko Zastupitelstvo města Holice
Forma a datum projednání / schválení	Schváleno Partnerskou platformou KPSS Holicko dne: 26. 4. 2022 Schváleno zastupitelstvem Města Holice dne:
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla žádná aktualizace. Jedná se o první verzi strategického dokumentu.
Období realizace	4/2022–3/2025
Odpovědnost za realizaci	Partnerská platforma KPSS Holicko
Orientační rozpočet implementace	87 832 tis. Kč

2.1. Kontext vzniku a existence Komunitního plánu Holicka

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro území SO ORP Holice (dále jen „*Komunitní plán Holicka*“) byl zpracován MAS Holicko, o.p.s. v průběhu 6/2020–5/2022 v rámci projektu „Komunitní plánování sociálních služeb na území Holicka“, reg. číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_106/0015170 financovaného z Operačního programu Zaměstnanost. Tento projekt řešil hned několik problémů území Holicka v sociální oblasti:

- Neprobíhající proces společného komunitního plánování,
- nedostatečné financování sociálních služeb,
- nedostatečné zajištění sociálních služeb pro cílové skupiny seniorů a dětí a mládeže,
- nedostatečně informovaná veřejnost a zastupitelé obcí o sociálních službách.

Díky projektu bylo nejprve vytvořeno funkční partnerství a spolupráce všech subjektů činných v oblasti poskytování sociálních služeb (poskytovatelé sociálních služeb, zadavatelé - úřady a zastupitelé obcí a měst, uživatelé a potenciální uživatelé sociálních služeb). Což umožnilo vytvořit Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro území Holicka metodou komunitního plánování. Komunita je zde definována územím SO ORP Holice a společným zájmem zajištění fungující sítě sociálních a souvisejících služeb v tomto území.

Metoda komunitního plánování umožňuje plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikám i potřebám obyvatel území. Jedná se o otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti rozvoje a udržitelnosti sociálních služeb, který posiluje soudržnost místní komunity, zvyšuje zapojení občanů do řešení problémů, podporuje dialog mezi poskytovateli služeb v území a umožňuje obcím zvyšovat efektivitu vynaložených prostředků na provoz sociálních služeb.

Obsahem Komunitního plánu Holicka jsou sociodemografická analýza, analýza problémů a potřeb a SWOT analýza, jež sloužily jako podklad pro stanovení vize a návrhové části (cíle a opatření s důrazem na konkrétnost, realizovatelnost a měřitelnost včetně vyčíslení nákladů).

Veškeré důležité informace jsou zveřejněny zde: <https://www.kpss.holicko.cz/>.

2.2. Proces tvorby

Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb se dle § 3 písm. h) zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách rozumí strategický dokument obce nebo kraje schválený na dobu 3 let, který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb osob na území obce nebo kraje (v našem případě je

to území 14 obcí ze správního obvodu ORP Holice) a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů.

Komunitní plán Holicka byl vytvářen na základě konsensu všech, kteří se na jeho tvorbě podíleli, tedy zástupců MAS Holicko, poskytovatelů a uživatelů sociálních a souvisejících služeb, zástupců obcí, úřadů. Účastí všech těchto zástupců v rámci celého procesu plánování dochází k naplnění jednoho ze základních principů komunitního plánování, a to principu triády, což výrazně přispívá ke zvýšení kvality a reálnosti plánu.

Principy komunitního plánování v sociálních službách:

Princip triády: V rámci procesu plánování spolu plánují a spolupracují minimálně tři strany:

- uživatelé,
- poskytovatelé,
- zadavatelé.

Princip rovnosti:

- Každý má právo starat se o věci veřejné a společné – metoda plánování rozvoje sociálních služeb propojuje aktivitu občanů s rozhodováním na úřadě.
- Každý má právo se vyjádřit a každý má právo mluvit – je legitimní mluvit za sebe samotného nebo zájmovou skupinu.
- Nikdo nesmí být vylučován a diskriminován – procesy komunitního plánování musí zajistit všem účastníkům rovnost postavení a hlasu v průběhu všech jednání.

Princip skutečných potřeb: Analýza popisující stav sociálních služeb může být užitečnou pomůckou pro plánování rozvoje sociálních služeb, nemůže však nahradit aktivní zjišťování skutečných potřeb jednotlivými poskytovateli služeb.

Princip dohody: Výsledný plán je svého druhu smlouva, ve které se minimálně 3 strany (viz princip triády) navzájem zavazují ke spolupráci a součinnosti. Dohoda musí být nejen o záměrech, ale také o způsobu a postupu realizace odsouhlasených aktivit.

Princip zveřejňování procesu: Plánování sociálních služeb se zabývá věcmi veřejnými. Informace o dění v něm jsou veřejně dostupné a jednání jsou otevřená v průběhu celého procesu.

Princip nastavení řešení: Plánování sociálních služeb může být zaměřeno na jeden nebo více problémů v sociální oblasti. Šíře záběru musí být přiměřená místnímu společenství, jeho podmínkám, lidským i materiálním zdrojům.

Princip kompetence: V řízení plánování sociálních služeb musí být profesionalita, lidé s jasnými kompetencemi a zodpovědností.

Princip přímé úměry: Kvalitně probíhající proces plánování je stejně přínosný jako vlastní plán. Kvalita výstupů plánování je přímo úměrná kvalitě jeho průběhu.

Komunitní plánování na území SO ORP Holice bylo realizováno ve dvou fázích:

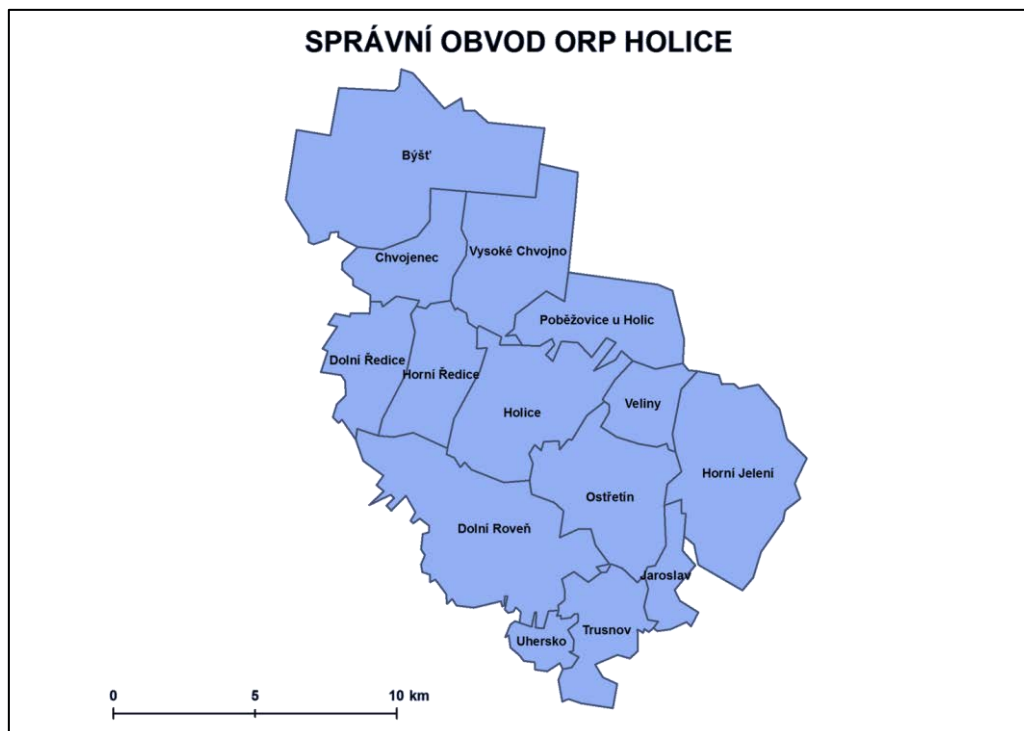
1. První období bylo věnováno přípravě Analytické části Komunitního plánu Holicka. V rámci procesu zjišťování potřeb v území byli zapojeni zadavatelé (zástupci obcí a zástupci kraje), poskytovatelé sociálních a navazujících služeb (ty které přímo působí na Holicku, ale i ty, za kterými lidé z Holicka vyjíždějí), a v neposlední řadě i uživatelé těchto služeb a široká veřejnost.
2. V rámci druhého období proběhla příprava Návrhové části Komunitního plánu Holicka. Do tohoto procesu byli zapojeni především přímo poskytovatelé sociálních a navazujících služeb, kteří na zjištěné potřeby reagovali konkrétními návrhy opatření. Tyto návrhy pak byly dále konzultovány a připomínkovány ze strany zadavatelů a veřejnosti.

V tuto chvíli je na řadě fáze realizační, tak aby Holicko bylo opravdu vlídné místo pro život. Realizační fáze je podpořena společným Memorandem o partnerství, které schválila dne 24.2.2022 Partnerská platforma a ke které mohou jednotlivé subjekty na Holicku přistupovat. Připojením se k tomuto Memorandu pak deklarují svou ochotu ke spolupráci a k naplnění Návrhové části Komunitního plánu Holicka. Současně se budou i hledat finanční nástroje a cesty, jak jednotlivá návrhová opatření realizovat.

2.3. Územní působnost

Komunitní plán Holicka je zpracován pro správní obvod ORP Holice.

Obrázek č. 1: Správní obvod ORP Holice

2.4. Doba platnosti

Jedná se o první střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit v území, jehož platnost je stanovena od 4/2022–3/2025.

3. ŘÍZENÍ A ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Realizátorem projektu „Komunitní plánování sociálních služeb na území Holicka“ je nezisková organizace typu místní akční skupiny MAS Holicko, o.p.s., která nese odpovědnost za realizaci projektu v souladu s žádostí o podporu.

Partnerem projektu je Město Holice, které bude zajišťovat legitimitu procesu komunitního plánování.

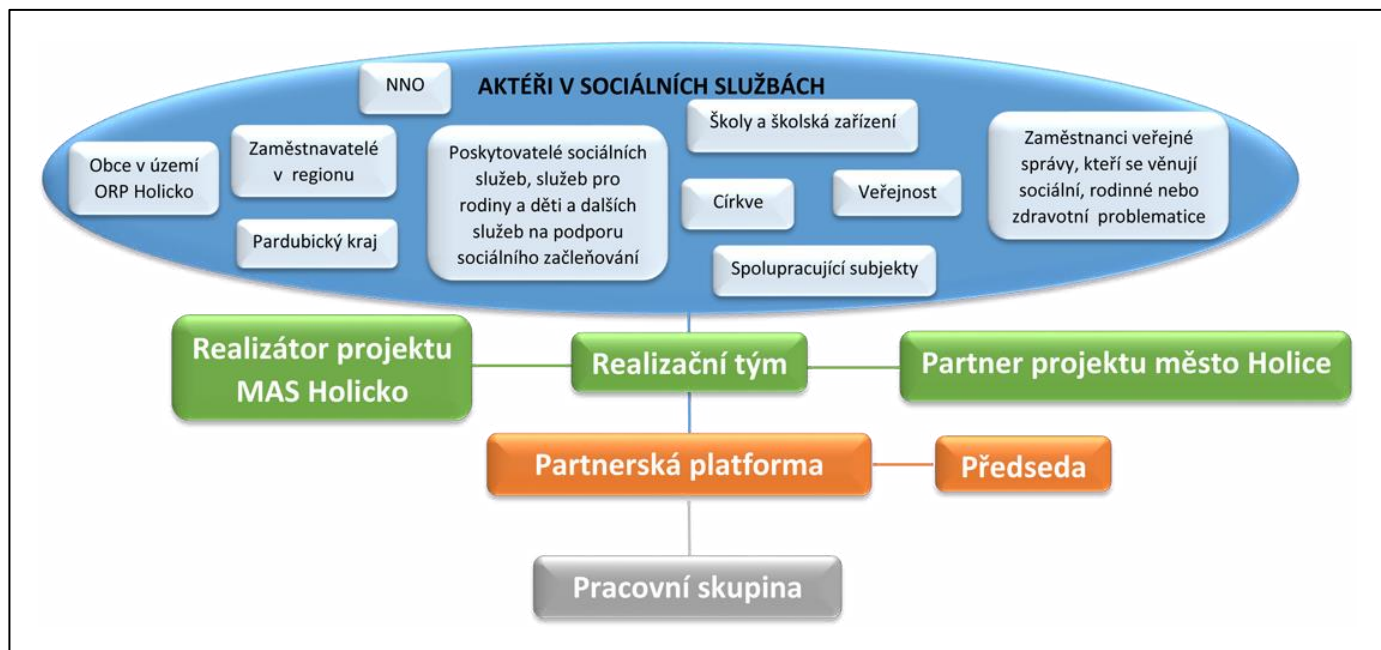
Úkolem realizačního týmu (složeného z koordinátora projektu, metodika a projektového manažera) je zabezpečit činnost a spolupráci partnerské platformy a pracovní skupiny, zajišťovat potřebné podkladové materiály, organizovat komunitní jednání v obcích a pravidelně vyhodnocovat realizované aktivity.

Hlavním a nejširším orgánem projektu je Partnerská platforma KPSS Holicko, která má otevřený charakter a je rovnoměrně složená ze zástupců všech aktérů v oblasti sociálních služeb. Ke spolupráci byly osloveny nejen subjekty, které působí přímo v sociální sféře, ale i další významní aktéři, kteří svou činností ovlivňují sociální situaci v regionu (zaměstnavatelé, školy, spolky, církve atd.). Aktuální složení Partnerské platformy KPSS Holicko je ke stažení zde: <https://www.kpss.holicko.cz/rizeni-projektu/partnerstvi.html>. Její role je přímo spjata s procesem střednědobého plánování sociálních služeb. Schvaluje výslednou podobu Komunitního plánu Holicka.

Pracovní skupina KPSS Holicko spolupracovala na tvorbě analytické a návrhové části Komunitního plánu Holicka. Je složena ze zástupců subjektů, které mají zkušenosti v oblasti sociálních služeb. Aktuální složení je zde: <https://www.kpss.holicko.cz/rizeni-projektu/pracovni-skupina.html>.

Obrázek č. 2: Organizační struktura komunitního plánování sociálních služeb na Holicku

Cílem je tuto strukturu zachovat i po celou dobu realizace Komunitního plánu Holicka, tj. od 4/2022 do 3/2025. Tato myšlenka je podpořena společným Memorandem o partnerství, které schválila dne 24.2.2022 Partnerská platforma a ke které mohou jednotlivé subjekty na Holicku přistupovat. Připojením se k tomuto Memorandu, pak deklarují svou ochotu ke spolupráci a k naplnění Návrhové části Komunitního plánu Holicka.

A stejně jako při tvorbě Komunitního plánu Holicka, tak i při jeho realizaci bude dodržován Komunikační plán, jehož cílem je jak nastavit konzultační proces, tak i zajistit informovanost všech aktérů v oblasti sociálních služeb a široké veřejnosti o dění v komunitním plánování sociálních služeb na Holicku.

4. VYHODNOCOVÁNÍ DOPADŮ A MONITORING AKTIVIT

Nezbytnou podmínkou pro efektivní a účelné plánování sociálních a souvisejících služeb je monitorování stanovených cílů, opatření a aktivit, vyhodnocování jejich dopadu a sledování příčin proč nebylo možné je realizovat. Monitoring plánu v realizační fázi a nastavení cílů pro další období je možné jen při zachování organizační struktury komunitního plánování sociálních služeb na Holicku, ve které jsou nadále předávány informace a zkušenosti a jsou ověřovány skutečné potřeby území.

Pro ověření zdárné realizace navržených cílů a opatření bude třeba provádět průběžný monitoring včetně ověřování, zda bylo dosaženo plánovaného stavu. Za tímto účelem jsou využívány tyto zdroje informací:

- informace získané z průběžného monitorování,
- vlastní poznatky získané během realizace,
- informace od poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit,
- informace z jednání pracovních skupin,
- informace získané v rámci spolupráce s orgány veřejné správy (zejména Pardubickým krajem a MPSV ČR), s městem Holice a ostatními obcemi ze správního obvodu ORP Holice,
- data získaná z cíleně zadaných analýz.

Při vyhodnocování dopadů Komunitního plánu Holicka zpracuje koordinátor komunitního plánování 1x ročně, počínaje rokem 2023 zprávu o plnění cílů a opatření včetně zdrojů jejich financování a monitoring aktivit a odůvodnění změn.

Zpracované výstupy budou zásadním předpokladem pro efektivní řízení a optimalizaci sítě sociálních služeb a souvisejících aktivit.

Zpráva bude projednána v pracovní skupině a předložena Partnerské platformě KPSS Holicko ke schválení, výsledek bude projednán se zástupci obcí.

Realizace změn v Komunitním plánu Holicka

Nejčastějšími důvody pro provádění změn v dokumentu mohou být nové sociální problémy, nestabilita ekonomické situace, legislativní změny v sociální oblasti, případně nezbytné organizační změny pro udržení efektivního plánování. O změnách souvisejících s úpravami cílů a opatření budou jednat pracovní skupiny, úpravy budou prováděny po schválení Partnerskou platformou KPSS Holicko.

5. VIZE

HOLICKO, VLÍDNÉ MÍSTO PRO ŽIVOT

Kvalita života závisí na životních podmínkách, zdraví, lidských vztazích a začlenění jedince do širší společnosti. Cílem subjektů účastnících se komunitního plánování je, aby obyvatelům Holicka byla nejenom poskytována pomoc v situacích, kdy se kvalita jejich života výrazně zhoršuje, ale zároveň se těmito situacím účinně předcházelo.

Za tímto účelem bylo v rámci zpracovaného plánu navrženo celkem 22 opatření a 33 aktivit zaměřených na různé skupiny osob (senioři, osoby se zdravotním znevýhodněním, rodiny s dětmi atd.). Návrh vycházel ze znalosti potřeb lidí žijících na Holicku, využití všech dostupných zdrojů (lidských, odborných, materiálních), a především předpokladu vzájemné spolupráce.

Do roku 2025 má na území Holicka vzniknout moderní systém sociální pomoci, založený na vzájemném partnerství poskytovatelů sociálních služeb, obcí, státních institucí a také občanské společnosti, dobrovolníků a osob, jimž je tato pomoc poskytována. Systém využívající inovativní postupy sociální práce, mezioborové spolupráce a také moderní formy komunikace. To vše, aby Holicko bylo skutečně vlídným místem pro život.

6. NÁVRHOVÁ ČÁST: ÚVOD

Návrhová část *Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na území Holicka* (dále jen „*Komunitní plán Holicka*“) vychází z předchozí analytické části komunitního plánování a dokumentů, které byly v rámci této fáze zpracovány (*Analýza problémů a potřeb, Sociodemografická analýza, SWOT analýza*).

Cílem historicky prvního *Komunitního plánu Holicka* pro období let 2022 až 2025 je vytvoření komunikující a provázané sítě občanských iniciativ, poskytovatelů sociálních služeb, obecních samospráv a dalších orgánů veřejné správy, resp. fungujícího systému sociální pomoci založeného na partnerství, efektivním způsobu komunikace a informovanosti, dostupnosti a odborné kvalitě poskytovaných služeb.

Návrhová část *Komunitního plánu Holicka* obsahuje opatření v šesti tematických oblastech:

- Oblast péče o seniory
- Oblast péče o osoby se zdravotním znevýhodněním
- Oblast péče o rodiny s dětmi, děti a mladé dospělé
- Oblast péče o osoby s duševním onemocněním
- Oblast péče o osoby sociálně vyloučené a osoby v obtížné životní situaci
- Oblast institucionálního zajištění sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci

Pro každou tematickou oblast je navrženo několik opatření. Tato opatření byla navržena s důrazem na konkrétnost, realizovatelnost a měřitelnost (prostřednictvím definovaných indikátorů). Při zpracování byl kladen důraz na maximální využití místních (komunitních) zdrojů. S ohledem na územní polohu Holicka však byly zohledňovány i širší souvislosti, zejména dostupnost sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci v rámci Hradecko-pardubické aglomerace. Současně byl sledován proces přípravy střednědobého plánu rozvoje Pardubického kraje a také vývoj sociální legislativy (například připravovaná novela zákona o sociálních službách).

Jednotlivá opatření jsou zpracována ve struktuře:

- Název opatření
- Cíl opatření
- Stručný popis aktivit
- Termín realizace aktivity
- Odpovědnost za realizaci aktivity

- Předpokládané náklady a jejich zdroj (náklady jsou uvedeny za celé plánovací období 2022-2025; náklady které na základě realizovaných opatření vzniknou následně po konci plánovacího období jsou uvedeny v závorce kurzívou).
- Cílový stav po realizaci aktivity včetně indikátorů a způsobu jejich hodnocení
- Komentář (stručná charakteristika opatření a aktivit)
- Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka* (je uváděna v případě, že dochází k prolínání opatření mezi několika cílovými skupinami).

číslo	Název opatření:		
Cíl opatření:			
Stručný popis aktivit:			
Termín realizace:		Odpovědnost za realizaci:	
Předpokládané náklady (Kč):		Zdroj financování:	
Cílový stav:			
Indikátory:			
Způsob hodnocení:			
Komentář:			
Vazba na další opatření <i>Komunitního plánu Holicka</i> :			

Návrhová část je v závěru doplněna souhrnným vyčíslením nákladů navržených opatření a aktivit, zdrojů financování, a rovněž předpokládaných přínosů těchto opatření (finanční vyčíslení nákladů je doplněno o socioekonomické a společenské dopady navrhovaných opatření).

Návrhová část byla zpracována pěti pracovními týmy pro jednotlivé tematické okruhy. Nyní je předkládána k veřejné diskusi prostřednictvím veřejného připomínkového řízení. V rámci tohoto připomínkového řízení lze předkládat návrhy na doplnění chybějících opatření (aktivit) nebo na změnu návrhů.

7. Oblast péče o seniory

Opatření 1.1.: Zkvalitnění života seniorů v jejich přirozeném sociálním prostředí

Cíl opatření: Vytvoření příležitostí pro aktivní život seniorů v jejich přirozeném sociálním prostředí a prevence jejich sociální izolace.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 1.1.1.: Finanční, materiální a organizační podpora činností spolků, svépomocných skupin, organizací seniorů a dalších občanských iniciativ zaměřených na podporu aktivního života seniorů a prevenci jejich sociální izolace; organizace těchto aktivit obcemi nebo jimi zřizovanými organizacemi.	
Termín realizace: průběžně	Odpovědnost za realizaci: obce, koordinátor sociálních služeb (spolupráce při zajištění informovanosti, koordinace aktivit)
Předpokládané náklady: 240 tis. Kč	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Na území Holicka je k dispozici široké spektrum společenských, kulturních, vzdělávacích, sportovních a dalších volnočasových aktivit pro seniory; je zajištěna dostatečná informovanost o těchto aktivitách.	
Indikátory: počet podpořených organizací a aktivit	
Způsob hodnocení: zpětná vazba od cílové skupiny a organizátorů (průběžně)	

Komentář: Z analytické části *Komunitního plánu Holicka* vyplynul jednoznačný zájem seniorů setrvat co nejdéle v přirozeném sociálním prostředí. Tento předpoklad je v opatření č. 1.1. doplněn o další dimenzi, kterou je **kvalita života seniorů**. Nejde přitom jen o materiální životní podmínky či dostupnost zdravotní péče, ale i lidské vztahy a začlenění jedince do širší společnosti. Opatření je zaměřeno na vznik širokého spektra společenských, kulturních, vzdělávacích, sportovních a dalších volnočasových aktivit podporujících aktivní život seniorů a fungujících zároveň jako prevence proti sociální izolaci. Tyto aktivity by měly primárně vzejít z občanské společnosti (komunitní a mezigenerační iniciativy). Obecní samosprávy mohou vznik těchto aktivit podporovat cílenými dotačními programy, finančními příspěvky či nefinančními formami podpory (například bezúplatný nájem prostor). V plánovacím období 2022-2025 se počítá především s podporou neinvestičního charakteru, podpora cílové skupiny seniorů však může probíhat i na bázi vzniku komunitních center. Důležitá je rovněž informovanost, a to jednak ve vztahu k potenciálním organizátorům aktivit (informace o možnostech podpory) i seniorům. Koordinační roli v této oblasti bude zajišťovat koordinátor sociálních služeb.

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*: 6.1. (Zajištění informovanosti); 2.2. (Bezbariérovost)

Opatření 1.2.: Rozvoj terénních služeb pro seniory a podpůrných aktivit pro osoby pečující o seniory

Cíl opatření: Zajištění kvalitní péče o seniory v jejich přirozeném sociálním prostředí rozvojem terénních služeb a dalších forem podpory osob pečujících o seniory (rodinní příslušníci, osoby blízké atd.).

Stručný popis aktivit:

Aktivita 1.2.1.: Pravidelné navyšování kapacit terénních služeb pro seniory (pečovatelská služba, osobní asistence, ošetřovatelská služba), a zároveň poradenství a praktického nácviku při péči o seniory v domácím prostředí v závislosti na demografickém vývoji (každý rok o cca 10 % oproti současnému stavu), zajištění dalších forem podpory osob pečujících o seniory (půjčovna pomůcek, psychologická a psychoterapeutická pomoc, dobrovolnické aktivity atd.).	
Termín realizace: průběžně	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb a ošetřovatelské služby, koordinátor sociálních služeb
Předpokládané náklady: 7 587 tis. Kč	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní a evropské dotace, úhrady klientů, zdravotní pojištění
Cílový stav: Je zajištěna územní a časová dostupnost terénních služeb pro seniory pro všechny zájemce; součástí poskytovaných služeb je poradenství a praktický nácvik dovedností potřebných pro péči o seniory v domácím prostředí; osobám pečujícím jsou k dispozici další formy podpory (půjčovna pomůcek, psychologická pomoc atd.). Za časově dostupnou se považují služby, které jsou dostupné 7 dní v týdnu včetně svátků, fakticky schopné zajistit péči ve večerních hodinách (do 20:00 hod.).	
Indikátory: kapacity terénních služeb (pečovatelská služba, osobní asistence, ošetřovatelská služba); kapacity poradenství a programů pro nácvik dovedností; kapacity půjčovny pomůcek, kapacity psychologické pomoci	
Způsob hodnocení: sledování vývoje kapacit ve spolupráci s poskytovateli služeb (pololetně); zpětná vazba od cílové skupiny s cílem zjistit potřeby a dostupnost služeb (jednou ročně)	

Komentář: V současné době pečuje na Holicku v domácím prostředí o seniora se sníženou soběstačností cca 200 rodin a jednotlivců, terénní služby jsou poskytovány cca 110 rodinám či jednotlivcům. V letech 2018 až 2020 zároveň docházelo k nárůstu počtu seniorů, kteří byli nuceni využít pobytové služby. Podle analýzy Ministerstva práce a sociálních věcí z roku 2019¹ v horizontu nejbližších 10 let lze očekávat výrazný nárůst potřebnosti zejména u služeb sociální péče, kdy kapacita těchto služeb by měla stoupnout proti současné kapacitě o 36 % do roku 2025 a o 56 % do roku 2030. S ohledem na očekávaný demografický vývoj (nárůst skupiny seniorů na území Holicka během nejbližších 5 let o cca 350 osob a do 10 let minimálně o 500 osob; vstup

¹ Ministerstvo práce a sociálních věcí (2019). Analýza financování sociálních služeb. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/vykazovani-dat-o-poskytovanych-socialnich-sluzbach>.

silných populačních „poválečných“ ročníků do vyššího seniorského věku) je nutno pro dosažení stavu, kdy mohou senioři co nejdéle setrvat v přirozeném sociálním prostředí, pravidelně posilovat kapacity terénních služeb (pečovatelská služba, osobní asistence, ošetřovatelská služba) a dalších forem podpory osob pečujících o seniory včetně odlehčovacích služeb. Součástí této podpory je kontinuální poradenství včetně telefonické krizové intervence (informace o dostupných službách, finančních nárocích pečujících služeb atd.), nácviky dovedností při péči o seniory (ideálně přímo v domácnosti), psychologická pomoc, dostupnost kompenzačních pomůcek (včetně pomoci s jejich výběrem), koordinace a nabídka pomoci dobrovolníků, podpora sousedské výpomoci atd. V rámci přípravy *Komunitního plánu Holicka* byla prověřována potřebnost zřízení denního stacionáře pro seniory. Tato potřebnost nebyla pro plánovací období 2022–2025 prokázána, před ukončením tohoto období je však vhodné provést nový průzkum zájmu.

Kvalifikovaný odhad nárůstu počtu nově pečujících rodin s podporou sociálních služeb se pro území Holicka pohybuje na úrovni minimálně 10 % ročně (tj. nárůst kapacit sociálních služeb o cca 10 rodin či jednotlivců ročně, v případě ošetřovatelské služby o cca 40 rodin a jednotlivců). Jde však o odhad minimální vycházející z předpokladu, že stejně jako dosud bude pomoc sociálních služeb využívat jen část z pečujících rodin (v tomto ohledu je nutno sledovat především věkové složení pečujících osob). Vzhledem k plánovaným informačním aktivitám lze očekávat nárůst zájmu o další formy podpůrných aktivit (nácviky, poradenství, psychologická nebo psychoterapeutická pomoc). Demografický vývoj a růst poptávky bude ve spolupráci s poskytovateli sociálních služeb sledován a pravidelně vyhodnocován. Kapacity služeb a poptávku po službách je navrhováno sledovat pololetně z důvodu časového harmonogramu dotačních řízení (podávání žádostí před koncem kalendářního roku).

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*: 4.1. (Rozvoj psychiatrické péče)

Opatření 1.3.: Zřízení krizové služby pro seniory

Cíl opatření: Zajištění okamžité pomoci při zajištění péče o seniory formou dočasného přijetí do pobytové služby nebo poskytováním osobní péče v domácím prostředí.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 1.3.1.: Zřízení 1 až 2 lůžek okamžitého přijetí umožňujících zajištění pobytové péče pro seniory z Holicka v případech, kdy ze závažných důvodů není zajištěna osobní péče o seniora; vytvoření služby poskytující tuto krizovou pomoc v domácím prostředí seniora.	
Termín realizace: po 03/2025	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb
Předpokládané náklady: (neinvestiční 1236 tis. Kč/rok), investiční jsou zahrnuty v opatření 1.4.	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Na území Holicka je dostupná pomoc ve formě okamžitého přijetí seniora do pobytové služby (časově omezený pobyt) v případě krizové situace; tato služba je poskytovateli realizována v případě zájmu i v domácím prostředí seniora.	
Indikátory: počet lůžek okamžitého přijetí; kapacity služby krizové péče o seniora poskytované v domácím prostředí	
Způsob hodnocení: ověření dostupnosti služby a míry jejího využívání (četnost případů v kalendářním roce, čekací doba, průměrná doba pobytu či péče poskytované v domácím prostředí)	

Komentář: Z analytické fáze *Komunitního plánu Holicka* vzešla potřeba zřídit pobytovou kapacitu umožňující okamžité přijetí seniora (nebo osoby se zdravotním znevýhodněním) v situacích, kdy například pečující osoba není ze závažných důvodů schopna péči poskytnout (onemocnění, hospitalizace, úmrtí v rodině atd.) nebo došlo k nepředvídatelné změně situace na straně seniora. Předpokládá se, že tato krizová kapacita bude k dispozici jsou součástí dalších sociálních služeb (například odlehčovacích). V současné době je lůžko okamžitého přijetí k dispozici ve službě Oblastní charity Pardubice v Pardubicích (v rámci odlehčovací služby Červánky, a to na dobu maximálně 14 dnů).

Cílem je nově vzniklou pobytovou kapacitu doplnit zřízením terénní služby, která by stejnou funkci plnila přímo v domácím prostředí seniora. Kromě četnosti využití služeb je nutno sledovat rovněž délku pobytu seniora (z důvodu zachování krizové funkce služby) a způsob návazné péče (zda došlo k návratu seniora do domácího prostředí, byl umístěn trvale do jiné pobytové služby atd.).

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*: 4.1. (Rozvoj psychiatrické péče)

Opatření 1.4.: Posílení odlehčovacích služeb pro seniory

Cíl opatření: Podpora péče o seniory zvýšením kapacit a rozšířením nabídky (kapacit a cílových skupin) odlehčovacích služeb.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 1.4.1.: Zřízení odlehčovací služby pro seniory s denním provozem s kapacitou 5 osob; vytvoření služby poskytující tuto pomoc v domácím prostředí seniora.	
Termín realizace: po 03/2025	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb
Předpokládané náklady: (neinvestiční 1 208 tis. Kč), investiční 6 000 000 Kč	Zdroj financování: investiční náklady z evropských fondů prostřednictvím MAS Holicko, krajské, národní a evropské dotace, spoluúčast investora; neinvestiční náklady krajské a národní dotace, úhrady klientů
Cílový stav: Je zajištěna územní a časová dostupnost denních odlehčovacích služeb pro seniory pro všechny zájemce; služba je poskytována ambulantní i terénní formou.	
Indikátory: kapacita odlehčovací služby (počet klientů v ambulantní formě, počet klientů v terénní formě)	
Způsob hodnocení: ověření časové a územní dostupnosti služby a míry jejího využívání (četnost případů v kalendářním roce, čekací doba, průměrná doba pobytu či péče poskytované v domácím prostředí)	

Aktivita 1.4.2.: Navýšení kapacit odlehčovacích pobytových služeb pro seniory (předpoklad 8 lůžek), rozšíření cílových skupin odlehčovací péče (osoby s Alzheimerovou chorobou, osoby v terminálním stavu onemocnění atd.).	
Termín realizace: po 03/2025	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb
Předpokládané náklady: (neinvestiční 3 866 tis. Kč), investiční 20 000 000 Kč	Zdroj financování: investiční náklady z evropských fondů prostřednictvím MAS Holicko, krajské, národní a evropské dotace, spoluúčast investora; neinvestiční náklady krajské a národní dotace, úhrady klientů
Cílový stav: Je zajištěna územní a časová dostupnost denních odlehčovacích služeb pro seniory pro všechny zájemce (včetně seniorů s Alzheimerovou chorobou, v terminálním stavu onemocnění atd.); služba je poskytována pobytovou i terénní formou.	
Indikátory: kapacita odlehčovací služby (počet klientů v pobytové formě, počet klientů v terénní formě)	
Způsob hodnocení: ověření časové a územní dostupnosti služby a míry jejího využívání (četnost případů v kalendářním roce, čekací doba, průměrná doba pobytu či péče poskytované v domácím prostředí)	

Komentář: S ohledem na předpokládaný demografický vývoj lze v aktuálním plánovacím období *Komunitního plánu Holicka* očekávat zvýšení zájmu o odlehčovací pobytové služby pro seniory. Jednou ze služeb podporujících péči o seniory jsou odlehčovací služby s denním provozem, kde je ambulantní formou zajišťována péče o seniory pouze po část dne (předpokládaná kapacita 5 osob).

Další aktivitou je navýšení kapacity odlehčovacích pobytových služeb o 8 lůžek (kapacita je stanovena na základě provedeného průzkumu zájmu a rovněž s ohledem na efektivní provoz služby). Vedle toho je nutno zároveň zajistit dostupnost těchto služeb pro různé cílové skupiny (senioři s duševními chorobami, v terminálním stavu onemocnění atd.). V úvahu připadá výstavba nového objektu v Holicích či jiné obci regionu nebo rozšíření stávajících kapacit v Horním Jelení.

Výše navrhované posílení kapacit se týká plánovacího období *Komunitního plánu Holicka*. I po roce 2025 je však nutno vzhledem k demografickému vývoji popsanému v opatření 1.2. počítat s průběžným navyšováním kapacit. Z tohoto důvodu je nutno sledovat potřeby seniorské populace a pečujících osob (například průzkumy potřebnosti) a již během období 2022-2025 plánovat další rozvoj tohoto typu služeb.

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*: 4.1. (Rozvoj psychiatrické péče)

Opatření 1.5.: Vytvoření systému paliativní péče

Cíl opatření: Zajištění dostupnosti paliativní péče pro území Holicka.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 1.5.1.: Rozvoj domácí paliativní péče; zajištění dostupnosti odlehčovacích terénních a pobytových služeb pro osoby v terminálním stavu onemocnění.	
Termín realizace: 12/2023, dostupnost odlehčovacích terénních a pobytových služeb po 03/2025	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb
Předpokládané náklady (Kč): neinvestiční náklady 10 500 tis. Kč; investiční jsou vyčísleny v rámci opatření 1.4.	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní a evropské dotace, úhrady klientů, zdravotní pojišťovny
Cílový stav: Je zajištěna územní a časová dostupnost paliativních služeb pro různé cílové skupiny; služba je poskytována pobytovou i terénní formou.	
Indikátory: kapacita služeb paliativní péče (počet klientů v pobytové formě, počet klientů v terénní formě)	
Způsob hodnocení: ověření časové a územní dostupnosti služby a míry jejího využívání (četnost případů v kalendářním roce, čekací doba)	

Komentář: Paliativní péče je mezioborovou službou, která spojuje prvky sociální, zdravotní, psychosociální a duchovní péče o umírající i jejich rodiny. Přesahuje rovněž cílovou skupinu seniorů. Cílem opatření je vytvoření komplexního systému paliativní péče na území Holicka zahrnující domácí paliativní péči (péče o nevléčitelně nemocné v domácnosti) a návazností na odlehčovací a pobytové služby. Součástí tohoto systému je pomoc osobám pečujícím o umírající v domácím prostředí (poradenství, půjčovna pomůcek, psychologická pomoc atd.). V širším kontextu je k dispozici pobytová paliativní péče pro děti Veská, pobytový hospic v Chrudimi a terénní služba paliativní služba pro děti Energeia, o. p. s.

Vazba na další opatření Komunitního plánu Holicka:

Opatření 1.6.: Dostupné podporované bydlení a pobytové služby pro seniory

Cíl opatření: Zajištění dostupnosti podporovaného bydlení a pobytových služeb pro seniory (služby komunitního typu, nebo nízkokapacitní zařízení kombinující různé typy služeb).

Stručný popis aktivit:

Aktivita 1.6.1.: Provedení průzkumu zájmu o využívání podporovaného bydlení a pobytových služeb mezi seniory a osobami pečujícími o seniory; zhodnocení potřebnosti nových kapacit a vytipování případných investičních finančních zdrojů.	
Termín realizace: 12/2023	Odpovědnost za realizaci: koordinátor sociálních služeb ve spolupráci s poskytovateli sociálních služeb
Předpokládané náklady (Kč): 50 tis. Kč	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Před zahájením investičních akcí je zjištěn aktuální zájem o podporované bydlení a pobytové služby pro seniory ze strany obyvatel Holicka.	
Indikátory: realizovaný průzkum	
Způsob hodnocení: zpracovaná závěrečná zpráva včetně doporučení pro zadavatele sociálních služeb a potenciální investory	

Komentář: S ohledem na výše zmíněný demografický vývoj je nutno i v případě významného posílení terénních a ambulantních služeb v delším časovém horizontu plánovat vytvoření nových kapacit pobytových služeb pro seniory. Ty by měly mít primárně formu podporovaného bydlení (bydlení v bytě v běžné zástavbě, kde žije senior či více seniorů s podporou sociální služby; byty jsou technicky přizpůsobeny individuálním potřebám obyvatel). Dalším typem služby jsou pobytová zařízení. V současné době je obyvateli Holicka při řešení nepříznivé sociální situace jednoznačně preferována pomoc terénní nebo ambulantní služby.

Pobytovou službu s celodenní péčí upřednostňuje jen necelá pětina respondentů (23,1 %), je tedy vnímána jako krajní varianta. Počet klientů pobytových služeb z Holicka činil v roce 2018 celkem 47 osob, v roce 2019 došlo k navýšení na 56 osob a v roce 2020 na 62 osob. Obyvatelé Holicka jsou v řadě pobytových zařízení sídlících mimo území správního obvodu Holicka. Přímou na území Holicka působí domov se zvláštním režimem provozovaný Sanatoriem Topas Holice s kapacitou 185 lůžek a čtyři domy s pečovatelskou službou s kapacitou cca 160 míst. Potřeba pobytových služeb je přímo navázána na realizaci předchozích opatření (nebudou-li dostupné terénní, ambulantní nebo odlehčovací služby, tlak na pobytovou kapacitu bude vyšší). Vzhledem k demografickému vývoji však bude nutno počítat v dalším období se vznikem pobytových kapacit pro seniory komunitního typu.

Zřízení nových pobytových kapacit představuje významnou investici vyžadující dlouhodobou přípravu. Pro plánovací období 2022 až 2025 je proto navrhováno provedení průzkumu zájmu o využívání podporovaného bydlení a pobytových služeb mezi seniory a osobami pečujícími o seniory a následné zhodnocení potřebnosti nových kapacit včetně vytipování případných investičních finančních zdrojů. V úvahu připadá rozšíření již existujících pobytových kapacit (například Domova Simeon v Horním Jelení).

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*:

8. Oblast péče o osoby se zdravotním znevýhodněním

Opatření 2.1.: Podpora aktivit pro začlenění osob se zdravotním znevýhodněním do společnosti

Cíl opatření: Vytvoření příležitostí pro začlenění osob se zdravotním znevýhodněním do společnosti.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 2.1.1.: Finanční, materiální a organizační podpora nestátních organizací a dalších občanských iniciativ zaměřených na podporu začleňování lidí se zdravotním znevýhodněním do společnosti; organizace těchto aktivit obcemi nebo jimi zřizovanými organizacemi.	
Termín realizace: průběžně	Odpovědnost za realizaci: obce, koordinátor sociálních služeb (spolupráce při zajištění informovanosti, koordinace aktivit)
Předpokládané náklady (Kč): 240 tis. Kč	Zdroj financování: rozpočty obcí; krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Na území Holicka jsou vytvořeny podmínky, aby se společenských, kulturních, vzdělávacích, sportovních a volnočasových aktivit mohly účastnit osoby se zdravotním znevýhodněním (zvláštní pozornost je přitom věnována dětem a mladým lidem); jsou vytvářeny příležitosti pro zaměstnávání osob se zdravotním znevýhodněním; je zajištěna dostatečná informovanost o těchto aktivitách.	
Indikátory: počet podpořených organizací, aktivit a osob se zdravotním znevýhodněním	
Způsob hodnocení: zpětná vazba od cílové skupiny a organizátorů (průběžně)	

Aktivita 2.1.2.: Podpora zapojování dětí a mladých dospělých se zdravotním znevýhodněním do hlavního vzdělávacího proudu.	
Termín realizace: průběžně	Odpovědnost za realizaci: obce, školy a školská zařízení zřizovaná obcemi
Předpokládané náklady (Kč): 7 212 tis. Kč	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Děti a mladí lidé se zdravotním znevýhodněním mají vytvořeny podmínky pro účast na výuce a souvisejících aktivitách v běžných školách a školských zařízeních (v hlavním vzdělávacím proudu).	
Indikátory: počet zapojených škol a školských zařízení, počet podpořených dětí	
Způsob hodnocení: pravidelné vyhodnocování počtu dětí mimo hlavní vzdělávací proud, hodnocení aktivit vedoucích k jejich začlenění do běžných škol (četnost sledování: každý školní rok).	

Komentář: Začlenění osob se zdravotním znevýhodněním (včetně mentálního, kombinovaného atd.) je plánováno podpořit dvěma typy aktivit. První z nich se zaměřuje na běžné komunitní prostředí, druhé na vzdělávací oblast. V současné době se na Holicku uskutečňuje řada společenských, kulturních, vzdělávacích, sportovních a dalších volnočasových akcí. Aktivita 2.1.1. je zaměřena na podporu začleňování osob zdravotním znevýhodněním do těchto činností. Ta je často podmíněna organizačními a personálními opatřeními (asistence osobám se zdravotním znevýhodněním, zajištění bezbariérovosti, doprava atd.). Je proto třeba zajistit podporu organizátorů cílenými dotačními programy, finančními příspěvky či nefinančními formami pomoci. Další možností je organizace těchto aktivit přímo obcemi či jimi zřizovanými organizacemi. Přepokládá se i zapojení dobrovolníků. Dalším oblastí je vytváření příležitostí pro zaměstnávání osob se zdravotním znevýhodněním (otázce zaměstnanosti je věnováno samostatné opatření 5. 2). Důležitá je rovněž informovanost, a to jednak ve vztahu k potenciálním organizátorům aktivit (informace o možnostech podpory), tak potenciálním účastníkům akcí. Zvláštní pozornost je pak v této oblasti nutno věnovat dětem a mladým lidem.

Druhá aktivita v rámci opatření 2.1. je zaměřena na začleňování dětí a mladých lidí do hlavního vzdělávacího proudu (do běžných škol). Jde zejména o zajištění dostatečných kapacit osobní a pedagogické asistence umožňující účast dětí na výuce a souvisejících mimoškolních aktivitách a rovněž realizace souvisejících opatření (zajištění dopravy dětí, bezbariérovosti přístupu, umožnění účasti na akcích pořádaných školami i dětem se zdravotním znevýhodněním, které na školu nedocházejí atd.).

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*: 5.2. (Vznik nových možností podporovaného zaměstnání pro dlouhodobě nezaměstnané osoby a další cílové skupiny)

Opatření 2.2.: Odstranění bariér pro začleňování zdravotně znevýhodněných osob do společnosti

Cíl opatření: Zajištění bezbariérového přístupu do veřejných a komunitních institucí a aktivit osobám se zdravotním znevýhodněním.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 2.2.1.: Zmapování různých typů bariér v běžném životě (technických i organizačních) pro osoby se zdravotním znevýhodněním ve vztahu k veřejným a komunitním institucím a aktivitám; zpracovaný plán bezbariérovosti pro území Holicka.	
Termín realizace: 06/2023 (průzkum), 12/2023 (zpracovaný plán)	Odpovědnost za realizaci: koordinátor sociálních služeb, organizace osob se zdravotním znevýhodněním, poskytovatelé sociálních služeb, obce, organizace zřizované obcemi, další veřejné instituce.
Předpokládané náklady (Kč): 100 tis. Kč	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Jsou zmapovány bariéry bránící osobám se zdravotním znevýhodněním v přístupu do veřejných a komunitních institucí nebo v účasti na běžných aktivitách v rámci komunity.	
Indikátory: realizovaný průzkum a vytvořený plán bezbariérovosti	
Způsob hodnocení: zpráva z průzkumu, zpracovaný plán bezbariérovosti	

Aktivita 2.2.2.: Realizace plánu bezbariérovosti veřejných a komunitních institucí a aktivit.	
Termín realizace: 12/2025	Odpovědnost za realizaci: koordinátor sociálních služeb, organizace osob se zdravotním znevýhodněním, poskytovatelé sociálních služeb, obce, organizace zřizované obcemi, další veřejné instituce.
Předpokládané náklady (Kč): bude vyčísleno v rámci plánu bezbariérovosti	Zdroj financování: bude upřesněno v rámci plánu bezbariérovosti
Cílový stav: Jsou odstraněny bariéry bránící osobám se zdravotním znevýhodněním v přístupu do veřejných a komunitních institucí nebo v účasti na běžných aktivitách v rámci komunity.	
Indikátory: budou stanoveny plánem bezbariérovosti	
Způsob hodnocení naplňování opatření: bude stanoveno plánem bezbariérovosti	

Komentář: Jednou z podmínek pro začleňování zdravotně znevýhodněných osob do běžné společnosti je odstranění různých bariér, které jim brání nebo ztěžují přístup do veřejných a komunitních institucí nebo účast na běžných aktivitách v rámci komunity. Jde nejenom o bariéry stavebního a technického charakteru, ale i bariéry „mentální“ spočívající v přístupu k osobám se

zdravotním znevýhodněním. Prvním krokem je zmapování těchto bariér z různých perspektiv zdravotního znevýhodnění (tělesné, mentální, zrakové, sluchové atd.) a následné vytvoření plánu vedoucího k jejich odstranění. Za tímto účelem bude zřízena pracovní skupina složená ze zástupců organizací osob se zdravotním znevýhodněním, poskytovatelů sociálních služeb, obcí, škol a dalších veřejných, komunitních institucí. Činnost skupiny bude zajišťovat koordinátor sociálních služeb.

Druhou aktivitou je realizace plánu, které kromě investičních opatření (stavební úpravy) a technických opatření (zřízení zvukových přechodů, tichých linek atd.) bude zahrnovat všeobecnou osvětu o potřebách znevýhodněných osob a dále vzdělávání jak na straně osob podílejících se na chodu veřejných a komunitních institucí (techniky komunikace, přístupy atd.), tak znevýhodněných lidí (návky dovedností, finanční gramotnost, IT gramotnost, bezpečnost atd.). Mezi výstupy bude například mapa bezbariérových míst.

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*: 1.1. (Zkvalitnění života seniorů)

Opatření 2.3.: Zlepšení dostupnosti terénních a odborných ambulantních služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním a osoby pečující

Cíl opatření: Vytvoření podmínek pro zajištění kvalitní péče o osoby se zdravotním znevýhodněním v jejich přirozeném sociálním prostředí prostřednictvím zajištěním dostupnosti a rozvojem terénních a odborných ambulantních služeb a dalších forem podpory pečujících osob.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 2.3.1.: Zajištění dostatečných kapacit terénních a ambulantních služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním a dalších forem podpory pečujících osob; podpora dobrovolnictví, depistáže potřebných osob, zřízení sdílené pobočky vybraných poskytovatelů sociálních služeb v Holicích.	
Termín realizace: 03/2025	Odpovědnost za realizaci: obce, poskytovatelé sociálních služeb, koordinátor sociálních služeb
Předpokládané náklady (Kč): 4 200 tis. Kč	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní, evropské dotace
Cílový stav: Osoby se zdravotním znevýhodněním a osoby pečující mají zajištěny odpovídající kapacity terénních a ambulantních služeb; jsou k dispozici informace o těchto službách.	
Indikátory: odpovídající kapacita vybraných sociálních služeb; existence terénní depistáže; existence sdílené pobočky vybraných sociálních služeb v Holicích	
Způsob hodnocení: průběžné sledování potřeb osob se zdravotním znevýhodněním a kapacit terénních a ambulantních služeb; hodnocení dopadu depistáže a sdílené pobočky sociálních služeb	

Aktivita 2.3.2.: Zajištění návaznosti mezi službami pro děti (raná péče, osobní asistence, denní stacionář) a službami pro (mladé) dospělé; zajištění dostupnosti služeb pro tuto cílovou skupinu.	
Termín realizace: 03/2025	Odpovědnost za realizaci: obce, poskytovatelé sociálních služeb, koordinátor sociálních služeb
Předpokládané náklady (Kč): zahrnuto do nákladů aktivity 2.3.1.	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Je zajištěna návaznost mezi službami pro zdravotně znevýhodněné děti a službami pro dospělé.	
Indikátory: vytvořený systém spolupráce mezi službami pro děti a službami pro dospělé, kapacity vybraných druhů sociálních služeb na Holicku	
Způsob hodnocení: průběžné hodnocení systému spolupráce; kapacity terénních a ambulantních služeb pro cílovou skupinu dětí a mladých dospělých	

Komentář: Terénní a ambulantní služby pro osoby se zdravotním znevýhodněním představují poměrně široké spektrum odborné pomoci v závislosti na typu znevýhodnění. Cílem opatření je

zajištění dostupnosti těchto služeb včetně podpory osob pečujících o zdravotně znevýhodněné členy rodiny či domácnosti (navýšení kapacit poradenství, praktického nácviku a zajištění dalších forem podpory jako je například půjčovna kompenzačních pomůcek, psychologická pomoc atd.). V podmínkách Holicka je nutno sledovat kapacity služeb působících nejenom přímo v řešeném území, ale například i v Pardubicích, Hradci Králové atd. Je rovněž nutno zlepšit oboustrannou informovanost (veřejných zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb o potřebách osob se zdravotním znevýhodněním; potenciálních klientů o nabídce služeb). Kromě průběžného sledování potřeby kapacit je nutno posílit informovanost o službách, podporovat dobrovolnictví (cílené vyhledávání dobrovolníků například na doprovázení, jednorázovou pomoc atd.) a rozvíjet terénní depistáž (vyhledávání potřebných lidí). Jedním z opatření pro zlepšení dostupnosti ambulantní pomoci je zřízení „sdílené“ pobočky vybraných sociálních služeb v Holicích.

Samostatnou oblastí jsou terénní a ambulantní služby pro děti a mladé dospělé. Je nutno zajistit návaznost různých typů sociálních služeb (raná péče, osobní asistence, denní stacionáře, odlehčovací služby) v různých přechodových fázích (v době zahájení školní docházky nebo v době dosažení zletilosti) a pro různé cílové skupiny (například děti s poruchou autistického spektra). Tuto návaznost lze zajistit lepší koordinací činnosti poskytovatelů sociálních služeb. Jednou ze služeb, již je nutno v plánovacím období *Komunitního plánu Holicka* věnovat pozornost je denní stacionář pro děti a mladé dospělé pro území Holicka. V průběhu plánovacího období by mělo dojít k vyhodnocení potřeby a stanovení dalšího postupu. Jednou z možností je posílení kapacit v okolí (v současné době jsou klienty z Holicka využívány služby v Pardubicích a Vysokém Mýtě, možnost umístění dítěte do denního stacionáře nabízí i Dětské centrum Veská), nákladnější alternativou (s delším časovým horizontem realizace) je zřízení nové služby přímo na území Holicka. Je nutno řešit otázky dopravy do této služby a také její návaznost na vzdělávání dítěte. Vznikají také nové formy pomoci plnící respitní funkci (tzv. homesharing nebo hostitelská péče; účast dětí se znevýhodněním na pobytových akcích pro děti atd.)

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*:

Opatření 2.4.: Vznik chráněného bydlení pro osoby se zdravotním znevýhodněním

Cíl opatření: Na území Holicka je k dispozici chráněné bydlení pro zájemce z řad osob se zdravotním znevýhodněním

Stručný popis aktivit:

Aktivita 2.4.1.: Zřízení kapacit chráněného bydlení pro osoby se zdravotním znevýhodněním.	
Termín realizace: 03/2025	Odpovědnost za realizaci: obce ve spolupráci s poskytovateli sociálních služeb
Předpokládané náklady (Kč): (750 tis. Kč)	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Na území Holicka je k dispozici odpovídající bytový fond chráněného bydlení umožňující osobám se zdravotním znevýhodněním samostatné bydlení (s podporou poskytovatele sociálních služeb).	
Indikátory: počet bytů chráněného bydlení	
Způsob hodnocení: hodnocení dostupnosti chráněného bydlení (poptávka vs. nabídka)	

Komentář: Jedním z nástrojů začleňování osob se zdravotním znevýhodněním do běžného života je chráněné bydlení. Podmínkou pro dostupnost této služby je vytvoření bytového fondu, přičemž byty budou uzpůsobeny individuálním potřebám obyvatele. V bytě je poskytována sociální služba dle potřeb klienta. Může jít o přímý nájem osobě se zdravotním znevýhodněním nebo podnájem (byt je pronajat poskytovateli sociálních služeb, ten ho dále pronajímá zájemci o tento typ bydlení). Možností je nová výstavba (s podporou evropských fondů, zejména Integrovaného operačního programu), pronájem bytů ve stávajícím bytovém fondu obcí za podmínky změny pravidel pro pronájem těchto bytů nebo pronájem bytů v soukromém vlastnictví (v tomto případě je třeba vytvořit podpůrné mechanismy pro vlastníky nemovitostí, aby byty přednostně využívali jako chráněné bydlení). Odhad bytového fondu chráněného bydlení na území Holicka (pro všechny cílové skupiny) se pro období *Komunitního plánu Holicka* (do roku 2025) pohybuje mezi 10 až 20 byty.

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*: 4.3. (Podpora začleňování osob s duševním onemocněním do společnosti)

Opatření 2.5.: Zřízení krizové služby pro osoby se zdravotním znevýhodněním

Cíl opatření: Zajištění okamžité pomoci při zajištění péče o osoby se zdravotním znevýhodněním formou dočasného přijetí do pobytové služby nebo zajištěním osobní péče v domácím prostředí.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 2.5.1.: Zřízení 1 až 2 lůžek okamžitého přijetí umožňujících zajištění pobytové péče o osoby se zdravotním znevýhodněním z Holicka v případech, kdy ze závažných důvodů není zajištěna osobní péče o tuto osobu; vytvoření služby poskytující tuto pomoc v domácím prostředí osoby se zdravotním znevýhodněním.	
Termín realizace: 03/2025	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb
Předpokládané náklady: <i>neinvestiční 1236 tis. Kč/rok</i> , k otázce investičních nákladů viz přílohu	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Na území Holicka je dostupná pomoc ve formě okamžitého přijetí osoby se zdravotním znevýhodněním do pobytové služby (časově omezený pobyt) v případě krizové situace; tato služba je poskytovateli realizována v případě zájmu i v domácím prostředí osoby se zdravotním znevýhodněním.	
Indikátory: počet lůžek okamžitého přijetí; kapacity služby péče o osobu se zdravotním znevýhodněním poskytované v domácím prostředí	
Způsob hodnocení: ověření dostupnosti služby a míry jejího využívání (četnost případů v kalendářním roce, čekací doba, průměrná doba pobytu či péče poskytované v domácím prostředí)	

Komentář: Opatření vychází ze stejných předpokladů jako v případě zřízení lůžek okamžitého přijetí pro seniory (viz opatření č. 1.3.). Jde však o odlišnou cílovou skupinu, přičemž na základě zkušeností poskytovatelů sociálních služeb se nedoporučuje kombinace cílové skupiny seniorů a (mladších) osob se zdravotním znevýhodněním v jedné službě. Předpokládá se, že tato krizová kapacita bude poskytována spolu s dalšími službami (například s odlehčovacími službami). Pro naplnění opatření se nabízí jako jedna z variant rozšíření kapacit a činnosti stávajícího poskytovatele pobytové služby pro osoby se zdravotním postižením (Domov Simeon v Horním Jelení).

Vazba na další opatření Komunitního plánu Holicka:

Opatření 2.6.: Posílení odlehčovacích služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním

Cíl opatření: Posílení podpory osob pečujících v přirozeném prostředí o osoby se zdravotním znevýhodněním zvýšením kapacit a rozšířením nabídky odlehčovacích služeb.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 2.6.1.: Provedení průzkumu zájmu o využívání služby odlehčovací služby pro osoby se zdravotním znevýhodněním.	
Termín realizace: 12/2023	Odpovědnost za realizaci: koordinátor sociálních služeb ve spolupráci s poskytovateli sociálních služeb a Pardubickým krajem
Předpokládané náklady (Kč): 50 tis. Kč	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace, poskytovatelé sociálních služeb
Cílový stav: Před zahájením investičních akcí je zjištěn aktuální zájem o odlehčovací služby pro osoby se zdravotním znevýhodněním ze strany obyvatel Holicka.	
Indikátory: realizovaný průzkum	
Způsob hodnocení naplňování opatření: zpracovaná závěrečná zpráva včetně doporučení pro zadavatele sociálních služeb a potenciální investory	

Aktivita 2.6.2.: Navýšení kapacit odlehčovacích pobytových služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním podle výsledků průzkumu zájmu (předpoklad je v rozpětí 5 až 10 lůžek).	
Termín realizace: po 03/2025	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb
Předpokládané náklady: bude stanoveno na základě výsledků průzkumu zájmu	Zdroj financování: investiční náklady národní a evropské dotace, spoluúčast investora; neinvestiční náklady krajské a národní dotace
Cílový stav: Je zajištěna územní a časová dostupnost denních odlehčovacích služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním pro všechny zájemce; služba je poskytována pobytovou i terénní formou.	
Indikátory: kapacita odlehčovací služby (počet klientů v pobytové formě, počet klientů v terénní formě)	
Způsob hodnocení: ověření časové a územní dostupnosti služby a míry jejího využívání (četnost případů v kalendářním roce, čekací doba, průměrná doba pobytu či péče poskytované v domácím prostředí)	

Komentář: Cílem opatření je rozšíření kapacit odlehčovacích služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním (pro osoby v mladším než seniorském věku). Vzhledem k tomu, že půjde o větší investiční akci, bude před jejím zahájením proveden detailní průzkum zájmu na Holicku. Tento

průzkum bude realizován ve spolupráci s Pardubickým krajem, neboť lze předpokládat, že služba bude využívána i osobami žijícími mimo Holicko.

Samostatně je nutno řešit otázku odlehčovacích služeb pro děti a mladé dospělé se zdravotním znevýhodněním. V současné době tyto služby poskytuje zdravotnické zařízení Dětské centrum Veská (ze vzdálenějších zařízení v Pardubickém kraji dále Dětské centrum Svitavy Domov pod hradem Žampach a Domov sociálních služeb Slatiňany). V závislosti na poptávce je nutno posílit kapacity stávajícího poskytovatele nebo vytvořit zcela novou službu (se širší územní působností).

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*:

9. Oblast péče o rodiny s dětmi, děti a mladé dospělé

Opatření 3.1.: Rozvoj preventivních aktivit a služeb reagujících na stávající i nové formy ohrožení dětí

Cíl opatření: Je vytvořen systém, založený na podpoře rodin s dětmi, který účinně předchází ohrožení dětí a mladých dospělých.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 3.1.1.: Nastavení systému spolupráce mezi školami, sociálními službami a dalšími subjekty zajišťujícími pomoc dětem a rodinám; podpora volnočasových a preventivních aktivit pro děti a mladé lidi.	
Termín realizace: průběžně	Odpovědnost za realizaci: koordinátor sociálních služeb, školy, poskytovatelé sociálních služeb, obce
Předpokládané náklady (Kč): koordinační aktivity jsou zahrnuty v opatření 6.2.; podpora preventivních aktivit 7 931 tis. Kč	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Na území Holicka je vytvořen systém pomoci dětem, mladým dospělým a rodinám s dětmi, který zároveň plní preventivní funkce.	
Indikátory: míra ohrožení dětí	
Způsob hodnocení naplňování opatření: zpětná vazba od cílové skupiny, sledování statistických dat o skutečnostech ohrožení dětí	

Aktivita 3.1.2.: Rozvoj aktivit na podporu rodičovské péče (pomoc při péči o dítě, doučování, doprovody, doprava dětí atd.) a sociální práce s rodinami	
Termín realizace: průběžně	Odpovědnost za realizaci: koordinátor sociálních služeb, obce, školy, poskytovatelé sociálních služeb a další nestátní neziskové organizace
Předpokládané náklady (Kč): 2 011 tis. Kč	Zdroj financování: evropské a národní dotace, rozpočty obcí, dotace na výkon sociální práce
Cílový stav: Je poskytována pomoc a podpora rodinám s dětmi, které se nachází v nepříznivé životní nebo sociální situaci.	
Indikátory: počet podpořených rodin, počet subjektů zapojených do poskytování pomoci	
Způsob hodnocení: zpětná vazba od cílové skupiny a subjektů, které zajišťují pomoc	

Komentář: Cestou k vytvoření systému účinné prevence ohrožení dětí je spolupráce mezi školami, sociálními službami, nestátními neziskovými organizacemi a dalšími subjekty zajišťujícími pomoc dětem a rodinám (sociální práce a depistáž vykonávaná přímo ve školách). Tato spolupráce bude koordinována lokální pracovní skupinou. Na základě této spolupráce budou

realizovány nové preventivní programy a služby pro řešení nových forem ohrožení dětí (například kyberšikana, zneužívání dětí v on-line prostředí atd.; zde bude využita rovněž spolupráce s preventisty Policie ČR). Je možno využívat stávající potenciál pracovníků škol (metodik prevence, výchovný poradce) a poskytovatelů sociálních služeb. Součástí preventivních aktivit je vytváření smysluplných příležitostí pro trávení volného času dětí (reagující na moderní trendy zájmů dětí), otevření zázemí škol pro tyto aktivity, vzdělávání rodičů, pedagogů a dalších osob, ovlivňujících výchovu dětí, peer a dobrovolnické programy, komunitní venkovské tábory, dětské kluby, motivační programy pro žáky atd. Systémově mohou být tyto aktivity zajišťovány sociální službou (terénní program). Tyto aktivity mohou být podporovány dotacemi z rozpočtu obcí, existuje rovněž možnost získání národních či evropských dotací.

Další částí opatření je podpora rodin s dětmi, které jsou ohroženy nebo se nacházejí v obtížné životní nebo sociální situaci (jde však o rodiče dětí, které nejsou vedeny v evidenci orgánu sociálně-právní ochrany dětí). Jde o několik desítek rodin na Holicku. Může jít o samoživitelky či samoživitele, nebo jiné nízkopříjmové rodiny. Jako pomoc těmto rodinám může sloužit doučování, doprovod dětí do kroužků či jiných volnočasových aktivit, hlídání dětí atd. Tuto pomoc mohou zajišťovat dobrovolnické aktivity (včetně podpůrných rodin), pokud situace rodiny vyžaduje systematickou sociální práci rovněž sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Podpora rodin může mít i finanční nebo materiální povahu (finanční příspěvky rodinám nad rámec existujících sociálních dávek umožňující dětem např. účastnit se hrazených školních a mimoškolních aktivit).

Součástí systému preventivních aktivit a podpory rodin je vedle terénního programu také školní sociální práce. Pro její zajištění (včetně terénní depistáže) je zřízení pozice školního sociálního pracovníka nebo sociálního pedagoga, jehož náplní práce bude vytvářet propojení mezi školou a jinými subjekty, např. obcí, policií, státním zástupcem a zdravotnickým zařízením. Součástí jeho práce bude rovněž poskytování mediace mezi školou, rodiči a uvedenými institucemi a pomoc s právními a sociálními otázkami.

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*:

Opatření 3.2.: Zajištění dostupnosti odborné psychologické, psychoterapeutické a krizové péče pro děti a rodiny

Cíl opatření: Odpovídající kapacity odborné pomoci (psychologické, psychoterapeutické, krizové) pro děti a rodiny.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 3.2.1.: Posílení kapacit odborné pomoci pro děti a rodiny (iniciace jednání s Pardubickým krajem); vyhledání dětského psychologa pro působení na území Holicka (částečný úvazek).	
Termín realizace: 09/2024	Odpovědnost za realizaci: koordinátor sociálních služeb, obce, školy
Předpokládané náklady (Kč): 1 512 tis. Kč	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace, rozpočty obcí.
Cílový stav: Na území Holicka je dostupná odborná pomoc pro děti a rodiny (bez delších časových prodlev, v odpovídající kvalitě, finančně dostupná i pro nízkopříjmové rodiny).	
Indikátory: kapacity služeb odborné pomoci	
Způsob hodnocení: zpětná vazba od cílové skupiny a poskytovatelů odborné pomoci (počet zájemců, čekací doby, dopady poskytnutých intervencí)	

Komentář: Nedostatek dětských psychologů a psychoterapeutů (stejně jako dětských psychiatrů) představuje celorepublikový problém. Řešení je nutno hledat ve spolupráci s Pardubickým krajem a dalšími institucemi. Jde o posílení kapacity stávajících pracovišť (Pedagogicko-psychologická poradna, Poradna pro rodinu Pardubického kraje, střediska výchovné péče atd.), zajištění koordinace činnosti těchto pracovišť a vytvoření některých pobídek přímo na území Holicka (např. školní psycholog působící na částečný úvazek na školách zřizovaných obcemi, vytvoření sdílené pobočky ambulantních služeb v Holicích). Součástí opatření je zřízení služby krizové pomoci (je plánováno na rok 2022 obecně prospěšnou společností SKP-CENTRUM Pardubice, součástí týmu bude krizový intervent a psycholog). Tuto službu lze poskytovat i přímo na Holickou prostřednictvím pobočky poskytovatele (1 den v týdnu).

Vazba na další opatření Komunitního plánu Holicka: 4.1. (Rozvoj psychiatrické péče)

Opatření 3.3.: Vznik služeb pro děti opouštějící náhradní formy péče nebo nefunkční rodiny

Cíl opatření: Zajištění návazné péče o mladé dospělé s cílem bezproblémového přechodu do dospělosti.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 3.3.1.: Rozšíření nabídky služeb pro cílovou skupinou mladých dospělých opouštějících náhradní formy péče nebo nefunkční rodiny.	
Termín realizace: 12/2022	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb
Předpokládané náklady (Kč): 4 091 tis. Kč	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Mladí dospělí (zejména vyrůstající v náhradní péči nebo bez podpory rodinného prostředí) vstupují bez problémů do samostatné dospělosti díky nabídce sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci.	
Indikátory: kapacity služeb a dalších forem sociální pomoci, počet klientů	
Způsob hodnocení: zpětná vazba od cílové skupiny a poskytovatelů sociálních služeb	

Komentář: Na území Holicka působí dětský domov, jehož zřizovatelem je Pardubický kraj. Domov zajišťuje mimo jiné sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Většina dětí v tomto pobytovém zařízení pochází mimo území Holicka (jsou z ostatních částí Pardubického kraje, ale například i z Královhradeckého či dokonce Ústeckého kraje). Některé z těchto dětí však mají zájem v Holicích zůstat i po dosažení zletilosti. Dětský domov proto plánuje registraci služby sociální rehabilitace (doprovázení mladých lidí do dospělosti) s průběžnou kapacitou cca 10 osob.

Pomoc při doprovázení do dospělosti však mohou v určitých situacích potřebovat i další mladí lidé (vyrůstající v ústavech mimo Holicko, v náhradní rodinné péči nebo v nepříznivých sociálních podmínkách). Řešením je rozšíření cílové skupiny služeb zajišťovaných Dětským domovem Holice a posílení kapacit dalších poskytovatelů sociálních služeb, využití dobrovolnických a peer aktivit atd. Součástí podpory mladých dospělých je rovněž vytvoření nabídky startovacího bydlení.

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*:

10. Oblast péče o osoby s duševním onemocněním

Opatření 4.1.: Rozvoj služeb pro osoby s duševním onemocněním

Cíl opatření: Zajištění dostupnosti sociálních služeb a dalších forem pomoci pro osoby s duševním onemocněním.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 4.1.1.: Podpora aktivit vedoucích k včasnému rozpoznání duševního onemocnění a zajištění odpovídající péče.	
Termín realizace: 12/2023	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb, koordinátor sociálních služeb
Předpokládané náklady (Kč): 194 tis. Kč	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace, úhrady zdravotních pojišťoven
Cílový stav: Na území Holicka jsou předávány informace vedoucí k včasnému rozpoznání duševního onemocnění a o nabídce odborné pomoci v této situaci; je realizována terénní depistáž.	
Indikátory: počet podpořených osob	
Způsob hodnocení: zpětná vazba od cílové skupiny a poskytovatelů sociálních služeb	

Aktivita 4.1.2.: Posílení kapacit služeb psychiatrické péče s důrazem na vybrané cílové skupiny (děti, senioři); zajištění návaznosti psychiatrické péče na sociální služby.	
Termín realizace: 03/2025	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb, koordinátor sociálních služeb
Předpokládané náklady (Kč): bude vyčísleno pro další plánovací období v závislosti na průběhu reformy psychiatrické péče	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace, úhrady zdravotních pojišťoven
Cílový stav: Na Holicku existují dostatečné kapacity odborné psychiatrické péče; je zajištěna návaznost této péče na sociální služby.	
Indikátory: kapacity odborných služeb; počet klientů, jimž byla poskytnuta služba nebo naopak došlo k odmítnutí služby z důvodu kontraindikace způsobené duševním onemocněním	
Způsob hodnocení: zpětná vazba od cílové skupiny a poskytovatelů sociálních služeb	

Komentář: Rozvoj služeb pro osoby s duševním onemocněním je založen v první řadě na prevenci, spočívající především v realizaci aktivit vedoucích k včasnému rozpoznání duševního onemocnění a zajištění odpovídající péče. Jde zejména o přenos informací (například ze strany praktických lékařů) a poradenství (včetně anonymního poradenství). Další činností je terénní depistáž za podpory veřejných rozpočtů ve formě příspěvku na dopravu, případně zázemí pro poskytovatele služeb (vytvoření plnohodnotné pobočky služeb psychiatrické péče v Holicích

bylo vyhodnoceno jako neefektivní včetně argumentu, že pro tento typ služeb je určitá anonymita pracovišť v krajských městech výhodou). Cílem terénní depistáže je identifikace osob, které vyžadují odbornou péči, nejsou však v kontaktu s žádným odborným pracovištěm ani poskytovateli sociálních služeb. Součástí systému včasného rozpoznání duševních onemocnění jsou aktivity primární prevence ve školách. Škola je zásadním prostorem pro identifikaci potřeb žáků s duševním onemocněním a jejich nasměrování k další potřebné podpoře.

Další aktivitou je posílení kapacit služeb psychiatrické péče, a to ve spolupráci s Centrem duševního zdraví (možnost zřízení operačního detašovaného pracoviště). Pozornost je nutno věnovat vybraným cílovým skupinám (děti, senioři) a zajištění návaznosti odborné psychiatrické pomoci na sociální služby. Otázka dětských psychiatrů je řešena zároveň v opatření č. 3.2. Senioři s duševním onemocněním představují cílovou skupinu, pro níž je obtížné v současném systému zajistit adekvátní péči. Duševní onemocnění nebo jeho projevy (zmatenost, agresivita) jsou kontraindikací pro přijetí do některých typů služeb (odlehčovací služby, lůžko okamžitého přijetí). Jedinou alternativou je v těchto případech přijetí do psychiatrické léčebny. Řešením je koordinace činnosti služeb sociální péče a odborné psychiatrické pomoci.

V souvislosti s reformou psychiatrické péče a rozvojem služeb pro osoby s duševním onemocněním dojde k vytvoření systému návazné péče (koordinace) mezi sociálními službami poskytujícími různé typy služeb osobám s duševním onemocněním (případě pečujícím osobám).

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*: 1.2. až 1.4. (Rozvoj služeb pro seniory), 3.2. (Zajištění dostupnosti odborné psychologické, psychoterapeutické a krizové péče pro děti a rodiny)

Opatření 4.2.: Rozvoj aktivit prevence problémového užívání návykových látek a dalších typů závislosti

Cíl opatření: Zajistit podmínky pro účinnou prevenci užívání návykových látek a dalších typů závislosti.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 4.2.1.: Podpora vzdělávacích a osvětových aktivit o návykových látkách a dalších typech závislosti ve školách a dalších komunitních subjektech.	
Termín realizace: průběžně	Odpovědnost za realizaci: obce, školy a školská zařízení, poskytovatelé sociálních služeb a další nestátní subjekty, koordinátor sociálních služeb (spolupráce při zajištění informovanosti, koordinace aktivit)
Předpokládané náklady (Kč): 90 tis. Kč	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní a evropské dotace, nadace
Cílový stav: Veřejnost má odpovídající informace o rizicích užívání návykových látek a dalších typech závislosti; zvláštní pozornost je věnována dětem, mladým dospělým, jejich rodičům, pedagogům a dalším osobám zapojeným do výchovy a vzdělávání dětí.	
Indikátory: počet vzdělávacích a preventivních programů, počet podpořených osob; souhrnná statistická data o osobách se závislosti	
Způsob hodnocení: zpětná vazba od cílových skupin a realizátorů preventivních programů, sledování a vyhodnocování statistických dat	

Aktivita 4.2.2.: Podpora terénní depistáže a informovanosti o možnostech adiktologické péče.	
Termín realizace: 12/2023, informovanost průběžně	Odpovědnost za realizaci: obce, poskytovatelé sociálních služeb, koordinátor sociálních služeb (spolupráce při zajištění informovanosti, koordinace aktivit)
Předpokládané náklady (Kč): 194 tis. Kč	Zdroj financování: rozpočty obcí, krajské, národní a evropské dotace, nadace, zdravotní pojišťovny
Cílový stav: Na území Holicka probíhá terénní depistáž osob vyžadujících léčbu závislosti; je zajištěna dostatečná informovanost o možnostech léčby závislosti.	
Indikátory: počet osob s problémovým užíváním návykových látek a jinými typy závislosti identifikovaných prostřednictvím terénní depistáže; souhrnná statistická data o osobách se závislosti	
Způsob hodnocení: zpětná vazba od cílových skupin a poskytovatelů služeb; sledování a vyhodnocování statistických dat	

Komentář: Opatření je rozděleno do dvou aktivit. První z nich je zaměřena na prevenci problémového užívání návykových látek a dalších typů nelátkových závislosti (např. patologické hráčství). Pozornost je nutno věnovat zvláště zranitelným skupinám, jako jsou děti a mladí dospělí. Prevence bude realizována zejména prostřednictvím vzdělávacích a osvětových aktivit ve školách a dalších komunitních subjektech (s využitím vrstevnických aktivit, svépomocných skupin atd.). Během realizace *Komunitního plánu Holicka* je nutno vytvořit systém spolupráce při realizaci

preventivních aktivit a jejich financování (s podporou obecních a dalších veřejných rozpočtů, nadací atd.).

Druhou aktivitou je podpora terénní depistáže a informovanosti o možnostech léčby závislosti. Terénní depistáž může být navázána na systém výjezdových pracovišť poskytovatelů odborných služeb. Vznik samostatného pracoviště v Holicích se v současné době jeví jako neefektivní, je však nutno zajistit pokrytí území touto službou prostřednictvím příspěvku na náklady dopravy, vytvořením sdíleného zázemí pro poskytovatele služeb atd.

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*:

Opatření 4.3.: Podpora začleňování osob s duševním onemocněním do společnosti

Cíl opatření: Osoby s duševním onemocněním jsou začleňovány do běžného života komunity.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 4.3.1.: Vytváření příležitostí pro začleňování osob s duševním onemocněním do společnosti; koordinace sociálních služeb, odborné psychiatrické péče a dalších forem sociální pomoci včetně chráněného bydlení a podpory zaměstnávání osob s duševním onemocněním.	
Termín realizace: 03/2025	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb, obce, koordinátor sociálních služeb, Úřad práce ČR
Předpokládané náklady (Kč): bude vyčísleno pro další plánovací období v závislosti na průběhu reformy psychiatrické péče	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Osoby s duševním onemocněním jsou v maximální míře začleněny do života komunity (bydlení v běžné zástavbě, účast na komunitních aktivitách atd.).	
Indikátory: počet podpořených osob	
Způsob hodnocení naplňování opatření: zpětná vazba od cílové skupiny a poskytovatelů sociálních služeb	

Komentář: Opatření 4.3. je navázáno na probíhající reformu psychiatrické péče. Jde o systémovou změnu poskytování psychiatrické péče, jejímž hlavním cílem je zvýšení její kvality a efektivity a zejména zvýšení kvality života a omezení stigmatizace lidí s duševním onemocněním. Součástí aktivit je reintegrace osob žijících dlouhodobě v psychiatrických léčebnách do běžné společnosti. Cíl této reformy je možno na lokální úrovni podpořit koordinací odborné psychiatrické péče a sociálních služeb (za předpokladů posílení kapacit terénních služeb), vznikem chráněného bydlení (principy chráněného bydlení jsou obdobné jako v opatření č. 2.4.) a zajištění podpůrné sítě pro osoby opouštějící institucionální péči. Součástí je rozšíření nabídky zaměstnání pro osoby s duševním onemocněním (možnost zaměstnávání osob z cílové skupiny v rámci veřejně prospěšných prací v obcích s podporou sociální služby; vyhledávání a podpora dalších veřejných či soukromých zaměstnavatelů, sociální podnikání, dostupné zaměstnávání, tréninková pracovní místa, stáže, pracovní mentoring, flexibilní formy zaměstnávání atd.).

Vazba na další opatření Komunitního plánu Holicka: 2.4. (Vznik chráněného bydlení pro osoby se zdravotním znevýhodněním), 5.2 (Vznik nových možností podporovaného zaměstnání pro dlouhodobě nezaměstnané osoby a další cílové skupiny)

11. Oblast péče o osoby sociálně vyloučené a osoby v obtížné životní situaci

Opatření 5.1.: Rozvoj aktivit pro začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením

Cíl opatření: Maximálně omezit sociální vyloučení osob žijících na Holicku.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 5.1.1.: Posílení terénní sociální práce s osobami ohroženými sociálním vyloučením (sociální práce na úrovni obcí, terénní sociální služby), poradenství a dalších forem pomoci osobám žijícím na okraji společnosti.	
Termín realizace: 12/2022	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb, obce, koordinátor sociálních služeb
Předpokládané náklady (Kč): 1 637 tis. Kč	Zdroj financování: národní dotace (dotace na sociální práci), rozpočty obcí
Cílový stav: Na Holicku jsou vytvořeny příležitosti pro začlenění všech obyvatel do společnosti a nedochází k znevýhodňování z důvodu příslušnosti k etnické nebo národnostní skupině či specifickému sociálnímu prostředí; jsou k dispozici formy pomoci i pro osoby, které dobrovolně žijí mimo většinovou společnost.	
Indikátory: počet podpořených osob	
Způsob hodnocení naplňování opatření: zpětná vazba od cílové skupiny a poskytovatelů sociálních služeb; statistická data	

Aktivita 5.1.2.: Pravidelný monitoring sociální situace na Holicku s důrazem na prevenci a včasné řešení vznikajících problémů.	
Termín realizace: průběžně	Odpovědnost za realizaci: poskytovatelé sociálních služeb, obce, koordinátor sociálních služeb
Předpokládané náklady (Kč): bez nároku na dodatečné finanční zdroje	Zdroj financování: -
Cílový stav: Na Holicku je monitorována sociální situace; případné informace o vzniku sociálně vyloučených lokalit jsou neprodleně řešeny za využití metod sociálních práce.	
Indikátory: realizovaný monitoring	
Způsob hodnocení naplňování opatření: zpětná vazba od poskytovatelů sociálních služeb; statistická data	

Komentář: Dosažení cíle maximálně omezit sociální vyloučení obyvatel Holicka je založeno na posílení terénní sociální práce s osobami ohroženými sociálním vyloučením (sociální práce na úrovni obcí, terénní sociální služby) a zpřístupnění různých forem pomoci osobám žijícím na okraji společnosti. Jde například o zvýšení dostupnosti poradenství ve specifických situacích

spojených s chudobou, zadlužením a dalšími ohrožujícími sociálními jevy (sdílená pobočka poradenských služeb v Holicích). Dílčí aktivitou je zajištění odpovídajících kapacit terénní sociální práce (např. posílením týmu MěÚ Holice) a koordinace spolupráce (Úřad práce ČR, poskytovatelé služeb, obce).

Na Holicku v současné době není žádná sociálně vyloučená lokalita. K udržení tohoto stavu je nutné koordinované sledování a pravidelné vyhodnocování sociální situace na Holicku (zejména v případě vzniku nových ubytoven či ohnisek sociálně vyloučených lokalit), tak aby bylo možno na vznikající problémy reagovat sociální prací a dalšími nástroji pomoci.

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*:

Opatření 5.2.: Vznik nových možností podporovaného zaměstnání pro dlouhodobě nezaměstnané osoby a další cílové skupiny

Cíl opatření: Vytvoření příležitosti pro vstup na trh práce osobám dlouhodobě nezaměstnaným a dalším cílovým skupinám se ztíženým přístupem na trh práce.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 5.2.1.: Vznik nových forem podporovaného zaměstnávání.	
Termín realizace: průběžně	Odpovědnost za realizaci: obce, poskytovatelé sociálních služeb, zaměstnavatelé, Úřad práce ČR
Předpokládané náklady (Kč): 12 572 tis. Kč	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace, rozpočty obcí
Cílový stav: Na Holicku je k dispozici široké spektrum nabídky podporovaného zaměstnávání pro různé cílové skupiny.	
Indikátory: počet osob zaměstnaných prostřednictvím podporovaného zaměstnávání; míra dlouhodobé nezaměstnanosti	
Způsob hodnocení naplňování opatření: sledování a vyhodnocování statistických dat, zpětná vazba od cílové skupiny a zaměstnavatelů	

Komentář: Na Holicku je velmi nízká míra nezaměstnanosti, přesto existuje skupina několika desítek osob, které jsou z různých důvodů velmi dlouho mimo trh práce. Cílem opatření je vytváření příležitostí pro zaměstnávání těchto osob vznikem nových forem podporovaného zaměstnávání (sociální podnikání, dostupné zaměstnávání, tréninková pracovní místa, stáže, pracovní mentoring, flexibilní formy zaměstnávání, komunitně prospěšné zaměstnávání). Pro zapojení obcí do plnění tohoto opatření je nutno dosáhnout změny podmínek veřejně prospěšných prací (jednáním o změně podmínek s Úřadem práce ČR).

Vazba na další opatření Komunitního plánu Holicka: 2.2. (Podpora aktivit pro začlenění osob se zdravotním znevýhodněním do společnosti), 4.3. (Podpora začleňování osob s duševním onemocněním do společnosti)

12. Oblast institucionálního zajištění sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci

Opatření 6.1.: Vytvoření přehledného a dostupného informačního zdroje o možnostech sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci

Cíl opatření: Zajištění informovanosti všech cílových skupin o nabídce sociálních služeb a sociální pomoci na Holicku i v blízkém okolí.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 6.1.1.: Vytvoření katalogu služeb (internetového portálu) soustředujícího informace o nabídce sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci včetně aktuálních volných kapacit sociálních služeb; pořádání pravidelných informačních akcí.	
Termín realizace: 05/2022 a dále průběžně	Odpovědnost za realizaci: koordinátor sociálních služeb, poskytovatelé sociálních služeb, Úřad práce ČR
Předpokládané náklady (Kč): 60 tis. Kč	Zdroj financování: evropské dotace prostřednictvím MAS Holicko, obecní rozpočty, krajské a národní dotace
Cílový stav: Je zajištěna dostatečná informovanost obyvatel Holicka o nabídce sociálních služeb a sociální pomoci na Holicku.	
Indikátory: funkční systém informovanosti	
Způsob hodnocení naplňování opatření: zpětná vazba od cílové skupiny a poskytovatelů sociálních služeb	

Aktivita 6.1.2.: Vytvoření informačního materiálu o sociálních službách zaměřeného na jednotlivé cílové skupiny a jejich životní situace; zajištění distribuce materiálu mezi obecní úřady, poskytovatele zdravotních služeb, školy a další komunitní subjekty.	
Termín realizace: 05/2022 a dále průběžně	Odpovědnost za realizaci: koordinátor sociálních služeb, poskytovatelé sociálních služeb, Úřad práce ČR, obce
Předpokládané náklady (Kč): 150 tis. Kč	Zdroj financování: evropské dotace prostřednictvím MAS Holicko, obecní rozpočty, krajské a národní dotace
Cílový stav: Jsou k dispozici srozumitelné informace pro různé cílové skupiny o nabídce sociálních služeb a sociální pomoci na Holicku.	
Indikátory: funkční systém informovanosti; zpracovaný a distribuovaný informační materiál o sociálních službách; počet subjektů spolupracujících na distribuci	
Způsob hodnocení naplňování opatření: Zpětná vazba od cílové skupiny a poskytovatelů sociálních služeb	

Komentář: Potřeba zajištění informovanosti o sociálních službách dostupných na Holicku, ale i blízkém okolí (Pardubice, Hradec Králové, Chrudim) se v procesu komunitního plánování objevila téměř u všech cílových skupin. V současné době jsou informace v různých formách podrobnosti na webových stránkách a v písemných dokumentech jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb, až na výjimky však přesahuje kapacitní možnosti poskytovatelů tyto informace systematicky a aktivně šířit. Základem systému informovanosti bude internetový portál spravovaný MAS Holicko o.p.s. s aktuální databází poskytovaných sociálních služeb včetně informace o volných kapacitách pravidelně aktualizovaných poskytovateli služeb. Informace o katalogu služeb budou šířeny prostřednictvím dalších médií. Součástí aktivit na zvýšení informovanosti je i pořádání pravidelných informačních kampaní a dalších propagačních aktivit (veletrh sociálních služeb).

Zároveň dojde k vytvoření tištěného informačního materiálu zaměřeného na jednotlivé cílové skupiny (senioři, osoby pečující o seniory, osoby se zdravotním znevýhodněním, rodiny s dětmi, osoby s duševním onemocněním atd.). Nabídka sociálních služeb a dalších forem pomoci bude kategorizována podle nejčastějších životních situací jednotlivých cílových skupin. Informační materiál bude distribuován do běžného komunitního prostředí spolu s instrukcemi pro subjekty spolupracujícími na aktivním předávání informací (obce, praktičtí lékaři a další zdravotnická zařízení, školy a další komunitní subjekty).

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*: všechna opatření

Opatření 6.2.: Způsob hodnocení naplňování *Komunitního plánu Holicka* a koordinace sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci

Cíl opatření: Vznik procesu průběžného hodnocení a revizí komunitního plánu; zajištění rozvoje a další udržitelnosti nabídky a kvality poskytovaných služeb.

Stručný popis aktivit:

Aktivita 6.2.1.: Vytvoření mechanismů spolupráce v rámci naplňování <i>Komunitního plánu Holicka</i> .	
Termín realizace: 06/2022 a dále průběžně	Odpovědnost za realizaci: koordinátor sociálních služeb ve spolupráci s dalšími zapojenými subjekty
Předpokládané náklady (Kč): 1 211 tis. Kč	Zdroj financování: krajské, národní a evropské dotace
Cílový stav: Je vytvořen systém průběžného hodnocení <i>Komunitního plánu Holicka</i> a vzájemné spolupráce zajišťující rozvoj a udržitelnost nabídky a kvality poskytovaných služeb.	
Indikátory: funkční systém spolupráce, naplněná opatření <i>Komunitního plánu Holicka</i> , počet setkání partnerské platformy, počet zapojených subjektů do komunitního plánování	
Způsob hodnocení naplňování opatření: zpětná vazba od aktérů spolupráce, sledování úspěšnosti naplňování opatření plánu, sledování a hodnocení údajů o vývoji sociální situace na Holicku	

Komentář: Jednotlivé aktivity definované v rámci návrhové části *Komunitního plánu Holicka* obsahují určení odpovědnosti, indikátory a rovněž způsob hodnocení. Základní strukturou realizace *Komunitního plánu Holicka* bude **partnerská platforma**, složená ze zástupců obcí, poskytovatelů sociálních služeb a komunitních subjektů (školy, občanské iniciativy). Vzájemnou spolupráci budou deklarovat **Memorandem o spolupráci**. Účast na realizaci opatření bude ze strany obcí a organizací založených nebo zřizovaných obcemi založena také na schválení *Komunitního plánu Holicka* zastupitelstvem obce. Účast nestátních subjektů (poskytovatelů sociálních služeb, občanských iniciativ atd.) bude založena na závazku podílet se na realizaci příslušného opatření či aktivity (obecné formulace, např. „poskytovatelé sociálních služeb“, budou doplněny názvy konkrétních subjektů, které se zavázaly ke spolupráci). V rámci partnerské platformy bude probíhat pravidelné celkové hodnocení naplňování plánu, a to minimálně v ročních intervalech.

Na činnost partnerské platformy budou navazovat **pracovní skupiny** zabývající se jednotlivými tématy a cílovými skupinami. Tyto pracovní skupiny mohou mít charakter stálého týmu (viz například opatření č. 3.1.) nebo mohou být zřizovány ad hoc k řešení aktuálních problémů.

Činnost partnerské platformy a pracovních skupin bude organizačně zajišťována **koordinátorem sociálních služeb**. Koordinátor sociálních služeb se bude dále podílet na naplňování jednotlivých

opatření a aktivit *Komunitního plánu Holicka* dle stanoveného rozsahu úkolů. Bude se rovněž podílet na koordinaci financování sociálních služeb a fundraisingu (dotační řízení z národních zdrojů, dotace z evropských fondů, nadace atd.). Jedním z významných partnerů koordinátora sociálních služeb bude rovněž Městský úřad Holice, který jako obecní úřad obce s rozšířenou působností odpovídá za koordinaci sociální práce a sociální pomoci (sociálně-právní ochrana dětí, výkon sociální práce podle zákona o sociálních službách a zákona o pomoci v hmotné nouzi). Městský úřad Holice zároveň zajišťuje návaznost činností v sociální sféře na další oblasti (školství, zdravotnictví atd.).

Vazba na další opatření *Komunitního plánu Holicka*: všechna opatření

13. Souhrn nákladů navržených opatření

V rámci jednotlivých opatření jsou uvedeny i předpokládané náklady během celého plánovacího období *Komunitního plánu Holicka* (tzn. za roky 2022 až 2025). Tento plán je připraven na tříleté období, od počátku realizace v dubnu roku 2022 až do konce března roku 2025, kdy by na něj měl navázat nový (či aktualizovaný) plánovací dokument. Očekávané náklady lze rozdělit do několika kategorií:

1. Jednorázové neinvestiční náklady.
2. Opakované neinvestiční náklady.
3. Jednorázové investiční náklady.

Jednorázové neinvestiční náklady souvisí především se zajištěním informovanosti (vytvoření webových stránek) atd. Výrazně významnější položkou jsou **opakované neinvestiční náklady**. Jde o náklady spojené zejména s rozšířením kapacit již existujících služeb nebo zřízením služeb nových. Tyto náklady jsou propočítány od data předpokládaného plnění opatření (je-li například uveden termín 12/2023, jsou náklady propočítány za měsíce 01/2024 až 03/2025). Pokud je očekáváno průběžné naplňování opatření (tj. ihned po dokončení *Komunitního plánu Holicka*), jsou náklady stanoveny na dobu 36 měsíců. Při stanovení nákladů sociálních služeb byly použity zejména údaje z dokumentu Ministerstva práce a sociálních věcí *Analýza financování sociálních služeb*² a dalších analytických dokumentů, zvýšené o existující či očekávanou míru inflace.³ Vyčíslené neinvestiční náklady je nutno považovat za **minimální** pro dosažení určitého zlepšení (výsledku) v dané oblasti. To samozřejmě nebrání tomu, aby byly pro realizaci aktivit vyčleněny významnější finanční prostředky (pro zajištění realizace plánu se počítá s aktivním fundraisingem).

Jednorázové **investiční náklady** souvisí především se záměry rozšiřování kapacit sociálních služeb v Holicích a v Horním Jelení. Zde jsou uvedeny celkové předpokládané investiční náklady během plánovacího období. Nově vzniklé služby s sebou ponесou i nároky na financování provozu. Přestože se s dokončením investic počítá až v samém závěru plánovacího období, jsou již dnes v *Komunitním plánu Holicka* vyčísleny očekávané výdaje. V textu jsou uvedeny v závorce kurzívou. Propočty jsou provedeny za období jednoho roku. V tabulce nákladů nejsou zahrnovány do celkových součtů.

Realizace *Komunitního plánu Holicka* v období 2022-2025 předpokládá výdaje v celkové výši 96 128 tis. Kč, z toho 61 422 tis. Kč v oblasti neinvestičních výdajů. Podle analýzy Ministerstva

² Ministerstvo práce a sociálních věcí (2019). Analýza financování sociálních služeb. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/vykazovani-dat-o-poskytovanych-socialnich-sluzbach>.

³ Inflace 3,2 % v roce 2020 a 3,5 % v roce 2021; očekávaná míra inflace v dalších letech (2022: 6,1 %, 2023: 2,5 %, 2024: 2,2 %) vychází z makroekonomické predikce Ministerstva financí z listopadu 2021. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2021/makroekonomicka-predikce-listopad-2021-43509>.

práce a sociálních věcí z roku 2019 v horizontu nejbližších 10 let lze očekávat výrazný nárůst potřeby zejména u služeb sociální péče, kdy kapacita těchto služeb by měla stoupnout proti současné kapacitě o 36 % do roku 2025 a o 56 % do roku 2030.

Číslo	Aktivita (zkrácený název)	Období	Předpokládané náklady (tis. Kč)		
			Investice	Neinvestiční opakované	Neinvestiční jednorázové
1.1.	Zkvalitnění života seniorů	2022-2025	-	240	-
1.2.	Rozvoj terénních služeb pro seniory	2022-2025	-	7 587	-
1.3.	Zřízení krizové služby pro seniory	2024-2025	Viz 1.4.	(1 236)	-
1.4.1.	Odlehčovací služby pro seniory (denní)	2024-2025	6 000	(1 208)	-
1.4.2.	Odlehčovací služby pro seniory (pobytové)	2024-2025	20 000	(3 866)	-
1.5.	Vznik systému paliativní péče	2022-2025	Viz 1.4.	10 500	-
1.6.	Dostupné podporované bydlení a pobytové služby pro seniory	2023	-	-	50
2.1.1.	Podpora začleňování osob se zdravotním znevýhodněním	2022-2025	-	240	-
2.1.2.	Začleňování dětí a mladých lidí do hlavního vzdělávacího proudu	2022-2025	-	7 212	-
2.2.	Odstranění bariér pro začleňování zdravotně znevýhodněných osob	2023	-	-	100
2.3.	Dostupnost terénních a ambulantních služeb (zdravotní znevýhodnění)	2022-2025	-	4 200	-
2.4.	Chráněné bydlení pro osoby se zdravotním znevýhodněním	2025	-	(750)	-
2.5.	Zřízení krizové služby pro osoby se zdravotním znevýhodněním	2025	-	(1236)	-
2.6.	Posílení odlehčovacích služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním	2023	-	-	50
3.1.1.	Systém spolupráce, podpora volnočasových a preventivních aktivit (dětí)	2022-2023	-	7 931	-
3.1.2.	Rozvoj aktivit na podporu rodičovské péče	2022-2025	-	2 011	-
3.2.	Odborná psychologická, psychoterapeutická a krizová péče	2022-2025	-	1 512	-
3.3.	Vznik služeb pro děti opouštějící náhradní formy péče nebo nefunkční rodiny	2023-2025	-	4 091	-
4.1.	Rozvoj služeb pro osoby s duševním onemocněním	2024-2025	-	194	-
4.2.1.	Podpora vzdělávacích a osvětových aktivit o návykových látkách	2022-2025	-	90	-
4.2.2.	Rozvoj aktivit prevence problémového užívání návykových látek	2024-2025	-	194	-

4.3.	Podpora začleňování osob s duševním onemocněním do společnosti	2025	-	-	-
5.1.	Rozvoj aktivit pro začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením	2023-2025	-	1 637	-
5.2.	Vznik nových možností podporovaného zaměstnání	2022-2025	-	12 572	-
6.1.1.	Vytvoření katalogu služeb (internetového portálu)	2022	-	-	60
6.1.2.	Vytvoření karet sociálních služeb	2022	-	-	150
6.2.2.	Vytvoření mechanismů spolupráce v rámci naplňování <i>Komunitního plánu Holicka</i>	2022-2025	-	1 211	-
	CELKEM 2022-2025		26 000	61 422	410
	Náklady po roce 2025		-	(8 296)	-

14. ANALYTICKÁ ČÁST: ÚVOD

Analýza problémů a potřeb tvoří spolu se *Sociodemografickou analýzou* dva základní podkladové dokumenty pro návrhovou část *Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na území Holicka* (dále jen „*Komunitní plán Holicka*“). Opírá se o několik okruhů informací. Prvním jsou vybrané údaje z dříve zpracovaných strategických dokumentů a podkladů k těmto strategiím (analýzy, výzkumy), které byly pro účely *Analýzy problémů a potřeb* zpracovány formou sekundární analýzy dat. Druhým okruhem jsou údaje získané vlastní výzkumnou činností zpracovatele. Třetí zásadní vstup tvoří statistické a demografické údaje, které jsou zpracovány v samostatném dokumentu (již zmíněná *Sociodemografická analýza*).

Analytickou fázi výrazně ovlivnila probíhající epidemie koronaviru. I přesto se prezenční nebo online formou podařilo realizovat 29 rozhovorů se zástupci obcí a poskytovatelů sociálních služeb, získat 304 dotazníků prostřednictvím šetření mezi širokou veřejností a klienty vybraných sociálních služeb a podrobné informace o cca 50 poskytovatelích sociálních služeb a dalších subjektech podílejících se na různých formách sociální pomoci obyvatelům Holicka. Bylo provedeno rovněž několik rozhovorů se zástupci subjektů, které se sociální sférou úzce spolupracují (výchovni poradci ve školách, Policie ČR atd.). Sociální situace na Holicku tak byla analyzována z různých perspektiv. Výzkum se nezaměřoval jen úzce na oblast sociálních služeb ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“), ale také na další formální či neformální podpůrné aktivity.

Analýza problémů a potřeb je strukturována do pěti částí (kapitol). První část shrnuje výstupy strategických dokumentů na národní, regionální a místní úrovni a formuluje na základě těchto výstupů východiska pro *Komunitní plán Holicka*. V druhé kapitole jsou shrnuty výsledky šetření mezi hlavními skupinami respondentů (široká veřejnost, zástupci obcí, poskytovatelé sociálních služeb, klienti sociálních služeb).⁴ Třetí část komparuje tyto potřeby se stávajícími kapacitami (zdroji) veřejné správy, poskytovatelů sociálních služeb a dalších subjektů. V rámci těchto tří kapitol jsou řešena i vybraná „průřezová“ témata, jako je například dostupnost informací o poskytovaných službách, koordinace a spolupráce, financování, plánování dalšího rozvoje atd. Čtvrtá kapitola je věnována potřebám v sociální oblasti na Holicku podle hlavních cílových skupin:

- Senioři
- Osoby se zdravotním znevýhodněním
- Rodiny s dětmi, děti a mladí dospělí
- Osoby s duševním onemocněním

⁴ Výstupy z rozhovorů a šetření mezi zástupci dalších subjektů jsou uvedeny přímo v příslušné tematické kapitole.

- Osoby sociálně vyloučené a osoby v obtížné životní situaci.⁵

Shrnujícím výstupem *Analýzy problémů a potřeb* a obsahem závěrečné kapitoly jsou podklady pro **SWOT analýzu**. Všechny tyto výstupy budou sloužit pro zpracování návrhové části *Komunitního plánu Holicka*.

---

⁵ *Komunitní plán Holicka* převzal strukturu hlavních cílových skupin podle aktuálního *Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje*. Na rozdíl od tohoto dokumentu není zvlášť vyčleněna skupina osob ohrožené užíváním návykových látek. Tato problematika je dílčím způsobem řešena v rámci ostatních cílových skupin (děti a mládež, osoby s duševním onemocněním, osoby sociálně vyloučené).

15. VÝSTUPY REŠERŠE STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ

15.1. Popis aktivity

Úkolem *Komunitního plánu Holicka* je mimo jiné „zpřesnit, prohloubit a rozvinout cíle již existujících strategií“. Před zahájením vlastních výzkumných analytických prací na Holicku byla v rámci „vstupní analýzy“ provedena rešerše těchto strategií. *Analýza problémů a potřeb* přináší základní shrnutí výstupů této rešerše, využitelných pro SWOT analýzu. Dílčí informace z analyzovaných dokumentů, vztahující se například pouze k některé z cílových skupin, jsou citovány v dalším textu.

Ze strategických dokumentů na národní úrovni lze odvodit zejména **očekávané trendy v oblasti sociální péče a vývoj sociální politiky** (včetně právního prostředí, priorit a způsobu financování atd.). Obdobný účel má i rešerše „regionálních“ strategických dokumentů, které zpravidla rozpracovávají národní strategie do větší podrobnosti a zohledňují specifika Pardubického kraje. V krajských dokumentech se lze setkat ojediněle i s informacemi a opatřeními, které se přímo týkají území a obyvatel Holicka.

Existující strategické dokumenty lze rozdělit do dvou základních kategorií:

1. Strategické dokumenty zabývající se primárně sociální oblastí (případně vybranými tématy souvisejícími se sociálním či jiným znevýhodněním).
2. Strategické dokumenty zabývající se všemi aspekty života a rozvoje území, přičemž sociální oblast zde tvoří pouze jednu z kapitol.

Do první kategorie spadají zejména následující strategie zpracované pro národní nebo regionální úroveň:

- *Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025.*⁶
- *Koncepce rodinné politiky.*⁷
- *Národní strategie ochrany práv dětí „Právo na dětství“ a navazující akční plán.*⁸
- *Strategie sociálního začleňování 2021–2030.*⁹
- *Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025.*¹⁰

⁶ Schválena usnesením vlády č. 245 ze dne 21. března 2016.

⁷ Schválena usnesením vlády č. 654 ze dne 18. září 2017.

⁸ Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/narodni-strategie-ochrany-prav-deti-a-akcni-plan-k-naplneni-narodni-strategie>.

⁹ Dokument je ve fázi zpracování návrhu. Má nahradit dosavadní Strategii a navázat na Akční plán Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období let 2016 až 2020 schválený usnesením vlády č. 1067 ze dne 28. listopadu 2016.

¹⁰ Schválena usnesením vlády č. 153 ze dne 12. března 2014.

- *Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020.*¹¹
- *Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025.*¹²
- *Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2016 až 2018.*
- *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2021.*¹³
- *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2019-2021 a na něj navazující Pravidla řízení a koordinace Sítě sociálních služeb Pardubického kraje a Akční plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na roky 2019-2021.*¹⁴
- *Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2019-2021.*¹⁵
- *Strategie preventivních aktivit a snižování škod spojených se závislostním chováním v Pardubickém kraji 2020-2028.*¹⁶
- *Koncepce rodinné politiky Pardubického kraje.*¹⁷

Strategickými dokumenty, zabývající se komplexně rozvojem území Holicka jsou zejména:

- *Strategie území správního obvodu ORP Holice 2015–2024.*¹⁸
- *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Holicko 2014-2020.*¹⁹
- *Územně analytické podklady správního obvodu ORP Holice.*²⁰

Souběžně s realizací *Komunitního plánu Holicka* vzniká *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Holicko na období 2021-2027*. Oba tyto dokumenty jsou obsahově v souladu, s tím, že *Komunitní plán Holicka* rozpracuje do podrobností strategické cíle spadající do sociální oblasti.

¹¹ Schválena usnesením vlády č. 366 ze dne 21. května 2014.

¹² Schválen usnesením vlády č. 761 ze dne 4. srpna 2020. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/vvozp/dokumenty/narodni-plan-podpory-rovných-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-na-obdobi-2021-2025-183042/>.

¹³ Schválené usnesením vlády č. 19 ze dne 18. března 2019.

¹⁴ Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-pk>.

¹⁵ Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/krajsky-plan-vyrovnani-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim>.

¹⁶ Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/protidrogova-politika/107713/strategie-preventivnich-aktivit-a-snizovani-skod>.

¹⁷ Dostupné z: <https://krajprorodinu.cz/default/page?mode=pPage&id=39>.

¹⁸ Strategie území správního obvodu ORP Holice v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a dopravy.

¹⁹ Dostupné z: <https://holicko.cz/program-leader/clld-2014-2020/strategie-komunitn-vedeneho-mistniho-rozvoje.html>

²⁰ 4. úplná aktualizace byla provedena v roce 2016.

Existují zároveň rozvojové dokumenty zpracované přímo pro jednotlivé obce, například pro město Holice (Strategický plán rozvoje města Holic z roku 2005, SWOT analýza města Holic z roku 2011, nejnověji Program rozvoje města Holic na období 2021-2030), město Horní Jelení (Strategický rozvojový dokument města Horní Jelení pro období let 2016-2021)²¹, obec Vysoké Chvojno (Program obnovy obce Vysoké Chvojno na období 2019-2029)²², obec Uhersko (Rozvojový strategický dokument-obec Uhersko), obec Ostřetín (Program rozvoje obce Ostřetín na období let 2018 až 2024), obec Poběžovice u Holic (Program rozvoje obce na období 2020 až 2030) nejnověji pro obec Dolní Roveň (Program rozvoje obce 2021 – 2031).

15.2. Výstupy rešerše strategických dokumentů v sociální oblasti na národní úrovni

Na národní úrovni jsou sociální služby plánovány zejména prostřednictvím **Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025** (v textu dále jen „*Národní strategie*“), která je podle § 96 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, povinně zpracovávaným plánovacím dokumentem. Tato strategie vychází z dlouhodobé vize, podle níž

„existuje funkční stabilizovaná základní síť dostupné pomoci a podpory, zajišťovaná prostřednictvím činností sociálních služeb. Síť sociálních služeb efektivně naplňuje potřeby jednotlivců/osob i společnosti plynoucí ze zásadních společenských jevů (např. nezaměstnanost, péče o zdravotně postižené osoby, sociálně vyloučené osoby aj.) a současně je tato síť transparentně financovaná z veřejných i soukromých prostředků.“²³

Strategie definuje nejzásadnější problémy současného systému. Konstatuje, že lidé v nepříznivé sociální situaci nemají možnost žít (případně „nežijí“) nezávislým způsobem života:

„osoby se sníženou soběstačností jsou při svých rozhodnutích značně ovlivňovány vlastními individuálními možnostmi či možnostmi rodiny a omezovány nabídkou podpory, které se jim dostává. Služby pobytového charakteru jsou v ČR z převážné většiny ústavní (velkokapacitní a vícelůžkové), ale i přesto je jejich kapacita nedostatečná. (...) Služeb zajišťujících podporu v domácím prostředí jejich uživatelů či v pobytových službách komunitního charakteru v ČR není dostatečné množství.“

Dalším nedostatkem je nepropojenost systémů zajišťujících sociální a zdravotní potřeby klienta, resp. nedochází ke koordinovanému kontinuálnímu přechodu uživatele mezi systémem poskytování zdravotnické péče a sociální péče. Důsledkem je absence klientského přístupu, který by řešil potřeby nesoběstačného člověka komplexně a celostně, což může vést k nedostatečnému saturování veškerých jeho potřeb. To v některých případech může vést i ke zhoršování zdravotního stavu, příp. dalším zvýšeným nákladům, které by nemusely být vynakládány, kdyby byly předchozí potřeby klienta za daleko nižších finančních nákladů

²¹ Dostupné z: <https://www.hornijeleni.cz/strategie-rozvoje>.

²² Dostupné z: www.vysokechvojno.cz.

²³ Národní strategie, s. 11.

uspokojeny. Nejisté postavení a nedostatečná podpora je rovněž u pečujících osob, které přitom představují „mimořádně důležitou součástí systému dlouhodobé péče“.²⁴

K otázce plánování *Národní strategie* konstatuje, že je nutné zavést nástroje pro průběžné sledování fungování sítě, a tím pádem také v dostatečné míře zjišťovat, jak se daří plnit potřeby klientů na území jednotlivých krajů. Dále nejsou dostatečným způsobem využívány nástroje, které by umožňovaly posoudit kvalitu poskytovaných služeb pro jejich zařazení do sítě sociálních služeb.

Podle **globálního cíle (vize)** *Národní strategie* je nutné vzhledem k neustále se měnícím potřebám společnosti i jednotlivců klást důraz na flexibilní síť sociálních služeb. Nastavený systém musí být dlouhodobě udržitelný nejen finančně, ale i institucionálně a politicky. Globálního cíle má být dosaženo prostřednictvím deseti strategických cílů, mimo jiné:

- zajistit přechod od institucionálního modelu péče k podpoře osob v přirozeném prostředí,
- zajistit dlouhodobou udržitelnost financování sociálních služeb, která bude odpovídat potřebám uživatelů,
- prostřednictvím dostupných sociálních a zdravotních služeb naplňovat potřeby uživatelů/ pacientů,
- zlepšit postavení pečujících osob a pečující rodiny,
- vytvářet síť sociálních služeb, které reagují na nepříznivou sociální situaci obyvatel.

15.3. Výstupy rešerše strategických dokumentů v sociální oblasti na regionální úrovni

Klíčovým dokumentem v oblasti sociálních služeb na krajské úrovni je ***Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2019-2021***. Na tento plán navazují ***Pravidla řízení a koordinace Sítě sociálních služeb Pardubického kraje***. Krajské dokumenty se věnují území Holicka jen v obecné podobě. Střednědobý plán konstatuje, že „síť sociálních služeb Pardubického kraje lze považovat za značně rozvinutou a stabilní. Služby jsou rozmístěny rovnoměrně na území všech čtyř okresů, přičemž nejvyšší počet služeb se nachází v okrese Pardubice. (...) Služby jsou koncentrovány zejména do větších obcí, zpravidla ORP, a zajišťují poskytování služeb pro spádové území. V menších obcích působí nejvíce terénní služby, přičemž nejrozšířenější je pečovatelská služba.“²⁵ Počet uživatelů služeb se od roku 2010 postupně zvyšuje. Mezi lety 2010 a 2015 došlo k nárůstu počtu uživatelů o více než 10 000 na cca 51 000 uživatelů. V roce 2017 to bylo už více než 55 000 uživatelů služeb. Služby odborného sociálního poradenství a sociální prevence se na tomto počtu podílí celkem 78 %. To je dáno zejména způsobem poskytování služby (větší fluktuace uživatelů, vyšší četnost jednorázových nebo

²⁴ *Národní strategie*, s. 26. Podle kvalifikovaných odhadů je 70 až 90 % veškeré dlouhodobé sociální a zdravotní péče poskytováno rodinnými příslušníky nebo jinými pečujícími.

²⁵ Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2019-2021, s. 10.

krátkodobých kontraktů). Ve schváleném akčním plánu rozvoje sociálních služeb na rok 2019 je podporována kapacita 297 služeb v základní variantě a 300 služeb v rozvojové variantě sítě sociálních služeb (odlehčovací služby v pobytové a ambulantní formě jsou započítány samostatně). Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje je rozdělen do 7 tematických oblastí:

- Společné cíle
- Oblast péče o seniory
- Oblast péče o osoby se zdravotním postižením
- Oblast péče o děti, mládež, rodinu
- Oblast péče o osoby s duševním onemocněním
- Oblast péče o osoby ohrožené užíváním návykových látek
- Oblast péče o osoby sociálně vyloučené a osoby v obtížné životní situaci

V rámci jednotlivých oblastí stanovuje *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje* následující cíle (jde o stručné shrnutí):

V oblasti **péče o seniory** je cílem poskytovat sociální služby primárně v přirozeném prostředí seniorů, a to v rozsahu, který jim umožňuje žít běžným způsobem života. Za tímto účelem má dojít k rozvoji služeb (navýšení kapacit) domovů pro seniory, domovů se zvláštním režimem, odlehčovacích služeb a pečovatelských služeb. Dalším cílem je zvýšení dostupnosti ambulantních služeb, které zajistí denní péči o seniory, o které jinak pečuje rodina (včetně zajištění dopravy do těchto ambulantních služeb) a vytvoření kapacit pro řešení krizových situací, tj. zajištění péče o osoby z cílové skupiny (seniory), u kterých došlo k náhlému zhoršení zdravotního stavu. Zásadním „poskytovatelem“ pomoci mají být i nadále příbuzní a blízcí seniorů, tzv. neformální pečující. Těmto osobám má být poskytována pomoc a podpora jak v oblasti péče (spoluposkytování péče, nácvik péče, poradenství), tak v oblasti jejich duševního i fyzického zdraví (odlehčení, poradenství, terapie, sdílení zkušeností apod.).

V oblasti **péče o osoby se zdravotním postižením** má být zajištěn včasný záchyt a podpora vývoje dětí se zdravotním postižením a jinak ohroženým vývojem i jejich rodičů, včetně zajištění návazných služeb (včetně dětí s infaustními prognózami a potřebou hospicové péče). Pardubický kraj počítá s pokračujícím procesem transformace a deinstitucionalizace pobytových služeb sociální péče a rozvojem služeb poskytovaných v komunitě a na komunitním principu. Byla definována potřeba zvyšování kapacit terénních služeb sociální péče a zajištění ambulantní péče o osoby se zdravotním postižením (včetně osob s vysokým stupněm závislosti) tak, aby mohly zůstat ve svém přirozeném prostředí. Dalším cílem v této oblasti je vytvoření kapacit pro řešení krizových situací, tj. zajištění péče o osoby z cílové skupiny, u kterých došlo k náhlému zhoršení zdravotního stavu, jejichž pečující osoba není dále schopna vykonávat potřebnou péči.

Pro účely střednědobého plánu je oblast **péče o děti, mládež a rodinu** zaměřena primárně na rodiny s dětmi a mládež ohrožené sociálním vyloučením a přiměřeně na děti ohrožené ve smyslu § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. Související oblasti (náhradní rodinná péče, vyhledávání pěstounů, rozvoj školských poradenských zařízení apod.) jsou řešeny ve *Strategii transformace péče o ohrožené děti a rodiny na území Pardubického kraje*. Krajské strategické dokumenty v této oblasti kladou důraz na prevenci a rozvoj terénních a ambulantních služeb. Krajský plán zmiňuje rovněž roli mateřských a rodinných center, která je zejména komunitní, společenská a v kontextu střednědobého plánu preventivní. Spočívá zejména v posilování občanského života, hodnoty rodiny a mezigeneračních vztahů, mateřské a otcovské role v rodině i ve společnosti atd. V budoucnu lze potenciál mateřských, rodinných či komunitních center využít pro budování neformálních zdrojů podpory sociálně ohroženým rodinám.

V oblasti **péče o osoby s duševním onemocněním** je krajský plán propojen s opatřeními národní reformy psychiatrické péče. Zajištění péče o tuto cílovou skupinu je charakteristické úzkou provázaností zdravotních a sociálních služeb. Tuto péči mají garantovat především Centra duševního zdraví (soubor vzájemně propojených služeb poskytovaných jednou nebo více organizacemi). Strategie reformy psychiatrie předpokládá dostupnost center duševního zdraví v rozsahu jedno zařízení na 100 000 obyvatel, z čehož vyplývá potřebný počet zařízení v Pardubickém kraji v počtu 5.

V oblasti **péče o osoby ohrožené užíváním návykových látek** krajský plán konstatuje, že nejvíce užívanými návykovými látkami jsou alkohol a tabák. Z ilegálních drog jsou mezi uživateli nejrozšířenější kanabisové drogy. Z pohledu zneužívání drog s vysokým rizikem zůstává drogová scéna v Pardubickém kraji převážně pervitinová, kdy tyto uživatelé tvoří přibližně 88 %. V Pardubickém kraji je dlouhodobě odhadován počet přibližně 700 až 800 problémových uživatelů drog. V Pardubickém kraji nejsou v současné době poskytovány substituční programy, programy stacionárního doléčování ani terapeutické komunity. Klienti využívají služeb v sousedních krajích. V rámci kraje působí svépomocné skupiny, zejména pro uživatele alkoholu. Dle *Akčního plánu realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2016 až 2018* je pro oblast nelegálních návykových látek pro Pardubický kraj doporučen rozvoj zejména služeb, které zde pro cílovou skupinu dlouhodobě chybí. Jedná se zejména o doléčovací programy vč. programů s chráněným bydlením, terapeutické centrum, případně terapeutickou komunitu.

V oblasti **péče o osoby sociálně vyloučené a osoby v obtížné životní situaci** jsou primárně řešeny cílové skupiny osob v krizi a nepříznivé životní situaci, osob sociálně vyloučených, příslušníků národnostních a etnických menšin a cizinců. Pardubický kraj plánuje řešit potřeby v této oblasti především navýšením kapacit stávajících sociálních služeb (odborné sociálního poradenství pro osoby v obtížné životní situaci, terénní programy atd.).

15.4. Strategické dokumenty pro rozvoj území Holicka

Komunitní plán Holicka má zároveň navazovat na **Strategii území správního obvodu ORP Holice 2015–2024**. V rámci této strategie byla provedena analýza rizik v sociální oblasti. Mezi významná rizika patří:

- Rizika v oblasti financování (nedostatek finančních prostředků v provozní i investiční oblasti, nevyjasněnost způsobu financování sociálních služeb, jednoleté financování činnosti poskytovatelů sociálních služeb atd.).
- Rizika organizačního charakteru (nedostatečný zájem a ochota na spolupráci obcí při řešení sociálních otázek zastupitelů obcí, nefungující komunitní plánování na území ORP Holice).
- Právní rizika (změny legislativy zvyšující náklady nebo komplikující činnost sociálních služeb).
- Technická rizika (nízká kvalita poskytování sociálních služeb, nezájem uživatelů sociálních služeb či rodinných příslušníků o konkrétní službu, nedostatečně kvalifikovaní pracovníci v sociálních službách).

Z perspektivy zadavatelů (obcí) je největší pozornost věnována cílové skupině dětí a mládeže (hodnota 1,9 na pětibodové škále, kde 1 = významně a 5 = vůbec), rodinám s dětmi (2,1) a seniorům (2,4), naopak nejnižší cílové skupině osob sociálně vyloučených nebo vyloučením ohrožených (3,9). V rámci dotazníkového šetření mezi představiteli obcí však bylo zároveň zjištěno, že 43 % obcí „nemá žádné problémy“ (odpověď na otázku „největší problémy v oblasti sociálních služeb v obcích ORP Holice“).

Strategie byla zaměřena také na otázku meziobecní spolupráce. Ze strany obcí byla jako prioritní vnímána témata „možnosti zapojení seniorů do veřejného života“, „rozvoj dobrovolnictví

a neformální péče“ a „vytváření a koordinace nových pracovních míst“. Nízký, resp. nulový potenciál byl spatřován v oblasti „ambulantních a terénních služeb“, „začleňování sociálně vyloučených osob do společnosti“ (včetně prevence sociálního vyloučení) a „sociálního podnikání“.

Výstupem příslušné kapitoly *Strategie územního správního obvodu ORP Holice 2015–2024* je SWOT analýza oblasti sociálních služeb:

Silné stránky:

1. Kvalitní poskytovatelé sociálních služeb na území Holicka.
2. Existence 2 pečovatelských služeb, sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, odlehčovací služby, domova pro osoby se zdravotním postižením se sídlem na území ORP Holice.
3. Využívání služeb od poskytovatelů, kteří do Holicka dojíždí: raná péče, sociální rehabilitace, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, krizová pomoc, intervenční centrum.
4. Fungující půjčovna kompenzačních pomůcek v Holicích.
5. Možnosti využití prostor k pronájmu za zvýhodněný nájem od města Holice k poskytování sociálních služeb; na území nejsou sociálně vyloučené lokality.
6. Velmi nízká kriminalita mládeže a dětí; velmi nízká kumulace cizinců a národnostních menšin.
7. Nepřítomnost drogově závislých osob; dostupná ošetrovatelská péče (SKP-CENTRUM, o.p.s., a Kamilka);
8. Dobrá spolupráce mezi sociálním odborem města Holice a poskytovateli sociálních služeb.
9. Dostatečný počet pracovníků na sociálním odboru MÚ Holice.
10. Působnost dalších služeb-nesociálních, které je částečně - i když ne zcela "nahrazují"- např. (nestátní zdravotnické zařízení TOPAS, rodinné a vzdělávací centrum Holoubek, ubytovna Mona - ubytovává i zdravotně postižené, nízkopříjmové rodiny s dětmi, Jeleňáček - rodinné centrum, Paprsek - vzdělávací centrum, Anděla - péče o děti, Svítání - svoz dětí do školy).

Slabé stránky:

1. Nedostupné sociální bydlení pro nízkopříjmové obyvatele.
2. Chybějící komunitní plánování a s tím související zpracovaný aktuální komunitní plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb na území ORP Holice.
3. Absence sociálního podnikání v místě.
4. Nedostatek financí v rozpočtu obcí a neochota zastupitelů investovat do sociální oblasti.
5. Nedostatečná koordinace řešení problematiky sociálních služeb z hlediska stávajícího DSO (43 %).
6. Chybějící domov pro seniory, podporované bydlení, centra denních služeb, stacionáře denní a týdenní, azylové domy, domy na půli cesty, chráněné bydlení, nízkoprahové služby - NZDM, NDC apod.

Příležitosti

1. Využití dotačních nástrojů (v tuto chvíli 85 % obcí nevyužilo dotační možnosti).
2. Výměna zkušeností v rámci stáží a praxí mezi poskytovateli působícími v ČR i zahraničí.
3. Pružná reakce na aktuální vývoj na trhu sociálních služeb - reakce na vývojové trendy (zřízení nových služeb).
4. Dobrovolníci ve službách a rozvoj neformální péče.
5. Spolupráce obcí při aktivním zapojení seniorů do veřejného života.
6. Spolupráce obcí při vytváření a koordinaci zřizování nových pracovních míst.

Hrozby

1. Stárnutí populace.
2. Nízká společenská prestiž sociálních služeb.
3. Nízká priorita sociálních služeb z pohledu politického zájmu.
4. Omezené zdroje veřejných financí - Pk, MPSV, EU.

5. Chybějící koncepce a strategie rozvoje sociálních služeb.
6. Nevhodné zásahy státu týkajících se legislativních změn sociální oblasti.
7. Výměna politické reprezentace, která nebude nakloněna podpoře sociální oblasti.
8. Nárůst počtu cizinců, národnostních menšin, drogově závislých na území Holicka - nutnost sledovat.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných „Nástinů opatření“ a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření v osobních rozhovorech s jednotlivými aktéry (starostové, pracovníci poskytovatelů sociálních služeb, občané – klienti sociálních služeb). Pro řešené území byly definovány čtyři problémové okruhy:

1. Nedostatečné financování sociálních služeb (odpověď na to, zda je úroveň finančních prostředků dostatečná se odvíjí od zjištění skutečných potřeb obyvatel v řešeném území).
2. Nedostatečné zajištění sociálních služeb pro cílové skupiny seniorů a dětí a mládeže.
3. Neexistence procesu komunitního plánování (není tedy k dispozici proces, který by verifikoval potřeby v sociální oblasti a nabízel odpovědi na zbývající tři „problémové“ okruhy).
4. Nedostatečně informovaná veřejnost a zastupitelé obcí o sociálních službách.

Pro každou z oblastí byly dále určeny základní cíle a indikátory jejich plnění:

1. Nedostatečné financování sociální služeb	
Cíl 1: Podávat žádosti (reagovat na výzvy, dotační tituly a granty) týkající se možnosti vzniku nových či podpory stávajících sociálních služeb působících na území ORP Holice, zejména financovaných z EU	Indikátor: počet podaných žádostí
Cíl 2: Realizovat projekty ze sociální oblasti (v případě úspěšnosti), administrovat je v dostatečné kvalitě dle příruček a metodik jednotlivých dotačních oblastí.	Indikátor: počet úspěšně realizovaných projektů (celkový počet sociálních služeb, které byly v rámci schválených projektů podpořeny; celkový počet podpořených uživatelů služeb ze schválených projektů).
2. Nedostatečné zajištění sociálních služeb pro cílové skupiny seniorů a dětí a mládeže v ORP Holice	
Cíl 1: Poskytovat denní stacionář pro seniory.	Indikátor: registrovaná sociální služba na území ORP Holice – denní stacionář (celkový počet uživatelů, okamžitá kapacita, průměrné využití, počet dnů poskytované sociální služby, počet zaměstnanců denního stacionáře)
Cíl 2: Poskytovat nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.	Indikátor: registrovaná sociální služba nízkoprahové zařízení pro děti a mládež na území ORP Holice (celkový počet obcí a měst využívajících NZDM, celkový počet uživatelů, okamžitá kapacita, průměrné využití, počet dnů poskytované služby, počet zaměstnanců).
3. Neprobíhající proces komunitního plánování na území ORP Holice	
Cíl 1: Pravidelně realizovat komunitní plánování sociálních služeb na území ORP Holice.	Indikátor: zpracovaný komunitní plán pro ORP Holice (včetně revizí, aktualizace), aktivně zapojené subjekty do komunitního plánování sociálních služeb (triáda).
4. Nedostatečně informovaná veřejnost a zastupitelé obcí o sociálních službách	

Cíl 1: Vytvoření systému výměny informací a zkušeností mezi poskytovateli služby navzájem (roční plán aktivit v sociální oblasti).	Indikátor: Zpracovaný systém výměny informací a zkušeností mezi poskytovateli služeb navzájem (počet obcí a města zapojených do systému výměny informací, počet poskytovatelů sociálních služeb zapojených do systému předávání zkušeností mezi poskytovateli, počet společných setkání).
Cíl 2: Grafika, tisk materiálů (letáků, plakátů, informačních listů) o sociálních službách, propagace sociálních služeb zejména směrem k veřejnosti.	Indikátor: Zpracované materiály (letáky, plakáty, informační listy) informující o sociálních službách.
Cíl 3: Vytvoření webových stránek „intuitivní stránky“ s kontakty na dostupné sociální služby, kazuistikami a dalšími potřebnými údaji o sociálních službách.	Indikátor: Fungující webové stránky „intuitivní stránky“ o sociálních službách.
Cíl 4: Zveřejňování tiskových zpráv a článků v místních periodikách ORP Holice o sociálních službách.	Indikátor: Tiskové zprávy zveřejněné na webových stránkách měst a obcí, poskytovatelů sociálních služeb a články zveřejněné v místních periodikách ORP Holice.

Dalším strategickým dokumentem zpracovaným pro území Holicka je **Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Holicko 2017-2020 (2023)** z roku 2016. V rámci této strategie byla definováno opatření B.1.1.4 „Podpora sociálních služeb a zapojení sociálně a jinak znevýhodněných skupin občanů do života v obcích a v regionu.“ Mezi podporované aktivity patří:

- Rekonstrukce, opravy, rozšíření a nová výstavba zařízení poskytujících sociální služby (krizová centra, mateřská centra, nouzové byty, stacionáře, domy s pečovatelskou službou, nízkoprahové zařízení, zařízení pro handicapované atd.).
- Pořízení vybavení, pomůcek, přístrojů pro zařízení poskytující sociální služby a sociální služby samotné.
- Činnosti a rozvoj organizací, zabývající se sociální problematikou.
- Intenzivnější spolupráce mezi obcemi a poskytovateli a komunitní plánování sociálních služeb.
- Zvýšení informovanosti, osvěty a prevence v sociální problematice (médiu, web, letáky, informace u praktických lékařů, na obecních úřadech atd.).
- Aktivity umožňující rovný přístup sociálně znevýhodněným osobám a jejich zapojení do běžného života (bezbariérové přístupy, komunitní centra, sociální koordinátoři atd.).
- Rozvoj a zakládání sociálního podnikání.
- Vzdělávání a aktivizace osob vyloučených a osob vedoucích rizikový způsob života.
- Podpora akcí a aktivit pro klienty sociálních služeb (seniorů, sociálně znevýhodněných osob apod.).
- Monitoring patologických jevů a včasná prevence jevů.
- Preventivní programy pro děti a mládež, pro vyloučené a rizikově žijící skupiny.
- Pomoc v začleňování lidem a skupinám vyčleněným na okraji společnosti.
- Podpora odborné přípravy a kvalifikačních kurzů pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách.
- Projektová příprava akcí – stavební projektové dokumentace všech stupňů, analýzy a expertízy, studie.

Komunitní plán Holicka bude rovněž vycházet z výstupů SWOT analýzy **Města Holice** (v *Analýze problémů a potřeb* jsou citovány jen vybrané faktory):

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
S 1 – kladné saldo migrace	W 1 – podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním pod průměrem kraje
S 2 – vysoký podíl obyvatel v produktivním věku	W 2 – roste podíl neobydlených bytů
S 3 – nárůst úrovně vzdělanosti	W 5 – roste míra nezaměstnanosti
S 7 – míra nezaměstnanosti pod celokrajským průměrem	W 6 – nejvíce uchazečů o zaměstnání je vyučeno nebo má základní vzdělání
S 8 – geografická poloha města a blízkost větších měst	W 7 – vysoký podíl osob v produktivním věku na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání
S 17 – existence neziskových organizací v sociální oblasti	W 21 – absence aktuálních údajů v ÚPSÚ Holice
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
O 15 – změna struktury vzdělávání podle požadavku trhu práce	T 1 – odchod mladých a kvalifikovaných osob do větších měst
O 16 – zvyšování kvality výchovně vzdělávací soustavy	T 2 – zvyšování podílu obyvatel v poproduktivním věku
O 17 – rozvoj dalšího vzdělávání	T 4 – pokračující rozdílný trend vývoje nabídky a poptávky na trhu práce v některých odvětvích
O 21 – další modernizace zdravotnických zařízení	T 5 – vliv jednoho velkého podnikatelského subjektu na zaměstnanost
O 22 – zavádění a realizace principu komunitního plánování sociálních služeb a jeho standardizace	T 6 – nárůst nezaměstnanosti
O 23 – prevence sociálně patologických jevů	T 8 – zánik podnikatelských subjektu a pracovních míst
O 27 – možnosti čerpání prostředků z fondu EU	T 13 – průtahy v přípravě adekvátní legislativy např. v oblasti zdravotní péče, v sociální oblasti
O 28 – možnost čerpání finančních prostředků z národních zdrojů a z grantů Pardubického kraje	T 14 – zvyšující se počet jedinců ohrožených sociálně patologickými jevy
O 30 – rozvoj další spolupráce v rámci Dobrovolného svazku obcí Holicka	T 15 – zánik neziskových organizací v sociální oblasti

V Holicích byl rovněž v loňském roce schválen *Program rozvoje města Holice na období 2021-2030*. Samostatné opatření (3.1) je věnováno rozvoji nabídky terénních sociálních služeb pro seniory, zdravotně postižené občany a rodiny s dětmi. Mezi aktivitami je podpora neziskových organizací s plánovanými náklady 400 tis. Kč ročně či závazek naplňovat strategický dokument „Komunitní plánování sociálních služeb“. Ve stejném opatření je plánována rovněž výstavba seniorského bytového domu včetně rehabilitačního zázemí. Realizace stavby je závislá na případné dotaci z vyšších rozpočtů.

Co se týče strategických dokumentů dalších obcí, sociální problematice se věnují jen některé z nich. *Strategický rozvojový dokument města Horní Jelení pro období let 2016-2021* například počítá s opatřeními v oblasti zaměstnanosti (zřízení míst pro nezaměstnané) a rovněž záměrem výstavby komunitní centra. V *Programu obnovy obce Vysoké Chvojno na období 2019-2029* se sociální problematice dotkl jednak průzkum mezi obyvateli a rovněž jedno z navrhovaných opatření. Pouze 36,6 % obyvatel Vysokého Chvojna vyjádřilo spokojenost s poskytováním sociálních služeb (nejnižší míra spokojenosti ze všech témat šetření). 4,8 % obyvatel vyjádřilo v této otázce nespokojenost, 58,5 % odpovědělo, že neví. V oblasti investic označilo 14,6 % respondentů oblast sociálních služeb jako tu, do níž má obec investovat. Návrhová část programu obsahuje opatření č. 1.1.5 „Zachování, případně rozšíření portfolia poskytovaných terénních sociálních služeb.“ Gestorem opatření je obec.

16. HLAVNÍ PROBLÉM A POTŘEBY SOCIÁLNÍ OBLASTI (výsledky šetření)

Tato část *Analýzy problémů a potřeb* shrnuje výsledky šetření mezi jednotlivými skupinami respondentů (široká veřejnost, zástupci obcí, poskytovatelé sociálních služeb, klienti sociálních služeb). V další kapitole jsou tyto výstupy zohledněny při podrobném popisu problémů a potřeb podle hlavních cílových skupin.

16.1. Výsledky šetření mezi obyvateli Holicka

Vzhledem ke koronavirové epidemii bylo šetření realizováno prostřednictvím listinného a on-line dotazníku. Celkem bylo odevzdáno 242 dotazníků, z toho 81 v písemné podobě (struktura respondentů je uvedena v příloze č. 1 *Analýzy problémů a potřeb*). Šetření se zúčastnily především osoby, které se v dosavadním životě **setkaly s určitým sociálním problémem**. Žádný z problémů dosud neřešilo jen 75 respondentů, tj. 31,0 %, dalších 41 osob (16,9 %) ponechalo tuto otázku bez odpovědi. Nejčastěji uváděnými **sociální jevy**, které respondenti řešili, byly:

- Péče o blízkou osobu, seniora nebo osobu se zdravotním znevýhodněním (92 respondentů, tj. 38,1 %).
- Nestabilní ekonomická či bytová situace (38 respondentů, tj. 15,7 %).²⁶
- Problémy v rodinném soužití nebo při výchově dětí (26 respondentů, tj. 10,7 %).²⁷

Mezi odpověďmi se poměrně často objevovala otázka problémů v sousedském soužití (23 respondentů, tj. 9,5 %). Ojedinele byla zmiňována také závislost na návykových látkách (6 respondentů) nebo samota (3 respondenti).

Při **řešení obtížné životní situace** se většina respondentů (141, tj. 58,3 %) obracela na rodinu nebo jiné blízké osoby. Dalšími přirozenými místy pomoci jsou Sociální odbor Městského úřadu Holice (39 respondentů, tj. 16,1 %) a poskytovatelé sociálních služeb (36 respondentů, tj. 14,9 %). Menší počet respondentů by se o pomoc obracel na obecní úřad v obci pobytu (13, tj. 5,4 %) nebo na Úřad práce ČR (4, tj. 1,6 %). Respondenti, kteří se obraceli na úřady nebo sociální služby, byly většinou s průběhem spolupráce spokojeni (65 respondentů, tj. 69,1 % z těch, kteří využili formální pomoci institucí). Nespokojenost (29 respondentů, tj. 30,9 %) pramenila především ze skutečnosti, že žadatelé nebyla přiznána dávka nebo řízení trvalo příliš dlouhou dobu (46,7 % nespokojených respondentů), z přístupu příslušných pracovníků (nedostatek empatie, nevyřešení problému, 23,4 % nespokojených respondentů) a z nedostatku informací (10 % nespokojených respondentů).

²⁶ Konkrétně šlo o dluhy a exekuce (11 respondentů, tj. 4,5 %), ztráta zaměstnání (17 respondentů, tj. 7 %) a ohrožení ztrátou bydlení (10 respondentů, tj. 4,1 %).

²⁷ Konkrétně šlo o domácí násilí (4 respondentů, tj. 1,7 %), problémy při péči o dítě (10 respondentů, tj. 4,1 %) a rozvodové či porozvodové konflikty (12 respondentů, tj. 5,0 %).

Sociální službu v současné době využívala aktivně pouze necelá desetina respondentů (23 osob, tj. 9,5 %). Podobně velká je i **skupina osob pobírajících příspěvek na péči** (24 respondentů, tj. 9,9 %; klientem sociálních služeb nebo příjemcem příspěvku na péči mohl být přímo respondent nebo někdo ze členů domácnosti). Jmenovitě byla několikrát zmiňována Oblastní charita Pardubice, ojediněle pak i ošetrovatelská služba Kamilka, pardubičtí poskytovatelé Hewer, Křižovatka či Základní škola a Praktická škola Svítání o.p.s., ze vzdálenější pouze týdenní stacionář v České Třebové.²⁸ Respondenti využívající sociální služby byly většinou s jejich činností spokojeni (63,2 %),²⁹ nespokojenost projevilo 15 % respondentů,³⁰ 22,8 % jich odpovědělo, že neví.

Určitá forma sociálních služeb chybí na Holicku pouze 10,3 % respondentů (25 odpovědi). Dotaz na konkretizaci chybějících služeb přinesl široké spektrum odpovědí. S výjimkou denního stacionáře pro seniory (3 odpovědi) a pobytové služby pro seniory (2 odpovědi) se však každá objevila pouze jednou (např. psycholog pro děti, odlehčovací služba pro zdravotně znevýhodněné děti, nízkoprahové centrum, týdenní stacionář, sociálně-aktivizační služba pro rodiny s dětmi, různé formy zdravotní péče, doprava k lékaři atd).

Podobně široké spektrum nabízí odpovědi na otázku „co vnímáte jako **největší problém v sociální oblasti** v místě Vašeho bydliště?“. V celkem 72 odpovědí (cca 10 % však bylo formulováno „nic“, „nevím“) se častěji opakuje jen několik témat. V první řadě jde o obecnou otázku občanské vybavenosti a infrastruktury zmiňovanou cca 30 % respondentů, kteří odpověděli na výše uvedenou otázku. Konkrétně jde o nedostupnost bydlení či pozemků na výstavbu, uzavřený obchod či dopravní obslužnosti (nutnost dojíždění či slabá dopravní obslužnost). Přímou oblastí sociální péče se týká další frekventované téma, a to **péče o seniory**, kterou za nejvýznamnější problém vnímá cca 10 % respondentů. Z ostatních opakovaných odpovědí lze zmínit bezdomovectví, či téma drog spojené s „problémovou mládeží“. 7 % respondentů zmiňovalo rovněž nepřehlednost sociálního systému či nedostatek informací.

Šetření se týkalo rovněž otázky **očekávání potřebnosti pomoci (sociální služby)**. Na hypotetickou otázku, zda respondenti očekávají, že v horizontu cca 3 let nastane situace, kdy budou mít potřebu využívat sociální službu, odpovědělo 61,8 % dotázaných, že nikoliv. Potřebnost služby u sebe nebo blízkých osob očekává 87 respondentů (tj. zbývajících 38,2 % odpovědi). Nejčastěji jde o péči o seniora nebo jinou blízkou osobu se zdravotním znevýhodněním (111 respondentů, tj. 45,9 %). Další výraznou obavou je ztráta zaměstnání (19 respondentů, tj. 7,9 %) a

²⁸ Jde o jeden ze dvou týdenních stacionářů v Pardubické kraji, druhý funguje v Ústí nad Orlicí.

²⁹ Na otázku ohledně spokojenosti s kvalitou sociální služby odpovědělo 25 respondentů (43,9 %) ano, 11 respondentů (19,3 %) spíše ano.

³⁰ Na otázku ohledně spokojenosti s kvalitou sociální služby odpověděli 2 respondenti (3,5 %) spíše ne, 6 respondentů (10,5 %) ne.

další jevy spojené s chudobou (dluhy, exekuce, ztráta bydlení; 7 % respondentů). Vztahové problémy v rodině včetně problémů při výchově dětí očekávají 4 % účastníků šetření. V odpovědích se opět objevila problematika narušených sousedských vztahů (5 % respondentů). 91 respondentů (37,6 %) odpovědělo, že žádnou obtížnou životní situaci v časovém horizontu několika nejbližších let neočekávají.

Při řešení nepříznivé sociální situace preferuje naprostá většina účastníků šetření pomoc terénní nebo ambulantní služby (terénní služby v místě bydliště 153 respondentů, tj. 63,2 %; ambulantní službu v dostupnosti veřejnou dopravou 27 respondentů, tj. 11,2 %). Pobytovou službu s celodenní péčí upřednostňuje více než pětina respondentů (56, tj. 23,1 %).

Co se týče informovanosti o nabídce sociálních služeb na Holicku, většina respondentů (60,3 %) ji považuje za dostatečnou (poměrně velká skupina, 39,7 %, však odpověděla opačně). Nejčastějším zdrojem informací je internet nebo sociální síť (135 respondentů, tj. 55,8 %). Necelá desetina účastníků výzkumu má informace od rodiny a známých (24 respondentů, tj. 9,9 %). O něco menší podíl vykázaly v této oblasti úřady (19 respondentů, tj. 7,8 %) a sociální služby (9 respondentů, tj. 3,7 %). Méně častým zdrojem informací jsou tištěná média, například obecní zpravodaje (4,4 %), letáky (2,5 %), mobilní rozhlas (1,2 %), lékaři (1,2 %) a překvapivě i televize (0,82 %). 21 respondentů (8,7 %) uvedlo, že informace nepotřebuje, případně, že se o ně nezajímá. Z odpovědí je patrná naprostá dominance internetu jako hlavního informačního zdroje.

Tuto skutečnost dokresluje i odpověď na otázku „jaké další způsoby informování byste uvítali?“. V odpovědích se totiž nejčastěji (21,2 % respondentů, kteří odpověděli na tuto otázku) objevovala tištěná média (letáky, noviny). Dalšími náměty bylo zpřehlednění informací na internetu (9,1 %), využití Facebooku (6,1 %) a v jednotkách odpovědí i řada dalších (rozesílání e-mailů, reklama v televizi či rozhlase, informace u praktického lékaře atd.).

16.2. Výsledky šetření mezi klienty poskytovatelů sociálních služeb

Ve spolupráci s poskytovateli sociálních služeb Oblastní charita Pardubice a SKP-CENTRUM o.p.s. bylo provedeno výběrové šetření mezi klienty sociálních služeb. Struktura otázek byla obdobná jako v případě veřejnosti se zohledněním skutečnosti, že jde o osoby, které již určitou formu sociální pomoci čerpají. Šetření se zúčastnilo 62 respondentů. Šlo zejména o lidi v seniorské věkové skupině. 41,9 % respondentů bylo ve věku na 85 let, dalších 45,2 % ve věkové skupině mezi 65 a 84 lety.

Šetření se zúčastnili především klienti pečovatelské služby a domácí ošetrovatelské péče (82,7 % respondentů). Mezi ostatními byli například uživatelé odlehčovací služby, domova pro osoby se zdravotním postižením nebo klienti půjčovny kompenzačních pomůcek. Polovina respondentů

byla příjemcem příspěvku na péči (41,9 % příspěvek na péči nepobíralo, 8,1 % na tuto otázku neodpovědělo), s poměrně rovnoměrným rozložením příjemců podle stupňů závislosti na pomoci jiné fyzické osoby (podrobná struktura respondentů je uvedena v příloze č. 2 *Analýzy problémů a potřeb*).

S poskytovanými službami vyjadřovali respondenti naprostou spokojenost. Z hlediska **formy poskytované péče** je jednoznačně preferována možnost setrvat v domácím prostředí s podporou služby, která do tohoto prostředí dochází či dojíždí (42 respondentů, tj. 66,7 %). Další variantu, zůstat v domácím prostředí se zajištěním péče ze strany rodinných příslušníků, preferovala čtvrtina osob, které se zúčastnily šetření (16, tj. 25,4 %). Využití pobytového zařízení zvolili jako možnost 3 respondenti (4,8 %). Pouze jednotlivci pak za nejvíce vyhovující považují docházku do ambulantní služby (denní stacionář) nebo setrvání v domácím prostředí s občasným využitím krátkodobého pobytu v odlehčovací péči.

Až na výjimky stávající klienti sociálních služeb nepociťovali **žádný deficit v oblasti poskytování sociálních služeb**. Na otázku, zda chybí některá ze sociálních služeb na území Holicka, odpovědělo 92,5 % respondentů (49), že nikoliv. Jako chybějící službu uvedl jeden respondent hospic s paliativní péčí, a jeden respondent domov pro seniory.

Při **řešení obtížné životní situace** se většina respondentů (celkem 55, tj. 67,1 %; u této otázky bylo možno využít více odpovědí) obracela na rodinu nebo jiné blízké osoby. S velkým odstupem pak šlo o sociální služby (13 respondentů, tj. 15,9 %) a Městský úřad Holice (8 respondentů, tj. 8,8 %). Méně častým způsobem je vyhledání pomoci u obecního úřadu (mimo Holice) nebo prostřednictvím zdravotnického zařízení (v obou případech 2,4 % respondentů). Pokud se uživatel sociální služby nebo jeho blízcí obrátili na úřad či sociální službu, byli s průběhem spolupráce a řešením zpravidla spokojeni (spokojenost vyjádřilo 90 % respondentů). Příčinou nespokojenosti bylo nepřiznání sociální dávky či jiného typu výhody.

Co se týče **informovanosti o sociálních službách**, dostatkem informací disponuje 83 % respondentů. Hlavními zdroji informací jsou v případě těchto respondentů přímo sociální služby a jejich pracovníci (tento zdroj uvedlo 34 % respondentů). Ve srovnání se širokou veřejností je význam internetu nižší (21 % respondentů). Tato skutečnost je ovlivněna vyšším věkem osob z cílové skupiny uživatelů sociálních služeb. Od členů rodiny čerpá informace cca 16 % respondentů. Podobně četná je skupina respondentů, pro níž je zdrojem informací ošetřující lékař. Také u této skupiny hrály vedlejší roli tištěná média (noviny, letáky) nebo televize. Konkrétní návrhy na zlepšení informovanosti kromě ojedinělých námětů (informační tiskovina, osobní či telefonické předání informací) však chyběly.

Mezi doplňující otázky šetření patřila problematika **bezbariérovosti** (dostupnosti veřejných budov a prostranství). Problém s dostupností veřejných budov nebo prostranství uvedlo 19,6 % respondentů, kteří odpověděli na tuto otázku. Naopak žádný problém v této oblasti nepociťují čtyři pětiny dotázaných (37 osob, 80,4 %). Mezi konkrétními místy, kde uživatelé sociálních služeb naráží na bariéry, byl uváděn například Městský úřad v Holicích, Obecní úřad v Býšti nebo Kulturní dům v Holicích. Otázka bariér byla rovněž spojována s možnostmi parkování (neexistence vyhrazeného stání nebo nepříznání průkazu).

16.3. Výsledky šetření mezi zadavateli (zástupci obcí)

Názory zadavatelů (zástupců obcí) byly získány prostřednictvím strukturovaných rozhovorů. Účastnili se jich starostky či starostové obce a v některých případech i další osoby. Samostatný rozhovor byl veden s pracovníci sociálního odboru Městského úřadu Holice. Z rozhovorů vyplynulo několik závěrů:

- Jako **zásadní problém v sociální oblasti je zadavateli vnímána péče o seniory**. Ta je zejména v menších obcích v současné době zajišťována ve velké míře za pomoci rodiny, dalších blízkých osob, sousedů apod. Neformální síť pomoci je považována za funkční, poskytované (registrované) služby jsou pak vnímány především jako podpůrný a odlehčovací mechanismus. Je jednoznačně preferován stav, kdy senioři setrvávají ve svém přirozeném prostředí až do chvíle, kdy další péče přesahuje možnosti pečujících osob. V rozhovorech však zároveň často zaznívaly **úvahy o zřízení dalšího pobytového zařízení pro seniory na Holicku (komunitního typu)**. V Holicích je tento záměr součástí aktuálního strategického dokumentu (uvažuje se s menším zařízením s kapacitou cca 15 osob). Během rozhovorů některé obce nabídly pro tento účel pozemky nebo nevyužité objekty. Toto téma je dále rozpracováno v kapitole *Analýzy problémů a potřeb* č. 4.1.3.
- Nejen se seniorskou populací souvisí otázka **sociální izolace**. Toto téma nabylo na důležitosti během koronavirové krize. Bez ohledu na tuto krizi však zástupci obcí považují za svůj úkol vytvořit podmínky a příležitosti pro běžné sociální kontakty (komunitní centra, společenské akce, podpora spolkové činnosti). Oceňována a podporována je činnost spolků i neformálních aktivit.
- V některých obcích s dobrou **dopravní dostupností** do Pardubic a Hradce Králové proběhla v posledních letech výstavba rodinných domů spojená s přistěhováním nových obyvatel. V některých obcích proto byla zmiňována jako problém komunikace, resp. soužití mezi „starousedlíky“ a nově příchozími, kteří se nezapojují do života v obci (zaznívá obava z vytvoření „satelitů“ v rámci obce).
- V menších obcích je jako další problém vnímána **nedostatečná občanská vybavenost**. Jde například o zachování obchodu či detašovaného pracoviště ordinace praktického lékaře.

- Téma **rodin s dětmi nebo osob ohrožených sociálním vyloučením** je vztahováno zpravidla k několika konkrétním jedincům nebo rodinám („místní“ bezdomovec, osoba závislá na návykových látkách nebo gambler atd.). Tyto jednotlivé případy jsou řešeny ve spolupráci s Městským úřadem Holice. Často je poukazováno na dlouhodobost problému a obtížnost řešení. Existence takového jedince či rodiny je v takových případech vnímána jako daný fakt a určitý „kolorit“ obce.
- Obavy však panují z příchodu dalších „problémových“ osob bez vazeb na obec či region, zejména v obcích, kde se nalézají nevyužité objekty v soukromém vlastnictví. Aby předešly zřízení ubytovny, usilují obce aktivně o jiné využití objektu včetně případného odkupu. Toto řešení je však problematické u opuštěných rodinných domů či obdobných objektů.
- V některých obcích byly zaznamenány problémy ve skupině mladých lidí (alkohol, drogy). Nejde zpravidla o masový jev, někteří z mladých lidí navíc nejsou přímo z Holicka. Obcemi i veřejností je však tento jev vnímán velmi negativně, zejména s ohledem na omezené možnosti řešení.
- Nezaměstnanost v obcích je poměrně nízká. Pokud jde o nezaměstnané, jde zpravidla o osoby, které se pohybují dlouhodobě mimo pracovní trh. Pouze část obcí využívá institut veřejně prospěšných prací. Limitem je nemožnost zaměstnávat opakovaně „osvědčené“ uchazeče. K dispozici jsou osoby s problematickým pracovním výkonem (s potřebou neustálého dohledu) nebo osoby bez vazby na danou obec. Přínos veřejně prospěšných prací je tak i přes poskytnutou dotaci velmi nízký. Obce tuto skutečnost řeší tak, že vybrané uchazeče zaměstnávají napřímo bez využití dotací z Úřadu práce ČR. I tam, kde veřejně prospěšné práce dosud využívají, však považují za nutné změnit podmínky programu.

Obce nebo jejich organizační složky **přímo neposkytují registrované sociální služby** (na území Holicka není organizace zřízená obcemi registrovaná jako poskytovatel sociální služby). Některé obce vlastní domy s pečovatelskou službou (Býšř, Horní Jelení). Obce se však podílí na řadě aktivit:

- Komunitní a spolkové aktivity pro seniory, děti, rodiny s dětmi (organizace akcí, poskytování prostor, materiální a finanční podpora, nové komunitní centrum bylo vybudováno například v Ostřetíně).
- Pravidelné či jednorázové příspěvky neziskovým organizacím, nadacím či jednotlivcům; spolupráce při organizování sbírek (ze subjektů mimo Holicko například Linka bezpečí nebo Hospic Červený Kostelec)
- Rozvozy obědů, léků, zajišťování nákupů potravin (tato pomoc se zintenzivnila během epidemie, kdy byly obcemi například rozváženy potřebným občanům i roušky), praní prádla atd.
- Sociální šatník (Holice) nebo hygienické zařízení pro osoby bez domova (Horní Jelení).

- Spolupráce při zajišťování dopravy zdravotně znevýhodněných dětí do školy Svítání (Veliny).
- Podpora sociálně slabých rodin (podpora docházky dětí do mateřské školy).

Z popisu **procesu řešení sociálně nepříznivých situací obyvatel** vyplynula klíčová role sociálního odboru Městského úřadu Holic. Část rodin a jednotlivců se obrací na tento odbor přímo, aniž by kontaktovaly obec trvalého pobytu. V případě, že je kontaktován obecní úřad, následně je problém řešen opět ve spolupráci s holickým sociálním odborem. V menších obcích však k těmto situacím dochází v jednotkách případů za rok či dokonce za delší časové období. Řada obcí má s městským úřadem Holic uzavřenou veřejnoprávní smlouvu pro výkon agendy sociálně-právní ochrany dětí (např. Vysoké Chvojno, Ostřetín, Dolní Roveň). Pouze ve větších obcích (např. v Holicích či Horním Jelení) je pro řešení sociální problematiky vyčleněn zvláštní orgán (sociální komise rady), v dalších pak existuje například výbor zastupitelstva se širším okruhem kompetencí.

Spolupráce s Úřadem práce ČR se omezuje na problematiku veřejně prospěšných prací s limity, které byly popsány v předchozím textu. Zástupci obcí například upozorňovali na skutečnost, že na rozdíl od minulosti nemají k dispozici aktuální statistické údaje o vyplácených sociálních dávkách obyvatelům obce, počtech a struktuře nezaměstnaných a dalších záležitostech, které významně ovlivňují životní podmínky v obcích.

Poměrně velké rozdíly panují v intenzitě **spolupráce mezi obcemi a poskytovateli sociálních služeb**. Velmi intenzivní je například v Horním Jelení, kde sídlí některá pracoviště o.p.s. SKP-CENTRUM, přirozeným centrem spolupráce je také město Holic. Někteří zástupci obcí však mají o činnosti poskytovatelů sociálních služeb jen obecné informace („do obce zajíždí charita“), případně se zapojení obce omezuje na poskytování každoročního příspěvku na základě žádosti poskytovatele. Z poskytovatelů sociálních služeb jsou zadavateli známi především Oblastní charita Pardubice, a to prostřednictvím poskytování pečovatelské služby a SKP-CENTRUM o.p.s. díky působení v Horním Jelení a okolí (ojediněle byla zmiňována i například ošetřovatelská služba Kamilka z Pardubic). Tato oblast tak nabízí velký potenciál rozvoje a prohloubení spolupráce. Mezi **další spolupracující subjekty** patří školy, a to především tam, kde obce plní zřizovatelskou funkci. Spolupráce mezi obcemi a školami je hodnocena jako dobrá.

Co se týče **informovanosti**, zástupci obcí považují za hlavní informační zdroj internet. Informovanost obyvatel považují tyto respondenti za dobrou („kdo potřebuje informace, může je na internetu nalézt“). Údaje o sociálních (i jiných) potřebách obyvatel jsou ze strany vedení obce získávány rozmanitými způsoby (dotazníky, veřejná setkání, anketa mezi zastupiteli obce, šetření realizované v rámci zpracování strategického dokumentu obce atd.).

Úroveň **informací o nabídce sociálních služeb** či jiných formách sociální pomoci na webových stránkách obcí je velmi rozdílná. Některé obce mají na svých stránkách konkrétní informace o poskytovaných sociálních službách (Holice, Horní Jelení). Velmi podrobné informace o pojistných a nepojistných dávkách jsou zveřejněny na webových stránkách Dolních Ředíc. V některých případech je uživatel odkázán na portál veřejné správy „životní situace“ (například Vysoké Chvojno). Na webových stránkách některých obcí informace o sociální oblasti zcela chybí. Obce také (zpravidla na žádost poskytovatelů) zveřejňují informace v obecních zpravodajích nebo prostřednictvím obecního rozhlasu. V souvislosti se zajištěním dostatečné informovanosti bylo některými zástupci obcí navrhováno zřízení **jednotného informačního portálu pro Holickou zaměřeného na sociální oblast**. Dalším námětem je pravidelné zjišťování potřeb obyvatel jednotným způsobem ve všech obcích správního obvodu.

Co se týče **plánovaných záměrů v sociální oblasti**, situace je výrazně ovlivněna probíhajícími epidemiemi a očekávaným poklesem ekonomiky. V Horním Jelení byl zmiňován záměr rozšíření stávajícího Domova Simeon provozovaného společností SKP-CENTRUM, o. p. s. V této souvislosti se nabízí i zřízení krizové pobytové kapacity pro seniory nebo osoby se zdravotním znevýhodněním. Ve strategických záměrech obce je rovněž zřízeno nové komunitní centrum v budově bývalého kina a výstavba 8 bytů. V dalších obcích byla zmiňována potřeba různých typů občanské vybavenosti (například mateřská škola v Horních Ředících) nebo zřízení komunitních center (prostor pro setkávání občanů, komunitní nebo denní centrum se službami pro seniory atd.).

16.4. Výsledky šetření mezi poskytovateli sociálních služeb

Přímo na Holickou má své sídlo nebo pobočku pouze několik registrovaných poskytovatelů sociálních služeb. Podrobný popis činnosti poskytovatelů sociálních služeb je uveden v následujících kapitolách *Analýzy problémů a potřeb*. Šetření mezi poskytovateli bylo provedeno formou dotazníkového šetření, s vybranými poskytovateli byly následně realizovány strukturované rozhovory. Vzhledem k atypickému průběhu roku 2020 byl jako referenční období zvolen rok 2019, s tím, že případným zásadním změnám, k nimž došlo v průběhu roku 2020, byla věnována jedna z otázek v dotazníku či rozhovoru. Přestože se každý z poskytovatelů specializuje na odlišnou cílovou skupinu a z této perspektivy vnímá i hlavní problémy na Holickou, existuje několik témat, zmiňovaných širším okruhem poskytovatelů.

Jde například o otázku **spolupráce s obcemi**. Pro poskytovatele je z veřejných subjektů hlavním partnerem v území Pardubický kraj, který se rozhodujícím způsobem podílí na financování sociálních služeb. Poskytovatelé by však uvítali i užší spolupráci s obcemi (sdílení informací, finanční spoluúčast atd.), přičemž velký potenciál spatřují v procesu komunitního plánování.

Většina poskytovatelů hodnotí pozitivně úroveň spolupráce se sociálním odborem Městského úřadu Holice.

Co se týče otázky **hlavních potřeb v sociální oblasti** na Holicku, opakovaně byla zmiňována nutnost rozvoje terénních a odlehčovacích služeb pro různé cílové skupiny. Jako prioritní je však vnímána cílová skupina seniorů.

V oblasti **financování sociálních služeb** nejsou většinou poskytovatelů v roce 2021 očekávány výraznější změny (jsou již známy výsledky dotačního řízení Pardubického kraje). Určitým problémem je zajištění finanční spoluúčasti vyžadované krajem. Řada poskytovatelů se v této věci neobrací na menší obce, neboť administrativní zátěž spojená s poskytnutím příspěvku (zpracování žádostí, jednání s obcí vyúčtování atd.) převyšuje jeho přínos (jde-li o dotaci v řádech tisíců Kč). Systematicky se tak na obce obrací především Oblastní charita Pardubice.

Hlavním **informačním nástrojem** je pro poskytovatele sociálních služeb internet. Někteří poskytovatelé distribuují letáky nebo vydávají informační noviny (Oblastní charita Pardubice v průběhu Tříkrálové sbírky). Zpětná vazba od klientů o kvalitě poskytovaných služeb je zpravidla získávána prostřednictvím dotazníků (jednou ročně). Někteří poskytovatelé (zejména specializovaných služeb pro osoby se specifickými potřebami způsobenými zdravotním znevýhodněním) poukazovali na nízkou informovanost o jejich službách mezi obyvateli Holicka. Doporučují využít existujících periodik (zpravodaje obcí), letáků, možnosti prezentace na hromadných akcích atd.

Mezi **plánované aktivity** na Holicku patří například realizace záměru Oblastní charity Pardubice vytvořit v prostorách bývalé zdravotnické záchranné služby v Holicích **zázemí pro hospicovou péči**. Součástí má být i lůžková část (kapacita 10 lůžek), která může sloužit zároveň i jako „běžná“ odlehčovací služba, v případě, že kapacita nebude zaplněna klienty paliativní péče. Činnost již zahájila ambulance paliativní medicíny.³¹ V oblasti péče o rodiny s dětmi, děti a mladě dospělé jde o záměr organizace **Spolu!** zřídit službu sociální rehabilitace (doprovázení mladých dospělých po opuštění ústavní výchovy) s kapacitou 10 osob.

³¹ <https://pardubice.charita.cz/rubriky/oblastni-charita-pardubice/charita-nove-otevrela-paliativni-ambulanci/>.

17. SYSTÉMOVÉ ZDROJE ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ A POTŘEB

Tato část *Analýzy problémů a potřeb* se věnuje otázce stávajících zdrojů, jimiž je infrastruktura pro řešení potřeb cílových skupin, koordinace a spolupráce, financování atd. Jsou zhodnoceny jak zdroje na straně veřejné správy (obce, kraj, stát), tak nestátních subjektů (poskytovatelé sociálních služeb, vybraní poskytovatelé zdravotních služeb, další podpůrné aktivity).

17.1. Veřejná správa

17.1.1. Města a obce

Podle § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu „*pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.*“ Poněkud blíže specifikuje úkoly obce v sociální oblasti v samostatné působnosti zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“). Obec

- zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území,
- zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území,
- spolupracuje s dalšími obcemi, kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou,
- může zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s krajem, poskytovateli sociálních služeb na území obce a za účasti osob, kterým jsou poskytovány sociální služby,
- spolupracuje s krajem při přípravě a realizaci střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje; za tím účelem sděluje kraji informace o potřebách poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na území obce, o možnostech uspokojování těchto potřeb prostřednictvím sociálních služeb a o jejich dostupných zdrojích,
- spolupracuje s krajem při určování sítě sociálních služeb na území kraje; za tím účelem sděluje kraji informace o kapacitě sociálních služeb, které jsou potřebné pro zajištění potřeb osob na území obce a spoluvytváří podmínky pro zajištění potřeb těchto osob.

Klíčovou roli v poskytování sociální pomoci obyvatelů má **Městský úřad Holice** jako obecní úřad obce s rozšířenou působností. Podle § 92 zákona o sociálních službách úřad koordinuje poskytování sociálních služeb a poskytuje odborné sociální poradenství vybraným cílovým skupinám osob.³² Obecní úřad obce s rozšířenou působností rovněž zajišťuje osobě, které není poskytována sociální služba, a je v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo

³² Osoby ohroženým sociálním vyloučením z důvodu předchozí ústavní nebo ochranné výchovy nebo výkonu trestu, osobám, jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby, a osobám, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností atd.

její život nebo zdraví, poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu. Tato činnost je financována za pomoci dotace Ministerstva práce a sociálních věcí, která pokrývá cca 1,5 úvazku sociálního pracovníka.³³ Tato dotace zároveň pokrývá zajištění činnosti sociální práce, které jsou vykonávány v souvislosti s povinnostmi uvedenými v § 63 a § 64 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Další činností Městského úřadu Holice je výkon veřejného opatrovnictví u dospělých osob omezených na svéprávnosti. K 31. březnu 2021 bylo toto opatrovnictví vykonáváno u 8 osob (6 z Holic, po jednom z Horního Jelení a Ostřetína). Agenda je financována v rámci souhrnného příspěvku na státní správu.

Městský úřad Holice je zároveň orgánem sociálně-právní ochrany dětí. Činnost sociální práce byla v letech 2019 a 2020 zajišťována prostřednictvím 6,7 přepočtených úvazků sociálních pracovníků (z toho 4,4 úvazku na úseku orgánu sociálně-právní ochrany dětí). Podrobné údaje o počtech klientů (intervencí) dle cílových skupin je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Počet klientů sociální práce zajišťované Městským úřadem Holice v letech 2019 a 2020.³⁴

Cílová skupina	Osoby, s nimiž se během roku aktivně pracovalo		Z této osoby, jimž byla poskytována sociální služba		Počet jednorázových intervencí		Počet opakovaných intervencí	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
osoby se zdravotním postižením včetně osob s duševní poruchou	9	3	8	3	121	11	81	119
osoby pečující o osoby závislé na péči jiné osoby	5	5	2	3	32	16	54	68
osoby s různým rozsahem omezení svéprávnosti	6	8	4	4	52	8	358	179
osoby ohrožené sociálním vyloučením	36	27	10	11	101	46	401	261
osoby ohrožené rizikovým způsobem života	2	2	0	0	5	9	32	41
oběti agrese, trestné činnosti a domácího násilí	0	0	0	0	0	0	0	0
osoby v nejistém či neadekvátním bydlení vč. osob bez přístřeší	23	22	4	5	60	55	317	281
nezaměstnaní	25	28	7	4	87	63	366	317
Anonymní klienti	279	197	-	-	-	-	-	-
KLIENTI CELKEM	322	295	35	57	458	414	1 609	1 297

³³ Pro rok 2021 byla přiznána dotace ve výši 620 691 Kč,

³⁴ Roční výkazy V (MPSV) 26-01 o sociální práci za roky 2019 a 2020.

Podle ročního výkazu o sociálně-právní ochraně dětí za rok 2019 vedl Městský úřad Holice jako orgán sociálně-právní ochrany dětí celkem 123 případů, z toho 83 bylo nově zaevidovaných v roce 2019. V roce 2020 klesl tento počet na 81 případů, z toho 72 nově zaevidovaných v tomto roce. Ve většině případů byly děti zařazeny do evidence orgánu sociálně-právní ochrany dětí z důvodu, že byl úřad jmenován opatrovníkem pro soudní řízení (zpravidla jde o řízení o péči a výživě dítěte, rozvody rodičů apod).

V péči kurátora pro děti a mládež (sociální pracovník pro děti a dospívající mladé lidi ohrožené sociálně patologickými jevy) je aktuálně 33 dětí. U těchto dětí se řeší zejména výchovné problémy. Jde o děti z jednotlivých rodin v obcích (na Holicku není větší komunita s problémovými rodinami). V náhradní rodinné péči bylo ve správním obvodu ORP Holice na konci roku 2020 22 dětí (v roce 2019 celkem 21), v ústavní výchově 12 dětí (v roce 2019 13 dětí). Na Holicku bylo v tomto období 18 rodin pěstounů nebo osobně pečujících poručníků. V průběhu roku 2020 bylo z péče rodičů odebráno 7 dětí (v roce 2019 celkem 5 dětí). Z výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy neodcházelo v letech 2019 až 2020 žádné dítě s trvalým pobytem v územní obvodu obce s rozšířenou působností Holice (děti odcházející z Dětského domova v Holicích jsou z jiné části Pardubického kraje nebo jiného kraje České republiky).

17.1.2. Pardubický kraj

Odpovědnost za **vytváření a dostupnost sítě sociálních služeb má Pardubický kraj**. Tato odpovědnost vyplývá nejen z platného znění zákona o sociálních službách, ale také z judikatury Ústavního soudu.³⁵ Podle zákona o sociálních službách kraj:

- zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území,
- zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území,
- spolupracuje s obcemi, s dalšími kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou,
- zpracovává střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou poskytovány sociální služby, a informuje obce na území kraje o výsledcích zjištěných v procesu plánování; při zpracování plánu kraj přihlíží k informacím obcí a k údajům uvedeným v registru poskytovatelů sociálních služeb,
- sleduje a vyhodnocuje plnění plánů rozvoje sociálních služeb za účasti zástupců obcí, zástupců poskytovatelů sociálních služeb a zástupců osob, kterým jsou sociální služby poskytovány,

³⁵ Příslušný nálezný je dostupný z:

https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2018/I_US_2637_17_an.pdf

- zajišťuje dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb,
- určuje síť sociálních služeb na území kraje; přitom přihlíží k informacím obcí.

Z výše uvedené citace zákona vyplývá, že kraj má povinnost zohledňovat v procesu plánování a určování sítě služeb **informace poskytnuté obcemi**, přičemž hlavním nástrojem tohoto určování je rozhodování o rozdělení finančních prostředků mezi poskytovatele sociálních služeb.

Pardubický kraj je zároveň významným zřizovatelem škol a školských zařízení, zdravotnických zařízení, sociálních služeb, poradenských pracovišť (pedagogicko-psychologické poradny, Poradna pro rodinu Pardubického kraje) atd. Kraj má také významné vlastní rozpočtové prostředky.

17.1.3. Orgány státní správy

Z orgánů státní správy jde především o **Úřad práce ČR**, který vyplácí dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky státní sociální podpory, příspěvek na péči, podporu v nezaměstnanosti atd. (podrobná data o vyplacených sociálních dávkách na Holicku jsou uvedena v *Sociodemografické analýze*). V souvislosti s dávkovými agendami je tento úřad povinen provádět šetření sociální situace žadatelů (u tzv. testovaných dávek). Úřad práce ČR zřizuje v Holicích kontaktní místo.

Dalším významným státním orgánem je **Okresní správa sociálního zabezpečení** se sídlem v Pardubicích, do jejíž kompetence spadají agendy spojené s pojistnými systémy (dávky důchodového a nemocenského pojištění, pojistná dávka podpora v nezaměstnanosti spadá do kompetence Úřadu práce ČR).

17.1.4. Financování sociálních služeb z veřejných rozpočtů

Hlavním zdrojem financování činnosti sociálních služeb na Holicku jsou **dotace poskytované Pardubickým krajem** (přerozdělení prostředků Ministerstva práce a sociálních věcí i z vlastních rozpočtových prostředků kraje). Služby sociální péče mají k dispozici rovněž příjem z úhrad klientů. U služeb sociální prevence je dalším zdrojem financování individuální projekt kraje financovaný ze strukturálních fondů Evropské unie.

Dotace obcí z Holicka tvoří jen malou část finančních zdrojů služeb. Přístup obcí k financování se navíc velmi liší. Některé obce poskytují poskytovatelům pravidelné příspěvky, jiné svou spoluúcast odvíjí od poskytování služeb konkrétním obyvatelům obce (na základě seznamu obyvatel, výkazu hodin atd.). Některé z obcí podporují i poskytovatele sídlící mimo území správního obvodu (dlouhodobě je několika obcemi poskytován příspěvek hospici v Červeném Kostelci, případně je poskytována úhrada za obyvatele v pobytovém zařízení). **Město Holice** nad rámec stávajícího

dávkového systému poskytuje přímou pomoc nízkopříjmovým rodinám (nákup potravin atd.). V rozpočtu města na rok 2020 je vyčleněno na sociální oblast celkem 1 063 tis. Kč., tj. 0,79 % provozních výdajů. Z toho 700 tis. Kč na podporu pečovatelské služby, 100 tis. Kč na podporu neziskových organizací, 134 tis. Kč na sociálně-právní ochranu dětí (jde o předfinancování státní dotace, prostředky jsou následně propláceny Ministerstvem práce a sociálních věcí), 100 tis. Kč na podporu seniorů a zdravotně postižených (sociální komise), 25 tis. Kč na protidrogovou politiku základních škol a 4 tis. Kč na krizovou pomoc občanům.³⁶

Celkové **běžné výdaje obcí na Holicku** (bez investic) v roce 2020 činily cca 333 mil. Kč. Na sociální oblast (financování vlastních aktivit obce v sociální oblasti nebo finanční podpora poskytovatelů služeb) bylo vynaloženo necelých 2,5 mil. Kč (tj. 0,75 % běžných výdajů obcí).

17.1.5. Závěr

Zajištění sociální pomoci a dostupnosti sociálních služeb spadá do kompetence několika orgánů veřejné správy. Ze strany obcí je hlavním limitem malá velikost a nezajištěné financování (pouze z podílu na sdílených daních). Platná právní úprava vymezuje povinnosti obcí v sociální oblasti jen velmi obecně. Časté změny kompetencí v minulosti vedou k přesvědčení, že sociální péče je „povinností státu“. Pokud se obce o sociální problematiku zajímají, tak je to zpravidla v souvislosti se seniory a (jak vyplynulo z výsledků šetření prezentovaných v předchozí kapitole) všechny obce také pro tuto cílovou skupinu aktivity vytváří. Obce však disponují velkým potenciálem. Jde o velmi rozsáhlou síť, která je nejbližší lidem. V jiných agendách veřejné správy je tato síť běžně využívána (například odpadové hospodářství, ochrana životního prostředí atd.). Obce mají rovněž rozhodující vliv na komunitní služby. Malou velikost obcí lze překlenout **meziobecní spoluprací**. Tyto aktivity mohou být financovány strukturálními fondy Evropské unie (v rámci programů meziobecní spolupráce, prostřednictvím Místních akčních skupin; v novém plánovacím období by měly být podporovány aktivity zaměřené právě na meziobecní spolupráci včetně sociální práce a kapacit pro koordinaci spolupráce).

Rozhodující vliv v oblasti financování sociálních služeb, zejména těch, které jsou většinou závislé na veřejných financích (preventivní služby) má **Pardubický kraj**. Ovlivňuje také kapacity a zaměření organizací zřizovaných krajem (vedle škol a sociálních služeb např. zdravotních služby), důležité jsou jeho kompetence i v souvisejících oblastech (např. dopravní obslužnost). Limitem kraje je větší vzdálenost od cílové skupiny. Obce mají v současné době omezený vliv na určování priorit financování, mají však zpravidla nejpřesnější informace o potřebách klientů (není v silách kraje komunikovat se všemi obcemi na území svého správního obvodu, jeho partnery jsou

³⁶ Rozpočet města Holice na rok 2020. Dostupné z: <https://www.holice.eu/aktuality-obcan/urad-mesta/rozpocet-mesta.html>. Rozpočtované provozní výdaje města Holice na rok 2020 jsou 133 910 tis. Kč. Výdaje na sociální oblast města Holice se v posledních letech zvyšují. V roce 2018 činily celkem 679 tis. Kč (0,55 % celkových provozních výdajů), v roce 2019 již 948 tis. Kč (0,76 % celkových provozních výdajů).

zejména obce s rozšířenou působností). Existuje také určitá „vnitřní konkurence“ při rozdělování finančních prostředků, neboť kraj jako zřizovatel financuje své organizace ze stejné dotace jako ostatní poskytovatele sociálních služeb. Z hlediska poskytovatelů je hlavním nedostatkem nenárokovost podpory a jednoleté financování (dotační řízení se každoročně opakuje, neexistuje garance dlouhodobé podpory).

17.2. Poskytovatelé sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci

Údaje o poskytovatelích sociálních služeb jsou dostupné z registru poskytovatelů sociálních služeb.³⁷ Podle tohoto registru působí v současné době na území okresu Pardubice celkem 99 sociálních služeb. Pouze část je však určena rovněž pro obyvatele správního obvodu ORP Holice. Dominantními poskytovateli sociálních služeb na území Holicka jsou nestátní neziskové organizace. Sociální služby poskytuje jediná organizace zřizovaná krajem, školské zařízení pro výkon ústavní výchovy Dětský domov Holice. Na území působí rovněž společnost s ručením omezením Sanatorium Topas (domov se zvláštním režimem).

Dostupné sociální služby lze rozdělit do tří základních kategorií podle míry využitelnosti pro obyvatele Holicka:

1. Služba má sídlo na území Holicka, ale zdejší obyvatelé tvoří jen část klientely (typicky pobytové služby, v rámci procesu plánování bylo zjišťováno, jak velký je podíl obyvatel Holicka na obsazenosti služby včetně predikce vývoje v dalších letech).
2. Služba má sídlo mimo území Holicka, zdejší obyvatelé za ní dojíždí (typicky ambulantní služby zejména v Pardubicích, ale i v Hradci Králové nebo Chrudimi). U této kategorie byla rovněž zkoumána míra využití obyvateli Holicka a skutečnost, zda je nutné zvýšit dostupnost služby jejím poskytováním na území Holicka (zřízení nové služby, pobočky atd.).
3. Služba je poskytována na území Holicka přednostně zdejším obyvatelům (typicky terénní služby).

Čtvrtou kategorií jsou pak sociální služby nebo jiné formy pomoci, které na území Holicka zcela chybí a které nejsou dostupné ani v blízkém okolí.

17.2.1. Poskytovatelé sociálních služeb se sídlem nebo pobočkou na Holicku

Na území Holicka mají v současné době sídlo nebo pobočku čtyři registrovaní poskytovatelé sociálních služeb. Více druhů sociálních služeb poskytuje Oblastní charita Pardubice a o.p.s. SKP-

³⁷ Dostupné z: http://iregistr.mpsv.cz/socreg/hledani_sluzby.do?SUBSESSION_ID=1597900664619_1.

CENTRUM. Jeden druh sociální služby poskytuje **Sanatorium Topas** (Domov se zvláštním režimem)³⁸ a **Spolu!** (sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi).³⁹

Oblastní Charita Pardubice patří spolu se společností SKP-CENTRUM, o. p. s., k největším poskytovatelům sociálních služeb na území Holicka. Středisko Holice zajišťuje péči na celém území Holicka. Nad rámec správního obvodu jde o obce Borek, Choteč, Rokytno, Sezemice a Újezd u Sezemic a území v okolí Kostelce nad Orlicí (zde pouze zdravotní ošetrovatelská služba). Pro obyvatele Holicka jsou k dispozici i další služby charity poskytované mimo území správního obvodu (viz tabulku č. 2).

Tabulka č. 2: Služby poskytované Oblastní charitou Pardubice, počty klientů a podíl klientů z Holicka v roce 2019.⁴⁰

Název služby	Forma služby	Cílová skupina	Kapacita a počet klientů		Podíl klientů z Holicka (počet osob nebo % kapacity)
			Kapacita lůžek /osob	Počet klientů skutečnost	
Domácí hospicová péče Holice	Terénní	Nevyléčitelně nemocní	200	57	33
Ošetrovatelská péče Holice	Terénní	Senioři, nemocní	400	457	310
Pečovatelská služba Holice	Terénní	Senioři, osoby se ZP	80	74	69
Osobní asistence	Terénní	Osoby se ZP	20	20	1
Odlehčovací služba Mikulovice	Ambulantní	Senioři, osoby se ZP	15	40	1
Odlehčovací služba Třebosice	Pobytová	Senioři, osoby se ZP	8	55	1
Odlehčovací služba Pardubice	Pobytová	Senioři, osoby se ZP	10	52	2
Odlehčovací služba terénní	Terénní	Senioři, osoby se ZP	20	15	3
Sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Terénní, ambulantní	Rodiny s dětmi, těhotné ženy	2 okamžitá	59	12
Služby pro pěstounské rodiny	Terénní, ambulantní	Pěstounské rodiny	50	36	2
Pomoc rodinám s dětmi	Terénní	Rodiny s dětmi	34	34	1
Potravinová pomoc	Ambulantní	Osoby v tíživé sociální situaci	2 000	1 835	26
Rodinné a vzdělávací centrum Holoubek	Ambulantní	Rodiny	150	120	100 %

³⁸ Podrobné informace o službě jsou v kapitole věnované oblasti péče o seniory.

³⁹ Podrobné informace o službě jsou v kapitole věnované oblasti péče o rodiny s dětmi.

⁴⁰ Údaje poskytnuté poskytovatelem služby, výroční zpráva poskytovatele.

Půjčovna kompenzačních pomůcek	Ambulantní	Osoby se ZP	500	476	267
--------------------------------	------------	-------------	-----	-----	-----

Obecně prospěšná společnost **SKP-CENTRUM** je největším poskytovatelem sociálních služeb v rámci Pardubického kraje. Na Holicku má zázemí v Horním Jelení. Klienti z Holicka využívali ve sledovaném období celkem 9 druhů sociálních služeb (viz tabulku č. 3).⁴¹ U některých služeb nelze jejich využití klienty z Holicka vysledovat, neboť jde o anonymně poskytovanou pomoc (noclehárny pro ženy a pro muže v Pardubicích).

Tabulka č. 3: Služby poskytované o.p.s. SKP-CENTRUM, počty klientů a podíl klientů z Holicka v roce 2019.⁴²

Název služby	Forma služby	Cílová skupina	Kapacita a počet klientů		Podíl klientů z Holicka (počet osob nebo % kapacity)
			Kapacita lůžek /osob	Počet klientů skutečnost	
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi Pardubice	Pobytová	Ženy a matky s dětmi	50 lůžek	68 žen a 81 dětí	1
Intervenční centrum Pardubice	ambulantní	Osoby ohrožené násilím 16+	3 osoby současně	227 osob (195 žen)	5
Odlehčovací služba Horní Jelení (Domov Simeon)	pobytová	Osoby nad 18 let věku	16 lůžek	118 osob, (82 žen)	17
Domov Simeon – DOZP	pobytová	Osoby se ZP	4 lůžka	5 osob (3 ženy)	0
Pečovatelská služba Horní Jelení	terénní	Senioři, osoby se ZP	33 osob/měsíc	48 osob (30 žen)	41
Ošetřovatelská služba (domácí zdravotní péče)	terénní	Senioři, osoby se ZP	500 osob/rok	478 osob, (267 žen)	10
Azylový dům pro muže Pardubice	pobytová	Muži v nepříznivé sociální situaci	23 lůžek	63 mužů	2
Nízkoprahové denní centrum	ambulantní	Osoby bez přístřeší 18+	25 osob současně	232 osob	2
Nízkoprahové denní centrum – terénní programy	terénní	Osoby bez přístřeší 18+	10 osob současně	84 osob	2

Na tyto sociální služby navazují další aktivity, které **nejsou registrovanými sociálními službami**, zapojují se však do systému sociální pomoci (viz tabulku č. 4).

Tabulka č. 4: Aktivity v sociální oblasti ve správním obvodu ORP Holice, které nejsou registrovanými sociálními službami

Subjekt	Aktivita	Sídlo
Město Holice	Sociální šatník	Holice

⁴¹ Mezi další služby této organizace patří například Dům na půli cesty v Pardubicích nebo azylový dům pro ženy a matky s dětmi ve Vysokém Mýtě.

⁴² Údaje poskytnuté poskytovatelem služby, výroční zpráva poskytovatele.

Město Holice ve spolupráci se sanatoriem Topas s.r.o.	Senior taxi	Holice
Město Holice	Sociální bydlení	Holice
Město Holice	Městská ubytovna (bezbariérová)	Holice
Oblastní charita Pardubice	Domácí hospic Andělů strážných	Holice
Kamilka s.r.o.	Domácí zdravotní péče – ošetřovatelská služba	Pardubice
Oblastní charita Pardubice	Rodinné a vzdělávací centrum Holoubek – preventivní programy v oblasti výchovy a vzdělání pro rodiny ze sociálně znevýhodněného prostředí	Holice
SKP-CENTRUM, o.p.s.	Domácí zdravotní péče – ošetřovatelská služba	Pardubice
Ubytovna MONA z. s.	Ubytovává mj. osoby se zdravotním znevýhodněním a nízkopříjmové rodiny s dětmi	Holice
Základní a praktická škola Svitání	Svoz dětí se zdravotním a mentálním znevýhodněním do školy	Pardubice

17.2.2. Poskytovatelé sociálních služeb se sídlem mimo území Holicka

Obyvatelům správního obvodu ORP Holice jsou k dispozici sociální služby v blízkých Pardubicích (19 km), případně ve Vysokém Mýtě (24 km), Hradci Králové (23 km) nebo i ve vzdálenějších lokalitách (například Chrudim). Jde o více než 40 různých druhů sociálních služeb. Přehled relevantních poskytovatelů je uveden v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Přehled dalších poskytovatelů sociálních služeb v okolí správního obvodu ORP Holice

Poskytovatel	Druh služby	Cílová skupina	Sídlo	Forma
Apolenka	Sociální rehabilitace	Osoby se zdravotním postižením ve věku 18-64 let	Spojil	Ambulantní, terénní
	Sociálně-aktivizační služby (hiporehabilitace)	Osoby se zdravotním postižením	Spojil	Ambulantní
Audiohelp z. s.	Odborné sociální poradenství	Osoby se sluchovým postižením v Pardubicích	Pardubice	Ambulantní
Berenika	Denní stacionář	Osoby se zdravotním postižením	Vysoké Mýto	Ambulantní
Bílý kruh bezpečí z. s.	Odborné sociální poradenství	Osoby v krizi a oběti domácího násilí	Pardubice	Ambulantní
CEDR o.p.s.	Sociálně terapeutické dílny Pardubice	Osoby s duševním onemocněním	Pardubice	Ambulantní
	Sociálně aktivizační služby Pardubice	Osoby se zdravotním postižením	Pardubice	Ambulantní, terénní
	Centrum KOMPRES (sociální rehabilitace)	Dospělé osoby po cévní mozkové příhodě	Pardubice	Ambulantní, terénní
	Chráněné zaměstnávání v Pardubicích	Osoby se zdravotním postižením	Pardubice	Ambulantní
Centrum J. J. Pestalozziho o.p.s.	Krizová pomoc	Osoby v krizi a oběti domácího násilí	Chrudim	Ambulantní, terénní
	Odborné sociální poradenství	Oběti domácího násilí, rodiny s dětmi, senioři, osoby s rizikovým	Chrudim	Ambulantní, terénní

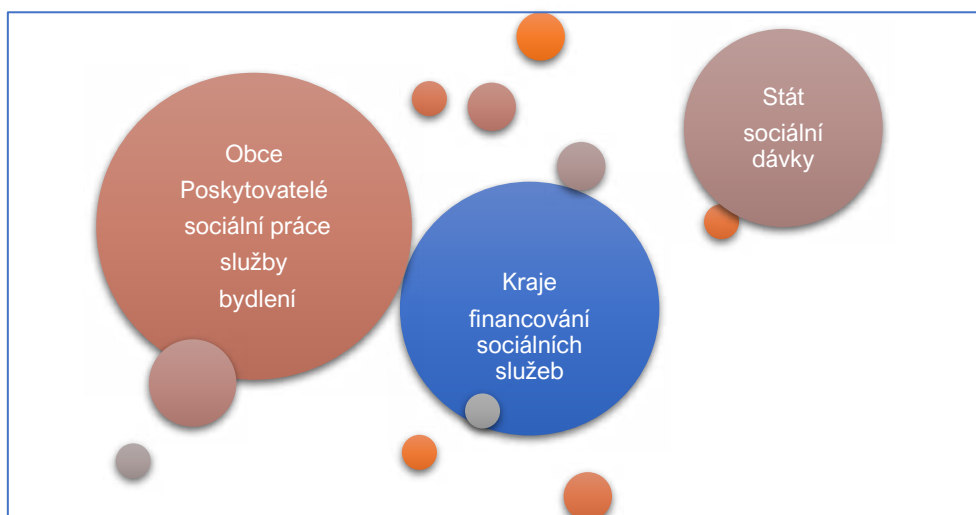
		způsobem života		
	Podpora rodin v agendě OSPOD	Rodiny s dětmi	Chrudim	Ambulantní, terénní
	Sociální rehabilitace	Děti a mládež od 6 do 26 let	Chrudim	Ambulantní, terénní
Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje	Osobní asistence	Osoby se ZP od 1 roku věku, senioři	Pardubice	Terénní
	Odborné sociální poradenství	Osoby se ZP, senioři a jejich blízké osoby	Pardubice	Ambulantní
	Sociální rehabilitace	Osoby se ZP, senioři	Pardubice	Terénní Ambulantní
	Půjčovna rehabilitačních pomůcek	Osoby se ZP, senioři	Pardubice	Ambulantní
Křížovatka handicap centrum o.p.s.	Sociální rehabilitace	Osoby s tělesným a kombinovaným postižením starší 16 let	Pardubice	Ambulantní
	Centrum denních služeb	Osoby s tělesným a kombinovaným postižením starší 16 let	Pardubice	Ambulantní
Laxus z. ú.	Následná péče	Uživatelé drog a alkoholu a gambleři, osoby blízké	Pardubice	Ambulantní
	Odborné sociální poradenství Hradec Králové	Uživatelé drog a alkoholu a gambleři, osoby blízké	Hradec Králové	Ambulantní
	Odborné sociální poradenství Pardubice	Uživatelé drog a alkoholu a gambleři, osoby blízké	Pardubice	Ambulantní
	K-centrum Hradec Králové	Uživatelé drog	Hradec Králové	Ambulantní terénní
	K-centrum Pardubice	Uživatelé drog	Pardubice	Ambulantní
Mirea denní stacionář o.p.s.	Denní stacionář	Dospělí lidé s mentálním postižením	Pardubice	Ambulantní
Most pro o.p.s.	Odborné sociální poradenství	Cizinci	Pardubice	Ambulantní
	Sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Rodiny cizinců s dětmi	Pardubice	Ambulantní, terénní
Národní rada osob se zdravotním postižením ČR z. s.	Odborné sociální poradenství	Osoby se zdravotním postižením	Pardubice	Ambulantní
Občanská poradna Pardubice z.s.	Odborné sociální poradenství	Osoby v nepříznivé sociální situaci	Pardubice	Ambulantní
Péče o duševní zdraví	Sociální rehabilitace	Osoby s chronickým duševním onemocněním	Pardubice	Ambulantní, terénní
	Centrum duševního zdraví	Osoby s chronickým duševním onemocněním	Pardubice	Ambulantní, terénní
	Sociálně terapeutické dílny	Osoby s chronickým duševním onemocněním	Pardubice	Ambulantní
Poradna pro rodinu Pardubického kraje	Odborné sociální poradenství	jednotlivci, páry, rodiny	Pardubice	Ambulantní
Rodinné integrační centrum z.s.	Raná péče	rodiny dětí do 7 let se zdravotním postižením	Pardubice	Ambulantní, terénní
Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s.	Raná péče	rodiny dětí do 7 let se zdravotním postižením	Pardubice	Ambulantní, terénní
Tichý svět Pardubice	Sociální rehabilitace	Osoby se sluchovým postižením	Pardubice	Ambulantní

	Odborné sociální poradenství	Osoby se sluchovým postižením	Pardubice	Ambulantní
	Tlumočnické služby	Osoby se sluchovým postižením	Pardubice	Ambulantní terénní
Tyflocentrum Pardubice	Odborné sociální poradenství	Osoby se zrakovým postižením	Pardubice	Ambulantní terénní
	Sociální rehabilitace	Osoby se zrakovým postižením	Pardubice	Ambulantní terénní
	Sociálně-aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP	Osoby se zrakovým postižením	Pardubice	Ambulantní Terénní
	Průvodcovské a předčitatelské služby	Osoby se zrakovým postižením	Pardubice	Ambulantní Terénní

17.2.3. Závěr

Na Holickou nebo v jeho blízkém okolí je k dispozici poměrně široké spektrum poskytovatelů sociálních služeb a dalších odborných pracovišť. Současný systém sociální pomoci nabízí několik forem podpory, které však nejsou vzájemně propojené (viz graf č. 1). Klíčová odpovědnost za výkon sociální práce leží na obcích (zejména obecních úřadech obcí s rozšířenou působností), potažmo na poskytovatelích sociálních služeb. Tyto subjekty však nemají kompetence za další důležité nástroje, zejména finančního charakteru. Činnost poskytovatelů sociálních služeb výrazně ovlivňují kraje prostřednictvím dotačního řízení. Výkon sociální práce není propojen s oblastí sociálních transferů (sociálních dávek), o nichž rozhodují státní orgány (Úřad práce ČR, Česká správa sociálního zabezpečení).

Graf č. 1: Schéma hlavních nástrojů pomoci v současném sociálním systému a příslušných kompetencí

Cílem komunitního plánování je tyto zdroje na území Holicka v maximální míře propojit. Procesem plánování samozřejmě nelze změnit nastavení kompetencí. Je tedy nutno vytvořit mechanismy spolupráce založené na sdílení informací a koordinaci pomoci.

18. PROBLÉMY A POTŘEBY V SOCIÁLNÍ OBLASTI PODLE HLAVNÍCH CÍLOVÝCH SKUPIN

18.1. Seniori

Jedním z nejdůležitějších témat týkajících se sociální oblasti, je péče o seniory. Všemi aktéry je podporováno co nejdéle setrvávání seniorů v přirozeném, tj. rodinném prostředí. Zároveň je však vedena intenzivní debata o možnostech podpory v okamžiku, kdy rodina či jiné osoby přestávají péči o staršího člena rodiny či domácnosti zvládat. V rozhovorech se zástupci obcí se tak často objevovala myšlenka pobytového zařízení pro seniory. Z tohoto důvodu byla v rámci analýzy věnována velká pozornost využívání již existujících pobytových služeb pro seniory (domy s pečovatelskou službou, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem) obyvateli z Holicka.

18.1.1. Terénní a ambulantní služby pro seniory

Na území Holicka je k dispozici několik druhů služeb pro seniory. Klíčovou roli má v péči o seniory a zároveň i podpoře neformální péče pečovatelská služba. Tuto terénní službu využívá na Holicku v současné době cca **110 osob** (cca 70 klientů Oblastní charity Pardubice, 40 klientů SKP-CENTRUM, o. p. s.).⁴³ V roce 2019 bylo z důvodu naplnění kapacity odmítnuto 15 zájemců o službu (s časovým odstupem několika měsíců a uvolnění kapacit jim byla služba poskytnuta). Kapacita pečovatelské služby na Holicku se postupně navyšuje. Případné navýšení personálních kapacit služeb však závisí na rozhodnutí Pardubického kraje (přidělení dotace).

Službou na pomezí zdravotní a sociální oblasti je **ošetřovatelská služba**, kterou na Holicku zajišťují Oblastní charita Pardubice, SKP-CENTRUM, o. p. s., a Kamilka s.r.o. Tuto zdravotní službu využívá cca 400 klientů z Holicka.

18.1.2. Pobyťová zařízení

Přímo na území Holicka působí 2 pobytová zařízení, domov se zvláštním režimem provozovaný Sanatoriem Topas Holice s kapacitou 185 lůžek a odlehčovací služba v Domově Simeon v Horním Jelení. V obou zařízeních se prolíná cílová skupina seniorů a osob se zdravotním znevýhodněním. Dále jsou ve správním obvodu čtyři **domy s pečovatelskou službou**: Býšť (k otázce jeho kapacity viz text níže), Holice (s kapacitou 55 míst) a Horní Jelení (dva pečovatelské domy s kapacitou 99 míst). Míra jejich využití obyvateli Holicka se liší. V Horním Jelení jsou domy s pečovatelskou službou využity místními obyvateli z cca 40 % (klienty jsou dále obyvatelé z území směrem k Chocni, ale i vzdálenějších míst jako je Praha, Pardubice nebo Hradec Králové). Domov Simeon je využíván zejména klienty mimo území Holicka. Dům s pečovatelskou službou v Býšti (místní část Hrachoviště) s kapacitou 5 bytů získal postupem času spíše charakter ubytování pro sociálně

⁴³ Pečovatelská služba o.p.s. SKP-CENTRUM byla v roce 2019 poskytována v Holicích (3 osoby), Horním Jelení (34 osob), Jaroslavi (1 osoba) a Ostřetíně (3 osoby).

slabé obyvatele. Obec však na toto zařízení vynakládá nemalé finanční prostředky (v roce 2021 je rozpočtováno 940 tis. Kč).

V pobytových zařízeních bylo v letech 2018 až 2020 průměrně kolem 70 klientů z Holicka (viz tabulku č. 6). Dochází však k trvalému nárůstu tohoto počtu, zejména u dlouhodobých pobytů (mezi roky 2018 a 2020 nárůst o 20 %). Obyvatelé Holicka jsou v řadě pobytových zařízení sídlících mimo území správního obvodu Holicka. Více než 10 klientů z Holicka žije například v Domově pro seniory v Borohrádku (dříve samostatný domov důchodců, dnes součást příspěvkové organizace Královéhradeckého kraje „Domovy na Orlici“). Na konci roku 2020 zahájilo činnost nové **Alzheimer centrum Pardubice**. Vývoj počtu klientů z Holicka v tomto zařízení bude sledován.

Tabulka č. 6: Počet klientů pobytových zařízení pro seniory a odlehčovacích služeb z obcí na Holicku v období let 2018 až 2020.⁴⁴

Obec	2018			2019			2020		
	Pobytová	Odehčovací	Celkem	Pobytová	Odehčovací	Celkem	Pobytová	Odehčovací	Celkem
Býšť	2	1	3	2	0	2	3	1	4
Dolní Roveň	0	1	1	2	1	3	2	2	4
Dolní Ředice	0	0	0	1	0	1	3	0	3
Holice	10	10	20	13	7	20	15	9	24
Horní Jelení	7	1	8	8	6	14	5	3	8
Horní Ředice	2	0	2	2	0	2	2	0	2
Chvojenec	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jaroslav	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostřetín	0	2	2	1	2	3	1	0	1
Poběžovice u Holic	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Trusnov	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Uhersko	2	0	2	1	1	2	1	0	1
Veliny	2	1	3	1	1	2	1	1	2
Vysoké Chvojno	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Sanatorium Topas ⁴⁵	20	0	20	25	0	25	29	0	29
ORP Holice celkem	47	18	65	56	18	74	62	16	78

Velký zájem je o poskytování pobytové **odlehčovací služby**. V případě Oblastní charity Pardubice je nutná rezervace místa několik měsíců předem. V případě naplnění kapacity jsou klienti odkazováni na jiné poskytovatele (vzájemná pomoc s o.p.s. SKP-CENTRUM)

⁴⁴ Dotazníkové šetření mezi poskytovateli sociálních služeb,

⁴⁵ Sanatorium Topas Holice poskytlo pouze souhrnné údaje za celý obvod Holicka.

18.1.3. Otázka nových kapacit pobytových služeb pro seniory na Holicku

V předchozím textu bylo zmíněno téma, které se často objevovalo během rozhovorů se zadavateli (zástupci obcí), a to **vytvoření nových kapacit pro seniory** na území Holicka. Dle názoru obcí je nutno tuto problematiku řešit na úrovni svazku obcí (jde o záměr, který přesahuje možnosti jednotlivých obcí). Odhady potřebnosti ze strany obcí v jednotkách bytů či míst (lůžek) za obec. Některé obce deklarují připravenost se na takovém projektu finančně podílet (spoluúčast je spojena s požadavkem na „rezervaci“ několika míst pro obce), případně nabízí pozemky (Veliny) či možnost využití starších objektů (Dolní Roveň, Chvojenec). Nejednotný je pohled na charakter takového zařízení. Osciluje mezi „bydlením komunitního typu“ pro poměrně soběstačné seniory až po službu pro osoby vyžadující vysokou míru podpory (jako řešení pro případy, kdy senior nemůže nadále setrvat v přirozeném prostředí). Objevuje se také námět na **posílení pobytových odlehčovacích služeb** (jak již bylo uvedeno, odlehčovací služby jsou dostupné s poměrně dlouhou čekací dobou).

Jedním z ukazatelů v oblasti péče o seniory je podle *Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje* kapacita počtu lůžek na počet seniorů v daném území. Největší nedostatek lůžek ve vztahu k počtu seniorů (použit medián počtu lůžek na 1 000 seniorů) je v ORP Pardubice, Žamberk, Svitavy a Holice. Na konci roku 2018 bylo na území Holicka 549 příjemců příspěvku na péči ve stupních II. (středně těžká závislost) až IV. (úplná závislosti) ve věku nad 65 let. Deficit počtu lůžek v pobytových zařízeních pro seniory činí 83 lůžek oproti mediánu Pardubického kraje. Krajský plán přitom konstatuje, že „obyvatelé Holicka využívají služby v okolních obcích (zejména Pardubice, Vysoké Mýto a Borohrádek, aktuální potřebnost rozvoje kapacit přímo v území je z tohoto důvodu nižší.“⁴⁶ Jedním z cílů *Strategie území správního obvodu ORP Holice 2015–2024* je zřízení denního stacionáře pro seniory.

Ze šetření provedených v rámci *Analýzy problémů a potřeb* vyplynulo, že všemi skupinami respondentů je preferována péče o seniory v jejich přirozeném prostředí. Z rozhovorů vyplynula důležitost přirozených sociálních kontaktů (formální i neformální místa setkávání, pořádání akcí atd.). Hlavní zátěž péče tak v současné době nesou rodinní příslušníci a další blízké osoby, jimž jsou k dispozici zejména terénní sociální služby. Lze předpokládat, že pečujícími osobami jsou především příslušníci střední generace nebo nižšího seniorského věku. Pobytová služba je využívána většinou ve chvíli, kdy další péče v domácím prostředí není možná. Sociální odbor Městského úřadu Holice eviduje cca 50 zájemců o pobytovou službu, z nichž cca 20 považuje za velmi potřebné.

⁴⁶ Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2019-2021, s. 20.

Otázku potřebnosti pobytové služby pro seniory je proto nutno vnímat v kontextu několika opatření. V případě posílení terénních služeb, kapacit odlehčovací péče a zavedení dalších podpůrných mechanismů pro pečující osoby lze tuto potřebnost snížit či časově oddálit. Údaje o demografickém vývoji v území však signalizují, že v území přibude během nejbližších 5 let 350 osob ve věku nad 65 let (do 10 let pak minimálně 500 osob z této skupiny).

18.2. Osoby se zdravotním znevýhodněním

Ve skupině osob se zdravotním znevýhodněním lze vysledovat několik dílčích cílových skupin. První skupinou jsou zdravotně znevýhodněné děti a jejich rodiče. Podle údajů ze *Sociodemografické analýzy* jde na území Holicka o cca 50 dětí. V této souvislosti byly sledovány kapacity služeb rané péče. V rámci *Analýzy problémů a potřeb* byla dále věnována pozornost způsobu vyrovnávání příležitostí pro děti se zdravotním znevýhodněním včetně dostupnosti vzdělávání v běžném vzdělávacím systému. Druhou skupinou jsou dospělé zdravotně znevýhodněné osoby. Ve vyšším věku dochází z hlediska služeb k propojování s okruhem služeb pro seniory. Na Holicku jde o cca 450 osob, které jsou z důvodu věku nebo zdravotního znevýhodnění závislé na pomoci jiné osoby. V nejvyšších stupních závislosti (těžká závislost a úplná závislost) jde o skupinu cca 200 osob. Co se týče specifických typů zdravotního znevýhodnění, počet osob se sluchovým postižením na Holicku je poskytovateli služeb v této oblasti odhadován na cca 150.

18.2.1. Služby pro děti se zdravotním, mentálním či kombinovaným znevýhodněním

Pomoc rodičům dětí se zdravotním znevýhodněním zajišťuje do 7 let věku terénní a ambulantní sociální služba **raná péče**.⁴⁷ Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby. Spolupráce služby s rodinou je zpravidla dlouhodobá (několik let).

Významným poskytovatelem v rámci Pardubického kraje je obecně prospěšná společnost **Středisko rané péče v Pardubicích**. V roce 2019 měla tato společnost na Holicku 7 klientů. Dalšími poskytovateli jsou **Rodinné integrační centrum Pardubice** (raná péče pro rodiny s dětmi s poruchou autistického spektra, s poruchami komunikace a sociální interakce). Na specifické cílové skupiny se zaměřují organizace **Eda** sídlící v Praze (děti se zrakovým nebo kombinovaným postižením)⁴⁸ a rovněž pražský **Tamtam** s pobočkou v Pardubicích (děti se sluchovým postižením).⁴⁹ Organizace Eda má v Pardubickém kraji cca 15 až 20 klientů, na Holicku působila

⁴⁷ § 54 zákona o sociálních službách.

⁴⁸ Informace o službě jsou dostupné z: <https://www.eda.cz/>.

⁴⁹ Informace o službě jsou dostupné z: <https://www.tamtam.cz/>.

naposledy v roce 2019 (v letech 2010 až 2019 šlo o 3 rodiny z Býště, Horního Jelení a Vysokého Chvojna).

Z rozhovorů a dotazníků vyplynulo, že rodiče se o nabídce služeb rané péče dovídají především prostřednictvím internetu, sociálních sítí (Facebook) či pediatriů. Přestože služby rané péče mají po většinu času zcela naplněnou kapacitu, ve lhůtě do 1 až 2 měsíců je smlouva uzavírána s každou rodinou, která o to požádá. Služba je v naprosté většině zajišťována terénními aktivitami (příslušní pracovníci dojíždí na Holicko), které během koronavirové krize přešly z velké míry do on-line prostoru (poradenství, nácviky dovedností při péči o děti atd.). Funguje dobrá spolupráce s mateřskými a základními školami, na Sociální odbor Městského úřadu Holice jsou rodiče odkazováni službou rané péče (část rodičů nechce být považována „za sociální případ“ pouze z důvodu handicapu dítěte). Děti s handicapem navíc nespádají do výčtu dětí, na něž se zaměřuje sociálně-právní ochrana dětí (srov. § 6 zákona o sociálně-právní ochraně dětí).

Za chybějící formy podpory jsou považovány odlehčovací služby, víkendové pobyty, plavání a další volnočasové aktivity. Často bývá zmiňována horší dostupnost dětských psychologů a dětských psychiatrů. Za obecný podnět lze považovat návrh, aby se příslušné sociální služby mohly na Holicku prezentovat na hromadných akcích (veletrhy sociálních služeb, burza filantropie), podobně jako je tomu v jiných městech Pardubického kraje, v informačních materiálech, webových stránkách atd. Byl rovněž zjištěn určitý deficit v přechodových obdobích (7 let, kdy končí služby rané péče; období mezi dětstvím a dospělostí zdravotně znevýhodněného mladého člověka).

18.2.2. Vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním

Na území Holicka není žádná speciální ani praktická škola. Poradenská pracoviště v oblasti školství jsou rovněž k dispozici pouze mimo území správního obvodu (některé specializace jsou dostupné v poměrně velké vzdálenosti od Holic):

- Pedagogicko-psychologická poradna Pardubice
- Speciálně pedagogické centrum SVÍTÁNÍ Pardubice (děti s kombinovanými vadami)
- Speciálně pedagogické centrum Skuteč (vady sluchu, vady řeči; SPC se stejnou specializací je rovněž v Hradci Králové)
- Speciálně pedagogické centrum pro mentálně postižené Hradec Králové (na území Pardubického kraje je SPC s touto specializací až v Bystrém na Poličsku)
- Speciálně pedagogické centrum pro děti s poruchou autistického spektra Hradec Králové /SPC s touto specializací v Pardubickém kraji není)
- Speciálně pedagogické centrum Kamínek Ústí nad Orlicí (děti s kombinovanými vadami)

- Speciálně pedagogické centrum pro děti s vadami zraku Hradec Králové (na území Pardubického kraje je SPC se stejnou specializací až v Moravské Třebové)
- Středisko výchovné péče Pyramida Pardubice.

Vzdělávání dětí se speciálními potřebami je zároveň zajišťováno obecně prospěšnou organizací **Svítání** (Základní škola a Praktická škola Svítání o.p.s.) se sídlem v Pardubicích. Ta provozuje oba stupně základní školy včetně základní školy praktické a speciální (s kapacitou 169 žáků) a praktickou školu jednoletou a dvouletou (s kapacitou 76 žáků). Vedle toho je rovněž speciálně pedagogickým centrem zaměřeným na děti s kombinovanými vadami, nestátním zdravotnickým zařízením (fyzioterapie, ergoterapie) a poskytovatelem sociálních služeb pro dospělé osoby ve věku od 16 do 64 let (sociálně-terapeutické dílny, denní stacionář, viz následující kapitolu). Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7: Služby poskytované o.p.s. Základní škola a Praktická škola Svítání, územní působnost a počet klientů (žáků) v roce 2019.

Název služby	Forma služby	Cílová skupina	Územní působnost	Kapacita a počet žáků/klientů v roce 2019		
				Kapacita žáků/klientů	Počet klientů skutečnost	Využití kapacity
Základní škola	-	Děti s kombinovaným postižením	Pardubicko, Chrudimsko	169	106, z toho 36 komb. Postižení	96 %
Základní škola speciální	-	Děti s kombinovaným postižením (středně těžké MP)	Pardubicko, Chrudimsko		56, z toho 14 komb. postižení	
Praktická škola jednoletá, dvouletá	-	Absolventi ZŠ praktické a speciální	Pardubicko, Chrudimsko	76	20	26 %
Sociálně terapeutické dílny	ambulantní	Osoby s mentálním a komb. postižením (16-64 let)	Pardubicko	13 klientů na den	22	100 %
Denní stacionář	ambulantní	Osoby s těžkým kombinovaným postižením (16-64 let)	Pardubicko	10 klientů (okamžitá)	12	80 %

Základní škola Svítání zajišťuje svozy žáků s kombinovanými znevýhodněním vlastními autobusy a automobily. Na Holicku fungují dvě svozové trasy (Dolní Roveň - Horní Roveň – Uhersko – Chrudim – Pardubice; Horní Jelení – Veliny – Holice - Horní Ředice – Sezemice – Pardubice). Kapacita školy je dostatečná, neboť v posledních letech dochází k intenzivnějšímu začleňování žáků se znevýhodněním do hlavního vzdělávacího proudu (školy jsou při začleňování podporovány finančně). Základní škola Svítání na tuto situaci reaguje částečnou změnou specializace na děti s logopedickými problémy.

18.2.3. Služby pro dospělé osoby se zdravotním znevýhodněním

Jedinou pobytovou službou pro osoby se zdravotním znevýhodněním na Holicku je Domov Simeon v Horním Jelení provozovaný společností SKP-CENTRUM, o.p.s. (služba je registrována jako domov pro osoby se zdravotním postižením). Dle vyjádření poskytovatelů sociálních služeb chybí v této oblasti pobytové zařízení pro osoby se zachovalým intelektem pro osoby, které nejsou v seniorském věku. Nejbližším zařízením tohoto typu je Domov bez bariér v Hořicích v Podkrkonoší (domov pro osoby se zdravotním postižením specializovaný na osoby s tělesným znevýhodněním). Služba je však určena osobám s bydlištěm v Královéhradeckém kraji, případně osobám s prokázanou vazbou na Královéhradecký kraj.⁵⁰

Ambulantními službami pro tuto cílovou skupinou jsou zejména denní a týdenní stacionáře. Přímou na území Holicka tyto služby nepůsobí. K dispozici jsou denní stacionáře v Pardubicích zřizované organizacemi **Svítání** (okamžitá kapacita 10 klientů) a **Sociální služby města Pardubice** (Denní stacionář Slunečnice s kapacitou 60 osob).⁵¹ V Pardubicích působí rovněž Centrum denních služeb provozované obecně prospěšnou společností **Křížovatka handicap centrum** (kapacita 6 osob). Tyto služby využívá v současné době cca 5 osob z Holicka. Obyvatelé z Holicka však využívají i **Denní stacionář Berenika** (se sídlem ve Vysokém Mýtě) pro osoby s mentálním a přidruženým tělesným postižením od 16 do 64 let (5 až 6 klientů z Holicka ročně) a případně i týdenní stacionáře v České Třebové a Ústí nad Orlicí (jednotky osob ročně). Kapacita těchto služeb je zpravidla naplněna, existuje tak hrozba, že pro některé klienty z Holicka nebudou v příštích letech tyto služby k dispozici.

Specializované služby pro různé typy znevýhodnění jsou v ambulantní formě k dispozici v Pardubicích. Jde například o služby pro osoby se zrakovým postižením (**Tyflocentrum Pardubice**). Služby pro osoby se sluchovým postižením poskytuje spolek **Audiohelp**, ve Středisku služeb pro osoby se sluchovým postižením v Pardubicích. V roce 2019 bylo poskytnuto odborné sociální poradenství celkem 28 klientům z Holicka. Dalším poskytovatelem v této oblasti je **Tichý svět** Pardubice.

Specifické ambulantní služby pro osoby se zdravotním znevýhodněním, sociálně-aktivizační aktivity formou hiporehabilitace, nabízí organizace **Apolenka** sídlící ve Spojilu. V roce 2019 poskytovala tyto služby 4 klientům z Holicka (dva z Holic, po jednom z Býště a Horního Jelení).

Klíčovou terénní službou pro tuto cílovou skupinu je osobní asistence, kterou na území Holicka využívají jen jednotlivci. Poskytovatelem těchto služeb je **Oblastní charita Pardubice** a **Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje o. p. s.** Přímou v Holicích funguje

⁵⁰ Informace jsou dostupné z: http://www.usphorice.cz/13/Zakladni_udaje/.

⁵¹ Informace jsou dostupné z: <http://ssmpce.cz/o-nas-ds-slunecnice>.

půjčovna kompenzačních pomůcek (Oblastní charita Pardubice), v Pardubicích pak další pobočka charity a dále půjčovna rehabilitačních pomůcek provozovaná Centrem pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje.

Z organizací přímo neposkytujících sociální služby působí na Holicku klub **Svazu postižených civilizačními chorobami v České republice**.

18.3. Rodiny s dětmi, děti a mladí dospělí

V porovnání s ostatními částmi Pardubického kraje i celé České republiky je na Holicku velmi nízká míra faktorů ohrožujících rodiny a děti. Sociodemografická analýza z roku 2013⁵² umístila správní obvod ORP Holice na předposlední místo v rámci ČR s indexem ohrožení 1,7 (maximální hodnota indexu je 5,0, čím je index vyšší, tím je vyšší i míra ohrožení dětí). Podle informací Policie ČR je poměrně ojedinělé i domácí násilí (k vykazání dospělé osoby z domácnosti došlo naposledy před dvěma lety).⁵³ Přesto je nutno věnovat pozornost rodinám s dětmi ohroženým chudobou, ztrátou bydlení, exekucemi atd. Z dostupných výzkumů vyplývá, že ekonomická nestabilita rodiny je častou příčinou tzv. „selhávání“ rodičovské péče. Je rovněž nutno identifikovat potřeby rodin neúplných nebo naopak tzv. vícečetných. Další důležitou cílovou skupinou jsou dospívající děti a mladí dospělí ohrožení negativními sociálními jevy.

Četnost rodin s dětmi, které se ocitly v krizi (například ztráta bydlení, odebrání dítěte z péče atd.) činí na Holicku jednotky případů ročně. Zpravidla se daří situaci rodiny řešit za pomoci krizového ubytování, případně umístěním do **ubytovny MONA v Holicích**. Pomoc azylových domů v Pardubicích nebo Vysokém Mýtě je vyhledávána jen ojediněle (v roce 2019 2 případy, z toho v jednom případě došlo k odmítnutí poskytnutí služby z důvodu naplnění kapacity azylového domu ve Vysokém Mýtě).

Podle informací výchovných poradců ze škol na Holicku nejsou ve zdejších školách závažnější problémy. Sociální problémy se týkají jednotlivých dětí či rodin. Při řešení jejich situace by školy uvítaly užší spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí („nižší práh“ závažnosti situací, při nichž se mohou školy na tento orgán obracet). V preventivní oblasti jsou navázány určité formy spolupráce škol s poskytovateli sociálních služeb a dalšími subjekty (Policie ČR), tato oblast však vykazuje významný potenciál rozvoje.

Již bylo uvedeno, že na území Holicka nepůsobí žádná speciální škola. Základní škola Holice Holubova disponuje 3 speciálními třídami, do nichž jsou přijímáni žáci pouze na doporučení pedagogicko-psychologické poradny. V této souvislosti je poukazováno na dlouhé čekací doby

⁵² SocioFactor Ostrava, Sociodemografická analýza. Mapy rozložení ohrožení dětí a rodin v ČR. Ostrava, 2013.

⁵³ Rozhovor se zástupci Obvodního oddělení Policie ČR dne 14. 5. 2021.

na konzultace, resp. obecně na **nedostatek dětských psychologů**. V Pardubickém kraji cca 200 dětí ročně předčasně končí povinnou školní docházkou, z toho cca 40 končí již v 7. třídě. Podíl dětí předčasně ukončujících povinnou školní docházkou se pohybuje kolem 4,7 %.⁵⁴ Na Holicku jde ročně o jednotky dětí (viz tabulku č.8).

Tabulka č. 8: Počty dětí v Pardubickém kraji a správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice, v letech 2016–2019, které předčasně ukončily povinnou školní docházkou

Školní rok	Ukončení v 7. ročníku						Ukončení v 8. ročníku					
	Celkem		Z toho dívky		Z toho ve speciálních třídách		Celkem		Z toho dívky		Z toho ve speciálních třídách	
	Pk	Holicko	Pk	Holicko	Pk	Holicko	Pk	Holicko	Pk	Holicko	Pk	Holicko
2015/2016	-	2	-	0	-	1	-	5	-	0	-	0
2016/2017	38	3	16	0	2	0	152	5	40	3	23	2
2017/2018	39	1	13	0	2	0	164	2	58	0	13	0
2018/2019	37	-	19	-	2	-	152	-	47	-	10	-

V souvislosti se změnami v životním stylu způsobenými epidemií koronaviru vyvstává do popředí téma **bezpečnosti dětí v kyberprostoru**. Děti se ocitly v izolaci, došlo k přerušení přirozených kontaktů s jejich vrstevníky a veškeré školní i osobní aktivity se přesunuly do on-line prostoru. Tím jsou velmi limitovány snahy rodičů omezit čas strávený dítětem „na počítači“. Existuje celá řada nových sociálních sítí, přičemž děti mohou mít na těchto sítích řadu nekontrolovatelných účtů. Mohou se tak stát snadno objektem zneužívání, vydírání a jiné protiprávní činnosti. Podle informací Policie ČR je (například na rozdíl od drogové scény) v prostředí sociálních sítí obtížná identifikace pachatelů. Je proto nutno klást důraz na prevenci, jak ve vztahu k dětem, tak rodičům (ve spolupráci se školami, nestátním sektorem, policejními orgány atd.).

18.3.1. Poskytovatelé služeb pro rodiny s dětmi

Podpora ohrožených rodin s dětmi je předmětem činnosti sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, které jsou poskytovány terénní a ambulantní formou. Kapacita těchto služeb se v rámci Pardubického kraje zvyšuje, přičemž v roce 2018 vznikla specializovaná služba **Spolu!** v rámci Dětského domova Holice (jde o unikátní model poskytování této služby pobytovým školským zařízením v rámci celé České republiky). Průměrná roční kapacita této služby je 10 rodin a je zcela využita. V roce 2019 tak byla poskytována pomoc 16 rodinám (resp. 44 osobám včetně dětí), v roce 2020 celkem 17 rodinám (53 osob včetně dětí). Jde většinou o rodiny z města Holice, ojediněle i z jiných obcí (Dolní Roveň, Chvojenc). Dojezdová vzdálenost služby je cca 40 km.

⁵⁴ Statistická ročenka školství – výkonové ukazatele. Ve školním roce 2016/2017 šlo v rámci Pardubického kraje o 4,65 % žáků (celkově ukončilo povinnou školní docházkou 4 084 dětí), ve školním roce 2017/2018 o 4,95 % žáků (celkově ukončilo povinnou školní docházkou 4 104 dětí) a ve školním roce 2018/2019 o 4,39 % žáků (celkově ukončilo povinnou školní docházkou 4 306 dětí).

Cílovými skupinami jsou jednak rodiny, u nichž hrozí odebrání dítěte z péče, ale i rodiče, jejichž dítě již je v ústavní výchově (cílem je reintegrace rodiny). Třetí cílovou skupinou jsou mladí dospělí opouštějící ústavní zařízení. Pro tuto cílovou skupinu je plánováno v roce 2021 rozšíření služeb včetně již zmíněné registrace nové sociální služby sociální rehabilitace. Pro činnost této služby jsou hledány vhodné prostory v rámci Dětského domova Holice. Spolupráce se sociálně-aktivizačními službami pro rodiny s dětmi je kladně hodnocena školami (výchovnými poradci ve školách).

Druhou sociálně-aktivizační službu pro rodiny s dětmi provozuje na území Holicka **Oblastní charita Pardubice** (v roce 2019 byla poskytována 12 rodinám). V případě ztráty bydlení jsou k dispozici azylové domy, pro mladé dospělé pak domy na půli cesty (nejbližší služby tohoto typu jsou v Pardubicích). Sociální práci s ohroženými dětmi a rodinami včetně realizace opatření na ochranu dětí zajišťuje Městský úřad Holice jako orgán sociálně-právní ochrany dětí. Děti, které nemohou vyrůstat ve vlastní rodině, jsou umisťovány do pěstounské péče nebo do pobytových zařízení. V této souvislosti bylo některými respondenty z řad poskytovatelů sociálních služeb upozorňováno na nedostatek vhodných pěstounských rodin (jde o problém v celé České republice). Sociální odbor Městského úřadu v Holicích však spolupracuje i s poskytovateli sídlícími v Chrudimi, konkrétně s **Centrem J.J. Pestalozziho** (obyvatelům z Holicka službu sociální rehabilitace, jejíž cílovou skupinou jsou děti a mládež od 6 do 26 let věku; v roce 2019 využilo tuto službu 11 klientů z Holicka) a organizací **Amalthea**, která se specializuje zejména na oblast náhradní rodinné péče. **Probační program** pro osoby ve věku od 15 do 18 let zajišťuje SKP-CENTRUM o.p.s., a to ambulantní formou. Kapacita služby je 15 osob, v roce 2019 ji využívali dva mladí lidé z Holicka.

Velmi široký okruh aktivit pro rodiny zajišťuje **Rodinné a vzdělávací centrum Holoubek Holice**, které funguje jako součást Oblastní charity Pardubice (nejde však o registrovanou sociální službu).⁵⁵ Jde o jediné rodinné centrum na území Holicka (rodinné centrum Jeleňáček v Horním Jelení ukončilo činnost). Jeho činnost je částečně financována dotací Ministerstva práce a sociálních věcí z dotačního řízení Rodina.⁵⁶ V období před koronavirovou epidemií registrovalo holické rodinné centrum celkem 5 700 návštěv za rok. Ze 75 % až 80 % šlo o obyvatele Holicka. Vzhledem k opakovaným návštěvám jde o skupinu cca 400 až 500 osob z Holicka. Hlavní cílovou skupinou jsou matky s malými dětmi na mateřské či rodičovské dovolené (cca 90 % klientely). Ve více než 50 % jde o rodiče žijící mimo manželství (tento podíl odpovídá demografické situaci v České republice).⁵⁷ Rodinné a vzdělávací centrum Holoubek však organizuje aktivity i pro

⁵⁵ Zdroje informací: dotazník vyplněný respondentem, rozhovor ze dne 30. 3. 2021.

⁵⁶ Jde o nenárokovou dotaci, za posledních 10 let však se však stalo pouze jednou, že ministerstvo neposkytlo dotaci (situace byla řešena ve spolupráci s Městem Holice).

⁵⁷ V roce 2019 se v České republice narodilo mimo manželství 48,2 % dětí. Zdroj: Český statistický úřad, dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/pohyb-obyvательства-2019>.

seniory (například kurzy počítačové gramotnosti) s návštěvností v řádech desítek osob. Při pořádání akcí využívá dobrovolníky včetně firemního dobrovolnictví. Během koronavirové epidemie centrum zajišťovalo péči o děti zaměstnanců integrovaného záchranného systému.

Na území Holicka působí dvě pobytová zařízení pro děti, obě zřizovaná Pardubickým krajem. Jde o již zmíněný školský **Dětský domov Holice** s kapacitou 24 dětí (čtyři domácnosti, každá může být obývána maximálně 8 dětmi). V budově je dále zřízen samostatný byt, který je určen dospívajícím od 16 let. V tomto bytu se postupně osamostatňují a připravují na odchod z dětského domova. V areálu je dále tréninkový byt, kde je mladý dospělý starší 18 let plně zodpovědný sám za sebe. V areálu vznikl v roce 2018 též návštěvní byt, který je určen pro rodiče, nebo blízké osoby dětí, kteří nemají možnost s dětmi trávit čas v přirozeném prostředí rodiny.

Druhým zařízením je „středisko Staroholická“ spadající pod **Dětské centrum Veská** (jde o zdravotnické zařízení, které zároveň provozuje zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc). Středisko má kapacitu 25 lůžek, která jsou organizačně rozdělena do třech oddělení. Jsou zde umístovány nejmenší děti ve věku od 1 do cca 6 až 7 let.⁵⁸ S ohledem na statistiky Městského úřadu Holice o dětech vyrůstajících mimo rodinu lze konstatovat, že obě zařízení slouží primárně pro děti s trvalým bydlištěm mimo území Holicka.

18.3.2. Otázka zřízení nízkoprahového zařízení pro děti a mládež

Jedním z cílů *Strategie území správního obvodu ORP Holice 2015–2024* je **zřízení nízkoprahového zařízení pro děti a mládež** (nejbližší nízkoprahové zařízení funguje v Pardubicích). Z podrobnějších konzultací se sociálním odborem Městského úřadu Holice a poskytovateli služeb v této oblasti vyplynulo, že není nutné, aby šlo o centrum s každodenním provozem. Je možno uvažovat o službě fungující ve vybraných dnech v týdnu (obdobně funguje například nízkoprahové zařízení v Přelouči).

18.4. **Osoby s duševním onemocněním**

Zajištění péče o tuto cílovou skupinu je charakteristické úzkou provázaností zdravotních a sociálních služeb. Nový systém služeb má nastolit národní reforma psychiatrické péče (na tuto reformu se odkazuje mj. i Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje). Komplexní péči mají garantovat především Centra duševního zdraví (soubor vzájemně propojených služeb poskytovaných jednou nebo více organizacemi). Strategie reformy psychiatrie předpokládá dostupnost center duševního zdraví v rozsahu jedno zařízení na 100 000 obyvatel, z čehož vyplývá potřebný počet zařízení v Pardubickém kraji v počtu 5.

⁵⁸ Informace jsou dostupné z: <http://www.dceska.cz/holice/nase-prace>.

Co se odhadu velikosti cílové skupiny, v případě schizofrenie uvádí některé zdroje výskyt v populaci 2 %, jiné 0,6 – 1,5 %. V rámci celého Pardubického kraje tak lze předpokládat mezi 3 000 a 10 000 osob s onemocněním schizofrenního okruhu. Výskyt u mužů a žen se neliší. Výskyt afektivních poruch v populaci se pohybuje od 1 do 5 % (v závislosti na klasifikačním přístupu), těžké formy postihují mezi 1 až 2 % populace, tj. přibližně 5 000 – 10 000 osob v Pardubickém kraji, a je častější u žen než u mužů. Poruchy osobnosti postihují mezi 6 až 9 % populace. Podíl osob s vážnými poruchami odpovídající kategorii SMI (*Severe mental illness*, těžké duševní onemocnění), je obecně uváděn na úrovni 1 %, tj. přibližně 5 000 osob v Pardubickém kraji. Z hlediska důsledků duševního onemocnění tvoří největší zastoupení omezení komunikačních schopností (59 %), omezení v příjmu informací (50 %), omezení v orientaci (38 %) a vedení domácnosti (36 %). Omezení v oblasti mobility či stravovacích možností uvádí 16 % resp. 9 % osob s duševním onemocněním (osoby bez kombinace s jiným zdravotním postižením).⁵⁹ Podle dat Ústavu zdravotnických informací a statistik v celé ČR připadá na 100 tisíc obyvatel 5 962 pacientů ošetřených u poskytovatelů psychiatrických ambulantních služeb. V České republice 637 626 osob, z toho 59 538 do 19 let věku.

Tabulka č. 9: Počet osob s duševním onemocněním nebo omezením svéprávnosti, kteří jsou klienty sociální práce zajišťované Městským úřadem Holice v roce 2019

Cílová skupina	Osoby, s nimiž se během roku aktivně pracovalo	Z této osoby, jimž byla poskytována sociální služba	Počet jednorázových intervencí	Počet opakovaných intervencí
osoby se zdravotním postižením včetně osob s duševní poruchou	9	8	121	81
osoby s různým rozsahem omezení svéprávnosti	6	4	52	358

Za chybějící aktivity pro tuto poměrně četnou cílovou skupinu jsou poskytovateli služeb považovány možnosti bydlení (pro možnost okamžité reakce v případě potřeby). Dalším námětem je zřízení denního centra pro překonání sociální izolace lidí s duševním onemocněním.

18.4.1. Poskytovatelé služeb pro osoby s duševním onemocněním

Služby pro osoby s duševním onemocněním jsou poskytovány zpravidla ambulantní formou mimo území Holicka. Přímou v Holicích působí psychiatrická ambulance (pobočka psychiatrické ambulance z Chrudimi).

Klíčovým poskytovatelem služeb pro osoby s duševním onemocněním je na území Pardubického kraje **Péče o duševní zdraví z. s.** (včetně **Střediska Výměník**), která má pobočky v Pardubickém i Královéhradeckém kraji. Pardubická pobočka funguje jako Centrum duševního zdraví. Cílem centra je poskytovat komplexní zdravotní i sociální pomoc lidem s duševním onemocněním v místě potřeby a snižovat počet či zkracovat délku hospitalizací v psychiatrických nemocnicích.

⁵⁹ Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2019-2021, s. 63.

Konkrétně jsou poskytovány služby sociální rehabilitace a sociálně-terapeutické dílny. V roce 2019 využívalo služby Péče o duševní zdraví 6 klientů (čtyři z Holic, po jednom z Horního Jelení a Dolních Ředic).

Služby pro osoby s duševním onemocněním poskytuje rovněž obecně prospěšná společnost **CEDR Pardubice**. Jde o sociálně-terapeutické dílny (v roce 2019 využíval 1 klient z Holicka) a sociálně-aktivizační služby (v roce 2019 dva klienti z Holicka). Tyto aktivity reagují na skutečnost, že osoby s duševním onemocněním obtížně hledají pracovní uplatnění, které by odpovídalo jejich schopnostem a zároveň bylo uzpůsobeno jejich zdravotnímu stavu. Zcela novou službou je Centrum KOMPRES, které poskytuje komplexní rehabilitační služby dospělým osobám po cévní mozkové příhodě.

18.4.2. Služby pro osoby závislé na návykových látkách

Osoby užívající návykové látky představují rizikovou skupinu, a to jak z hlediska zdravotního, tak sociálního. Závislost na návykových látkách je jedna z duševních poruch, které vznikají v důsledku užívání těchto látek. Tato porucha se vyvíjí postupně, v průběhu měsíců a let. Rychlost rozvoje záležití na druhu návykové látky, dávkách, frekvenci užívání nebo na způsobu aplikace. Dále rozhoduje věk uživatele, jeho tělesný a psychický stav, zázemí atd. Obecně platí, že čím mladší je člověk, který začíná užívat návykové látky, tím rychleji se závislost rozvíjí, a tím jsou komplikace častější.⁶⁰

Podle zprávy Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti (2016) 31,4 % obyvatel starších 15 let kouří. Alkohol pije denně 12,5 % lidí žijících v České republice, přičemž 7,2 % (tj. 756 000) osob rizikově (60 g čistého alkoholu denně u muže a 40 g u ženy). Alkohol patří mezi nejrizikovější návykové látky jak pro samotného uživatele, tak pro jeho okolí včetně rodiny. Souběžnou psychiatrickou diagnózu (tzv. duální) má 40 až 60 % žen závislých na alkoholu, u mužů alkoholiků je to 20 až 40 %. Nejčastěji jsou to depresivní a úzkostné poruchy a dále osobnostní poruchy. Nejčastěji užitou nelegální drogou jsou u nás dlouhodobě konopné látky, které někdy v životě vyzkoušela přibližně čtvrtina populace, rizikově konzumuje až 3 % dospělých. V roce 2016 bylo odhadnuto (registrováno) v ČR celkem 46,8 tisíc (tj. 0,46 %) problémových uživatelů opioidů a pervitinu, z toho 33,2 tisíc uživatelů pervitinu a 12,5 tisíc uživatelů opioidů. Odhadovaný počet injekčních uživatelů drog je 42,8 tisíc.

Služby pro osoby s různými typy závislostí poskytuje v Pardubickém kraji **Lexus z.ú.**, resp. **Semiramis z. ú.**, a to prostřednictvím středisek v Pardubicích a Hradci Králové. Služby odborného sociálního poradenství pro uživatele drog, alkoholu, gamblery a jejich osoby blízké v Pardubicích využívalo v roce 2019 celkem 7 klientů z Holicka. 4 klienti (uživatelé drog) docházeli

⁶⁰ Zdroj: <http://www.plhb.cz/content/zavislost-na-navykovych-latkach>.

do K-centra v Pardubicích (K-centrum je nízkoprahové zařízení poskytující sociální a adiktologické služby uživatelům drog a jejich blízkým osobám), jeden do K-centra v Hradci Králové.

18.5. Osoby sociálně vyloučené a osoby v obtížné životní situaci

Na území Holicka se **nenachází sociálně vyloučená lokalita** ve smyslu definice, podle níž jde o „lokalitu, kde dochází ke koncentraci více než 20 osob žijících v nevyhovujících podmínkách (indikováno počtem příjemců příspěvku na živobytí), které obývají fyzicky či symbolicky ohraničený prostor (indikováno vnější identifikací).“⁶¹ Přesto se lze setkat s osobami bez domova, osobami ohroženými ztrátou bydlení, exekucemi atd. Sociální izolace se tak dotýká jednotlivců či rodin, kteří však až na úplné výjimky žijí obklopeni běžným sociálním prostředím.

18.5.1. Sociální služby a další formy sociální pomoci pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

Dlouhodobou pomoc pro cílovou skupinu osob sociálně vyloučených zajišťují služby azylových domů, nízkoprahových denních center, nocleháren a terénních programů. Cílem těchto služeb je předcházet sociálnímu vyloučení nebo zmírňovat jeho následky. Na akutní krizovou situaci osob reagují služby odborného sociálního poradenství, intervenčních center, krizové pomoci, telefonické krizové pomoci, případně azylových domů a dalších služeb sociální prevence. V případě potřeby řešení krizové situace vzniklé v důsledku domácího násilí je primární službou **intervenční centrum v Pardubicích**, které má celokrajskou působnost. Specifickým rysem těchto služeb je nerovnoměrnost potřebnosti, resp. využívání těchto služeb v čase. Dlouhou problematiku vedle sociálních služeb odborného sociálního poradenství řeší rovněž sociální pracovníci obcí.

Rozdílná je možnost obcí řešit krizové situace formou **poskytnutí ubytování**. Větší bytový fond ve vlastnictví obce mají pouze města Holice a Horní Jelení a obec Dolní Roveň. Klasické **sociální bydlení** je pouze v Holicích. Některé obce mají také bytové prostory, které lze v krizových situacích využít pro dočasné ubytování jednotlivců a rodin, případně jako tzv. startovací bydlení pro mladé rodiny (Holic, Veliny, Uhersko). V Holicích pro získání bytu je nutnou podmínkou předchozí trvalý pobyt ve městě (byty jsou přidělovány například mladým dospělým opouštějícím Dětský domov Holice). V ostatních obcích jsou byty plně obsazeny nebo nedisponují žádným bytovým fondem.

Na území Holicka je několik **ubytoven** (Holic, Chvojenec, Uhersko). Městská ubytovna v Holicích ubytovává osoby, které potřebují sociální pomoci, a to převážně formou dlouhodobého bydlení. Převažující klientelou dalších zařízení jsou dělníci (často zahraniční, z Ukrajiny, Bulharska atd.). Existence těchto ubytoven však v dotčených obcích nepůsobí větší problémy (případně je obec

⁶¹ GAC spol. s r.o., Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR. 2015, s. 14.

operativně řeší). Ubytovna Mona v Holicích ubytovává jednak zaměstnance Sanatoria Topas, ale zároveň osoby v sociálně nepříznivé situaci.

19. ZÁVĚR

V této kapitole jsou shrnuty závěry vyplývající jak z *Analýzy problémů a potřeb*, tak *Sociodemografické analýzy*.

19.1. Závěry z rešerše strategických dokumentů

Z rešerše strategických dokumentů na národní a regionální úrovni vyplývají následující **závěry pro Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území Holicka**:

- Zaměřit se na služby zajišťující podporu uživatelů v domácím prostředí nebo pobytových službách komunitního charakteru.
- Zaměřit se na propojení sociálních a zdravotních služeb.
- Kromě služeb pro osoby v nepříznivé sociální situaci plánovat rovněž podpůrná opatření pro dlouhodobě pečující osoby (rodinné příslušníky nebo jiné pečující osoby).
- Nastavená síť sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci musí být dostatečně flexibilní vzhledem k neustále se měnícím potřebám společnosti i jednotlivců.

S přihlédnutím k potřebám hlavních cílových skupin obyvatel, které potřebují určitou formu podpory sociálního systému, jsou východiska z uvedených strategických dokumentů následující:

- V oblasti **péče o seniory** je nutno zaměřit se primárně na aktivity zajišťující péči primárně v přirozeném prostředí; navýšení kapacit pečovatelské služby a odlehčovací péče, zřízení ambulantních služeb (denní centrum), podpory pečujících osob (poradenství, terapie, svépomocné aktivity), vytvoření kapacit pro řešení krizových situací (zajištění péče o seniory, u kterých došlo k náhlému zhoršení zdravotního stavu včetně domácí hospicové péče).
- Obdobný postup využít i v oblasti **péče o osoby se zdravotním postižením**, kde má být navíc zajištěna včasná pomoc zdravotně znevýhodněným dětem a jejich rodičům (raná péče).
- V oblasti **péče o rodinu a děti** se zaměřit na prevenci a rozvoj terénních a ambulantních služeb, posilování občanského života, hodnoty rodiny a mezigeneračních vztahů, mateřské a otcovské role v rodině i ve společnosti atd. K tomu lze vedle sociálních služeb využít potenciál mateřských, rodinných či komunitních center (i jako neformálního zdroje podpory sociálně ohroženým rodinám).
- V oblasti **péče o osoby s duševním onemocněním** je cílem provázání zdravotních a sociálních služeb. Péči o tuto cílovou skupinu mají garantovat Centra duševního zdraví vznikající v rámci reformy psychiatrické péče.

- V oblasti **péče o osoby ohrožené užíváním návykových látek** má dojít zejména k rozvoji služeb, které pro tuto cílovou skupinu dlouhodobě chybí (doléčovací programy včetně programů s chráněným bydlením, terapeutické centrum, případně terapeutická komunita).
- V oblasti **péče o osoby sociálně vyloučené a osoby v obtížné životní situaci** je nutno řešit potřeby především navýšením kapacit stávajících sociálních služeb (odborného sociálního poradenství pro osoby v obtížné životní situaci, terénní programy atd.).

Co se týče dřívějších strategických dokumentů zpracovaných pro oblasti Holicka, v rámci *Analýzy problémů a potřeb* byla ověřována platnost závěrů předchozích SWOT analýz a nastavení cílů strategických dokumentů.

19.2. Závěry ze šetření a výzkumu provedeného v rámci analytické části zpracování Komunitního plánu Holicka

Ze šetření mezi veřejností, uživateli sociálních služeb, zástupci obcí a poskytovateli sociálních služeb, analýzy statistických dat atd. vyplynula řada dalších závěrů a doporučení. Pro přehlednost jsou rozděleny do několika tematických oblastí:

System sociální péče na Holicku

- Holicko lze hodnotit jako území s dobrou sociální situací (nízká míra negativních sociálních jevů ve srovnání se zbytkem České republiky, poměrně dobrá dostupnost sociální pomoci).
- Za silnou stránku Holicka lze považovat existenci kvalitních poskytovatelů sociálních služeb (klíčovými jsou zejména Oblastní charita Pardubice a SKP-CENTRUM, o.p.s.) působících přímo na území Holicka. Díky geografické poloze území je však dobře dostupná i řada dalších sociálních služeb a dalších forem odborné pomoci v Pardubicích a Hradci Králové (případně i v Chrudimi a Vysokém Mýtě).
- Vedle registrovaných poskytovatelů sociálních služeb jsou k dispozici další formy sociální či sociálně-zdravotní pomoci (sociální šatník, senior taxi, domácí hospic Andělů strážných, ošetrovatelská služba, svoz zdravotně znevýhodněných dětí do školy Svítání atd.).
- Je k dispozici sociální bydlení v Holicích a krizové či startovací byty v několika dalších obcích.
- Sociální pomoc ze strany veřejné správy zajišťuje především Sociální odbor Městského úřadu Holice. Obcemi na území Holicka a poskytovateli sociálních služeb je činnost tohoto odboru hodnocena kladně (stejně jako vzájemná spolupráce). Řadu podpůrných aktivit vyvíjejí i další obce (pravidelné či jednorázové finanční příspěvky, komunitní a spolkové aktivity, rozvoz obědů atd.).
- U vybraných typů sociálních služeb a navazujících aktivit však byla zjištěna zhoršená dostupnost či nedostatečné kapacity (odlehčovací služby, krizová lůžka, podpora osob

pečujících o seniory a zdravotně znevýhodněné osoby, služby pro osoby s duševním onemocněním, paliativní péče, psychologická pomoc atd.). Na některé z chybějících aktivit reagují stávající poskytovatelé sociálních služeb vlastními rozvojovými aktivitami.

- Hlavními zdroji financování sociálních služeb působících na Holicku jsou především dotace Pardubického kraje, ústředních orgánů státní správy (zejména Ministerstva práce a sociálních věcí), úhrady klientů a zdravotních pojišťoven, případně i fondy Evropské unie. Z rozpočtu obcí na Holicku jsou na aktivity v sociální oblasti ročně vynakládány necelé 2,5 mil. Kč (tj. 0,75 % běžných výdajů obcí). Dotace obcí z Holicka tak tvoří jen velmi malou část příjmů poskytovatelů, což omezuje možnost těchto zadavatelů ovlivňovat formy a kapacity služeb působících v území.
- Slabou stránkou je rovněž malá či neexistující koordinace aktivit obcí, poskytovatelů sociálních služeb a dalších subjektů a nepřehledný tok informací. Je k dispozici velké množství informací (zejména na internetu), neexistuje však souhrnný web nebo katalog služeb, který by zadavatelům či uživatelům umožnil snadnější orientaci o možnostech sociálního systému.
- Je proto vhodné nadále pokračovat v procesu komunitního plánování sociálních služeb, resp. sociální problematiku na území Holicka řešit koordinovaně ve spolupráci obcí, poskytovatelů sociálních služeb a dalších subjektů. Nastavené systémy spolupráce umožní pružně reagovat na aktuální vývoj v sociální oblasti (optimální kapacit služeb, zavedení nových typů pomoci atd.).
- Na území Holicka je také nutno vytvořit a koordinovat podpůrné finanční i nefinanční mechanismy pro poskytovatele sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci. Je přitom nutno posílit meziobecní spolupráci a využívat kompetence obcí, které nabízí současný systém.
- Příležitostí pro Holicko je účast v národních i evropských dotačních programech, výměna zkušeností s jinými regiony v České republice i v zahraničí (přenos dobré praxe, moderních metod sociální práce atd.).
- Doporučuje se rozvíjet vznik komunitních center se zajištěním návaznosti jejich činnosti na poskytování sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci.
- Doporučuje se rozvíjet a podporovat neformální aktivity jako je sousedská výpomoc, dobrovolnictví, komunitní venkovské tábory, zapojování seniorů v místní komunitě, vzdělávací a preventivní aktivity apod.
- Je vhodné zřídit jednotné informační prostředí, kde budou mít obyvatelé Holicka k dispozici kompletní a aktuální informace o nabídce sociálních služeb a dalších forem pomoci.

Oblast péče o seniory

- Ve srovnání s ostatními částmi Pardubického kraje vykazuje Holicko nižší míru osob ve věku nad 65 let, nižší průměrný věk obyvatelstva a vyšší podíl osob v nejmladší věkové kategorii do 14 let věku. Tento stav je způsobem mimo jiné kladným saldem migrace (Holicko se díky rozvoji bytové výstavby řadí na přední místa v kraji v počtu přistěhovalých). Hodnota indexu stáří ke konci roku 2019 zde byla nejnižší v rámci Pardubického kraje. Přesto lze v nejbližších 5 letech očekávat zvýšení počtu obyvatel ve věku nad 65 let o cca 350 osob, do 10 let minimálně o 500 osob.
- V současné době je silnou stránkou Holicka funkční neformální síť pomoci (rodina, blízké osoby, sousedská výpomoc, aktivity obcí) podporovaná činností poskytovatelů sociálních služeb.
- S ohledem na to, že hlavní zátěž péče o seniory a osoby se zdravotním znevýhodněním nesou rodinní příslušníci a další blízké osoby těchto osob, se však jako naléhavá potřeba budoucího období jeví posílení terénních a odlehčovacích služeb, zřízení krizové pomoci a zavedení dalších podpůrných aktivit pro pečující osoby (včetně informací o postupech při péči, možnostech pomoci atd.).
- Na některé chybějící služby reagují poskytovatelé sociálních služeb vlastními rozvojovými aktivitami (vznik pobytové služby paliativní hospicové péče v Holicích, plán rozšíření Domova Simeon v Horním Jelení).
- Nárůst skupiny seniorů vyvolá i poptávku po pobytových formách služeb. Vzhledem k moderním trendům sociální péče připadá na Holicko v úvahu vznik služby komunitního typu⁶² nebo nízkokapacitního zařízení kombinujícího různé typy služeb (zázemí pro terénní služby, poradenské centrum pro pečující osoby, denní centrum, pobytová služba včetně pomoci osobám s úplnou závislostí na pomoci jiné osoby).

Oblast péče o osoby se zdravotním znevýhodněním

- Na území Holicka žije cca 500 osob závislých na pomoci jiné fyzické osoby. V nejvyšších stupních závislosti (těžká závislost nebo úplná závislost) se nalézá cca 200 osob. Jde jak o seniory, tak osoby se zdravotním či obdobným znevýhodněním. Počet dětí závislých na pomoci jiné osoby se pohybuje kolem 50.
- Silnou stránkou Holicka je dostupnost sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu terénní formou (například raná péče, osobní asistence) a ambulantní formou v blízkém okolí včetně specializovaných služeb pro různé typy znevýhodnění.

⁶² Podle definice Ministerstva pro místní rozvoj jde o sociální nájemní bydlení pro seniory, které zachovává a prodlužuje jejich nezávislost a soběstačnost a umožňuje komunitní způsob života na principu sousedské výpomoci.

- Vzdělávání zdravotně znevýhodněných dětí je zajištěno v hlavním vzdělávacím proudu případně ve speciální a praktické škole Svítání. Je k dispozici pravidelný svoz dětí do této školy.

Oblast péče o rodiny s dětmi, děti a mladé dospělé

- Silnou stránkou Holicka je nízká míra ohrožení dětí a rodin a nízký počet dětí vyrůstajících mimo vlastní rodinu.
- Za silnou stránku Holicka lze považovat činnost sociálně-aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi (Spolu!, Oblastní charita Pardubice), fungující Rodinné a vzdělávací centrum Holoubek a řadu další neformálních aktivit.
- Objevují se však nové formy ohrožení dětí spojené zejména s on-line prostředím. Tomuto ohrožení lze částečně předcházet preventivní a vzdělávací činností zaměřenou nejenom na děti, ale i na rodiče či další osoby odpovědné za výchovu dětí.

Oblast péče o osoby ohrožené sociálním vyloučením

- Za silnou stránku Holicka lze považovat neexistenci sociálně vyloučených lokalit, jednu z nejnižších úrovní nezaměstnanosti v rámci Pardubického kraje, nízkou míru kriminality či sociálně patologických jevů.
- Existuje však skupina cca 130 jednotlivců a rodin s příjmy na nebo pod hranici životního minima. 300 až 400 domácností se pohybuje na hranici příjmové chudoby. V případě zhoršující se ekonomické situace je tato skupina nejvíce ohroženou exekucemi, ztrátou bydlení atd.
- Na území Holicka žije několik jednotlivců bez domova. Jejich začlenění do běžného života je však velmi komplikované (existují možnosti zajištění bydlení a další pomoci, tyto osoby je však nevyužívají).
- Vzhledem ke struktuře nezaměstnaných osob (jde zpravidla o osoby dlouhodobě nezaměstnané s obtížnou uplatnitelností na trhu práce) se doporučuje iniciovat jednání o změně podmínek veřejně prospěšných prací (řada obcí je kvůli nevhodně nastaveným pravidlům nevyužívá) a rozvíjet nové formy podporovaného zaměstnávání (sociální podnikání, prostupné zaměstnávání, tréninková pracovní místa, stáže, pracovní mentoring, flexibilní formy zaměstnávání, komunitně prospěšné zaměstnávání).

Oblast péče o osoby s duševním onemocněním

- Osoby s duševním onemocněním představují poměrně početnou cílovou skupinu, u níž byla identifikována zhoršená dostupnost některých sociálních služeb. Přímo na Holicku jde například o chráněné bydlení.

- Příležitostí, jak řešit tento problém je reforma psychiatrické péče spojená se vznikem Center duševního zdraví (pro oblast Holicka jsou klíčová centra v Pardubicích a Hradci Králové).

19.3. SWOT analýza

Hlavní zjištění, tzn. silné a slabé stránky sociálního systému na Holicku, budoucí příležitosti a hrozby, jsou zpracovány ve shrnující formě v závěrečné SWOT analýze (je zveřejněna v samostatném souboru). Úkolem návrhové části zpracování *Komunitního plánu Holicka* bude na tyto zjištění reagovat návrhy příslušných aktivit a opatření včetně stanovení odpovědnosti za jejich plnění, časového rámce a předpokládaných finančních nákladů a zároveň očekávaných přínosů pro obyvatele Holicka.

Zpracovatelé *Analýzy problémů a potřeb* děkují všem respondentům, kteří se účastnili rozhovorů, dotazníkových šetření a dalších výzkumných aktivit, za spolupráci, poskytnuté informace a pomoc při zkvalitňování sociálních služeb na území Holicka.

20. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza – sociální oblast

Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na Holicku

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Na území nejsou sociálně vyloučené lokality. • Blízkost krajských a větších měst, kde je poměrně široká paleta sociálních služeb, které za klienty do Holicka vyjíždějí, nebo za nimi mohou klienti z Holicka dojet. • Existence kvalitních poskytovatelů sociálních služeb na území Holicka (SKP-CENTRUM, o.p.s., Oblastní charita Pardubice, sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi Spolu!). • Působnost dalších nesociálních služeb, které sociální služby doplňují (např. sociální šatník, senior taxi, půjčovna kompenzačních pomůcek, domácí hospic Andělů strážných, ubytovna Mona - ubytovává i zdravotně znevýhodněné osoby a nízkopříjmové rodiny s dětmi, ZŠ Svítání - svoz dětí do školy, Rodinné a vzdělávací centrum Holoubek). • Zahájení procesu komunitního plánování sociálních služeb na území Holicka. • Nízká míra kriminality. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nekoordinovaná a nízká informovanost o sociálních službách na Holicku (např. chybí souhrnný katalog). • Nedostatečné kapacity některých služeb (odlehčovací služby, krizová lůžka, chráněné bydlení, podpora pečujícím osobám). • Nedostatečná koordinace řešení problematiky sociálních služeb z hlediska stávajícího dobrovolného svazku obcí. • Snížená dostupnost některých sociálních služeb, které sídlí mimo Holicko (např. služby pro osoby s duševním onemocněním, lůžka odlehčovací paliativní péče). • Mezi obcemi na Holicku jsou velké rozdíly v intenzitě spolupráce obcí s poskytovateli sociálních služeb, různá je i míra informací o nabídce sociálních služeb, kterou obce zveřejňují/poskytují. • Financování sociálních služeb. • Nedostatek financí v rozpočtu obcí a neochota zastupitelů investovat do sociální oblasti. • Nedostatečná občanská vybavenost v některých obcích.

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Poskytovatelé sociálních služeb na Holicku plánují rozšíření svých kapacit i zřízení nové služby (pobytová služba paliativní hospicové péče, sociální rehabilitace, rozšíření pobytové služby Domov Simeon). • Rozvoj spolupráce založené na sdílení informací, plánování a zajištění péče na Holicku (obce, poskytovatelé sociálních služeb, Pardubický kraj, státní orgány). • Obce disponují velkým potenciálem (rozsáhlá síť, která je lidem nejbližší), který je v kontextu sociálních služeb nevyužit. • Rozvoj služeb, jejichž kapacity jsou nedostatečné (odlehčovací služby, krizová lůžka, chráněné bydlení, podpora pečujících osob). • Pružná reakce na aktuální vývoj na trhu sociálních služeb, reakce na vývojové trendy (zvýšení kapacity v současnosti poskytovaných služeb a zřízení nových služeb). • Zvýšit informovanost o sociálních službách a dalších formách sociální pomoci včetně sociální práce zajišťované Městským úřadem Holice • Budování komunitních center za účelem realizace sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit s cílem zlepšit sociální situaci jednotlivců a následně i komunity jako celku. • Pokračování v komunitním plánování sociálních služeb i po ukončení projektu (5/2022) - včetně zvýšení informovanosti veřejnosti o sociálních službách na Holicku. • Možnost financování potřeb z fondů EU a národních dotačních titulů, využívání projektů a grantů. • Preventivní a osvětové aktivity o problematice v sociální oblasti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršující se sociodemografické trendy (stárnutí populace včetně pečujících osob) - požadavek na rozšíření sociálních služeb. • Zhoršení financování sociálních služeb, které je většinou zajišťováno ze zdrojů mimo Holicko. • Nedostatek kvalifikovaných pracovníků v sociálních službách. • Zánik neziskových organizací v sociální oblasti. • Nepokračování v komunitním plánování sociálních služeb po ukončení projektu (5/2022). • Omezené zdroje veřejných financí (PK, MPSV, EU). • Hrozí, že současný systém sociální pomoci bude dále nabízet několik forem podpory, které však nejsou vzájemně propojené. • Hrozí nové formy ohrožení (on-line prostor, podvodné jednání na seniorech).

21. SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA: ÚVOD

Sociodemografická analýza tvoří spolu s *Analýzou problémů a potřeb* dva základní podkladové dokumenty pro návrhovou část *Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na území Holicka* (dále jen „*Komunitní plán Holicka*“). Analýza se zabývá několika tématy. V první řadě jde o otázku demografického vývoje, zejména s ohledem na stárnutí populace a potřebu navýšování kapacit souvisejících služeb. Významným zdrojem informací jsou rovněž údaje o sociálních transferech, které reagují na různé životní situace. Na jejich základě lze odvodit například četnost skupin obyvatel, kteří se v příslušné životní situaci nalézají. V následujících částech se *Sociodemografická analýza* zabývá ekonomickými tématy (zejména otázkou nezaměstnanosti a příjmů domácností) a dalšími faktory vypovídajícími o sociální situaci na Holicku.

Souběžně s přípravou *Komunitního plánu Holicka* probíhá příprava *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Holicko 2021-2027*. V rámci přípravy této strategie bylo shromážděno velké množství údajů o charakteristice území, ekonomických aktivitách, obyvatelstvu atd. *Sociodemografická analýza* se proto zaměřila především na rozšíření této datové základny a doplnění údajů potřebných pro další fáze komunitního plánování. Další statistické údaje (například o klientech sociálních služeb) jsou obsaženy v *Analýze problémů a potřeb*.

Shrnujícím výstupem *Sociodemografické analýzy* a obsahem závěrečné kapitoly jsou podklady pro **SWOT analýzu**. Všechny tyto výstupy budou sloužit pro zpracování návrhové části *Komunitního plánu Holicka*. Pro každou obec budou zároveň jednotlivě zhotoveny přehledy statistických a demografických údajů, výstupů ze šetření atd. vztahujících se k této obci.

22. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Ke 31. 12. 2019 žilo ve 14 obcích spadajících do správního obvodu obce s rozšířenou působností Holice celkem 17 910 obyvatel (podrobné údaje o demografickém složení obyvatel v jednotlivých obcích jsou uvedeny v tabulce č. 1). Počet obyvatel správního obvodu se od roku 1991 mírně zvyšuje (nárůst činí 16,8 % obyvatel, viz tabulku č. 1). Počet obyvatel Holicka tvořil v roce 2019 celkem 3,43 % obyvatel Pardubického kraje (celkový počet obyvatel tohoto kraje byl 522 622) a 0,17 % obyvatel České republiky (v České republice žilo v roce 2019 celkem 10 693 939 obyvatel).

Tabulka č. 10: Vývoj počtu obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 1991 až 2019.⁶³

Obec	1991	2001	2008	2010	2012	2014	2016	2019	1991-2019 abs.	1991-2019 %
Býšť	791	982	1 384	1 425	1 483	1 507	1 510	1 549	+758	195,8
Dolní Roveň	1908	1858	1984	1 987	1 995	1 993	1 997	2 050	+142	107,4
Dolní Ředice	779	770	823	848	841	857	897	973	+194	124,9
Holice	6 249	6 219	6 380	6 498	6 491	6 498	6 514	6 581	+332	105,3
Horní Jelení	1 508	1 685	1 914	1 963	1 993	2 017	2 032	2 068	+560	137,1
Horní Ředice	759	778	936	1 031	1 003	1 017	1 033	1 036	+277	136,5
Chvojenec	592	586	691	727	737	746	748	721	+129	121,8
Jaroslav	198	212	240	235	222	226	223	235	+37	118,7
Ostřetín	1 016	967	948	957	959	946	943	938	-78	92,3
Poběžovice u Holic	81	194	212	217	226	231	251	271	190	334,6
Trusnov	246	222	231	227	238	224	214	218	-28	88,6
Uhersko	251	266	283	293	274	277	259	359	+108	143,0
Veliny	356	372	376	384	416	452	458	484	128	136,0
Vysoké Chvojno	417	369	348	353	397	398	407	427	+10	102,4
ORP CELKEM	15 331	15 480	16 750	17 145	17 275	17 389	17 486	17 910	2 579	116,8

Nárůst počtu obyvatel je způsoben především přistěhováním. S ohledem na blízkost Pardubicko-hradecké aglomerace je území Holicka vyhledávanou lokalitou pro výstavbu rodinných domů. Tento trend lze demonstrovat na údajích z let 2015 až 2019, kdy přirozený přírůstek obyvatel činil pouze 5 osob, zatímco v oblasti migrace 432 osob (viz tabulku č. 2).

⁶³ Územně analytické podklady správního obvodu ORP Holice, s. 48.

Tabulka č. 11: Vybrané demografické údaje za správní obvod obce s rozšířenou působností Holice za období let 2015 až 2019.

Obec	Živě narození	Zemřelí	Rozdíl	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Rozdíl
Býšť	68	63	5	284	262	22
Dolní Roveň	111	94	17	278	230	48
Dolní Ředice	63	47	16	155	76	79
Holice	317	338	-21	807	736	71
Horní Jelení	92	104	-12	304	238	66
Horní Ředice	46	40	6	126	120	6
Chvojenc	26	30	-4	126	152	-26
Jaroslav	9	9	0	49	38	11
Ostřetín	44	38	6	92	105	-13
Poběžovice u Holic	11	12	-1	56	35	21
Trusnov	13	13	0	33	33	0
Uhersko	7	19	-12	141	44	97
Veliny	28	20	8	81	62	19
Vysoké Chvojno	24	27	-3	85	54	31
ORP CELKEM	859	854	5	2 617	2 185	432

Jedním z určujících demografických trendů v celé populaci je **pokračující pokles počtu obyvatel ve věkové skupině 15 až 64 let, a naopak růst ve skupině 65letých a starších**. Podle prognózy vývoje počtu obyvatel do roku 2070 bude počet obyvatel Pardubického kraje v nadcházejících letech po krátkodobém nárůstu mírně klesat. Tento trend platí pro počet dětí ve věku 0 až 14 let i počet osob v produktivním věku od 15 do 64 let. Počet seniorů nad 65 let bude naopak stoupat, čímž dojde ke zvýšení podílu seniorů v populaci (viz tabulku č. 3). Tento trend v zásadě kopíruje vývoj v celé České republice.⁶⁴

Tabulka č. 12: Ukazatele věkového složení obyvatel Pardubického kraje.⁶⁵

Ukazatele	2019		2025		2030		2035	
	Počet	% podíl	počet	% podíl	počet	% podíl	počet	% podíl
Celkem	520 316	100,0	524 781	100,0	524 492	100,0	522 159	100,0
0-14 let	82 063	15,8	81 391	15,5	78 254	14,9	73 935	14,2
15–64 let	334 475	64,3	328 534	62,6	326 089	62,2	323 489	62,0
65 let +	107 778	19,9	114 857	21,9	120 150	22,9	124 735	23,9
Průměrný věk	42,4		43,6		44,6		45,4	

⁶⁴ Český statistický úřad, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2070. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/projekce-obyvatelstva-v-krajich-cr-do-roku-2070>.

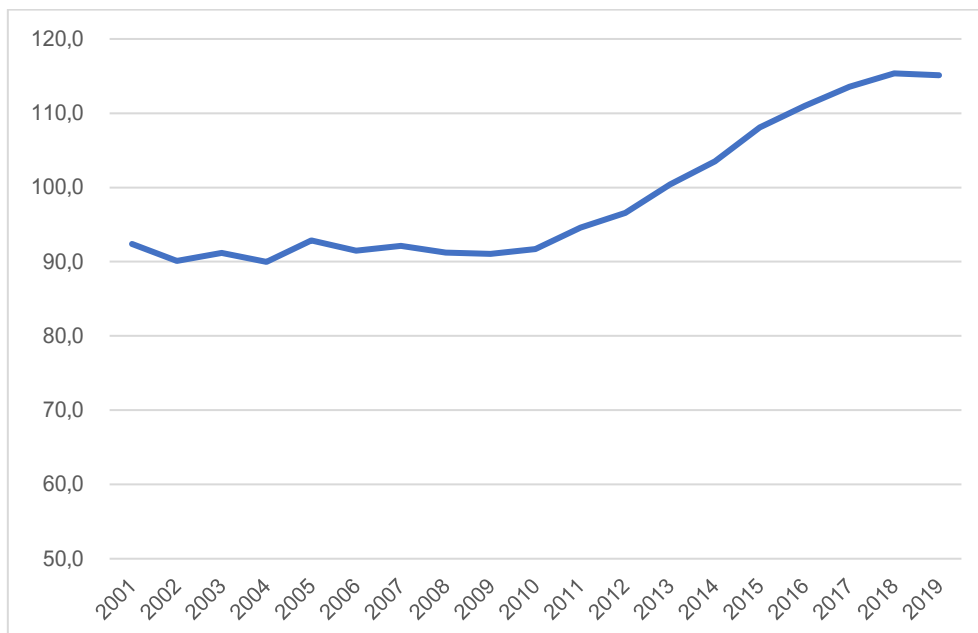
⁶⁵ Tamtéž.

Index stáří ⁶⁶	126,5	141,1	153,5	168,7
Index závislosti ⁶⁷	67,5	74,9	75,9	76,9

Zvyšující se počet seniorů je také hlavní příčinou předpokládaného nárůstu počtu osob, které budou potřebovat pomoc při péči o vlastní osobu. Senioři jsou nejčastějšími příjemci příspěvku na péči, a to ve všech stupních. Zatímco u věkových skupin děti a mládež i dospělí v produktivním věku je podíl příjemců příspěvku na péči v Pardubickém kraji pod 2 %, u osob starších 65 let činí tento podíl více než 13 %, u osob starších 85 let dokonce více než polovinu. I přes vysoký podíl osob, kterým je poskytována podpora osobou blízkou, je zřejmé, že senioři jsou a nadále budou největší skupinou příjemců podpory služeb sociální péče.⁶⁸

Ve srovnání s Pardubickým krajem vykazuje správní obvod ORP Holice nižší míru osob ve věku nad 65 let (17,65 % oproti 19,9 % v rámci Pardubického kraje). Nižší je rovněž celkový průměrný věk (41,6 roku oproti 42,4 rokům v rámci Pardubického kraje). Holicko má naopak vyšší podíl osob v nejmladší věkové kategorii do 14 let věku (16,79 % oproti 15,8 % v rámci Pardubického kraje). Dle údajů Českého statistického úřadu se Holicko díky rozvoji bytové výstavby řadí v posledních letech na přední místa mezi správními obvody v kraji v počtu přistěhovalých na tisíc obyvatel. **Hodnota indexu stáří ke konci roku 2019 je na Holicku nejnižší v kraji** (viz graf č. 2).

Graf č. 2: Vývoj indexu stáří ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2001 až 2019.⁶⁹

⁶⁶ Počet obyvatel ve věku 65+ na 100 obyvatel ve věku 0–14.

⁶⁷ Počet obyvatel ve věku 0–19 a 65+ na 100 obyvatel ve věku 20–64.

⁶⁸ Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2019-2021, s. 9 a s. 16.

⁶⁹ Zdroj: Český statistický úřad.

Co se týče jednotlivých obcí ve správním obvodu ORP Holice, nejvyšší podíl osob v nejmladší věkové kategorii má obec Poběžovice u Holic (21,4 %), nejnižší naopak Uhersko (8,08 %). **V případě Uherska jsou však demografická data zkreslena existencí ubytovny pro zaměstnance na území obce, kde žije cca třetina trvale hlášených obyvatel.** V případě osob mezi 15 a 64 lety věku byl nejvyšší podíl této skupiny zaznamenán v Uhersku (77,44 %) a nejnižší ve Vysokém Chvojně (58,78 %). V „seniorské“ věkové kategorii má nejvyšší podíl obyvatel obec Ostřetín (23,13 %), nejnižší naopak Býšť (13,75 %). Ostřetín je rovněž obcí s nejvyšším věkovým průměrem (43,5 roku). Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 13: Rozložení obyvatel dle věkových skupin ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice k 31. 12. 2019.⁷⁰

Obec	Obyvatel celkem	0-14 let	% podíl	15-64 let	% podíl	65 let+	% podíl	Průměrný věk
Býšť	1 549	274	17,69	1 062	68,56	213	13,75	39,1
Dolní Roveň	2 050	353	17,22	1 325	64,63	372	18,15	41,5
Dolní Ředice	973	207	21,27	626	64,34	140	14,39	38,6
Holice	6 581	1054	16,02	4 082	62,03	1 145	17,40	43,2
Horní Jelení	2 068	340	16,44	1 309	63,30	419	20,26	42,0
Horní Ředice	1 036	184	17,76	687	66,31	165	15,93	40,5
Chvojenec	721	121	16,78	474	65,74	126	17,48	41,9
Jaroslav	235	40	17,02	159	67,66	36	15,32	42,1
Ostřetín	938	143	15,25	578	61,62	217	23,13	43,5
Poběžovice u Holic	271	58	21,40	164	60,52	49	18,08	40,0
Trusnov	218	35	16,06	134	61,47	49	22,48	43,4
Uhersko	359	29	8,08	278	77,44	52	14,48	43,1
Veliny	484	87	17,98	313	64,67	84	17,36	40,7
Vysoké Chvojno	427	82	19,20	251	58,78	94	22,01	42,5
CELKEM	17 910	3 007	16,79	11 172	63,89	3 161	17,65	41,6

Co se týče očekávaného demografického vývoje na Holicku, s ohledem na predikce stárnutí populace v České republice lze očekávat, že během nejbližších 5 let se počet obyvatel ve věku nad 65 let zvýší o cca 350 osob a do 10 let minimálně o 500 osob.

Sociální situaci obyvatelstva ovlivňuje rovněž **podoba rodinného soužití**. Na území Holicka v posledních deseti letech došlo k nárůstu sňatků. Počet rozvodů se pohybuje na poměrně stabilní

⁷⁰ Zdroj: Český statistický úřad.

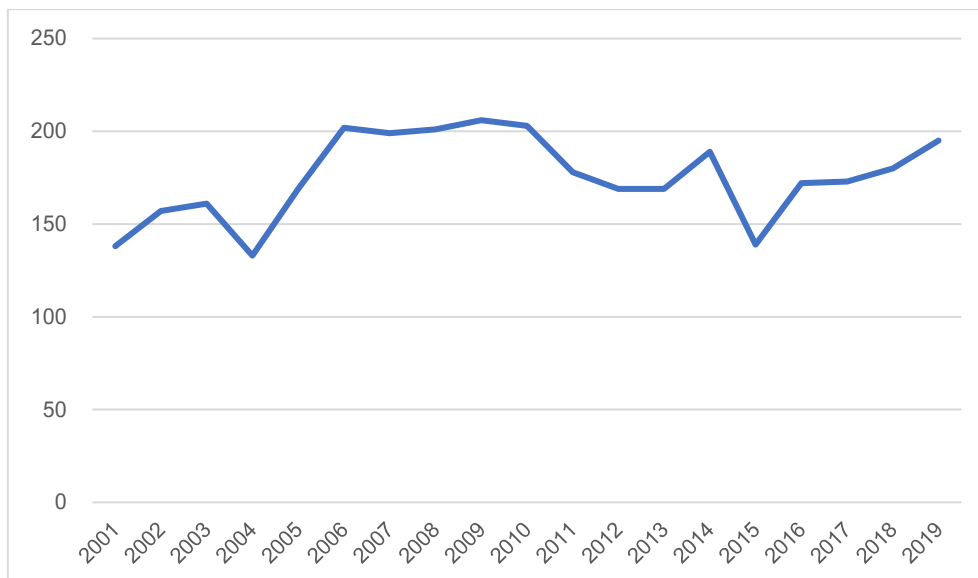
úrovni (mezi 40 až 50 ročně). V posledních pěti letech došlo také k poklesu počtu umělého přerušeni těhotenství (viz tabulku č. 5).

Tabulka č. 14: Počet sňatků, rozvodů a přerušeni těhotenství ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2011 až 2019.⁷¹

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sňatky	58	49	60	68	80	69	78	89	104	86
Rozvody	48	44	38	43	32	46	44	54	42	49
Potrady	45	45	53	49	41	33	39	36	47	35

Počet narozených dětí ve správním obvodu se v posledních pěti letech zvyšuje. V roce 2015 se narodilo 139 dětí, v roce 2019 to bylo již 195 dětí. Porodnost tak dosáhla téměř stejné úrovně jako v období populačního boomu v letech 2006 až 2010, kdy se na Holicku ročně rodilo přes 200 dětí. (viz graf č. 3).

Graf č. 3: Vývoj porodnosti (počtu živě narozených dětí) ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2001 až 2019.⁷²

V regionu se však rovněž zvyšuje **podíl dětí narozených mimo manželství**. V roce 2019 činil v rámci České republiky tento podíl 48,02 %, v Pardubickém kraji 46,9 % (celkem narozeno 5 703 dětí narozených matkám s trvalým bydlištěm v kraji, mimo manželství 2 678 dětí). Okres Pardubice je v tomto směru pod krajským i republikovým průměrem (45,6 % dětí narozených

⁷¹ Zdroj: Český statistický úřad.

⁷² Zdroj: Český statistický úřad.

---

mimo manželství, resp. 887 dětí z celkového počtu 1 943 narozených). Na základ dostupných údajů lze odhadnout, že ročně se na Holicku mimo manželství narodí mezi 60 až 90 dětmi.

23. ÚDAJE O SOCIÁLNÍ SITUACI OBYVATEL Z PERSPEKTIVY SOCIÁLNÍCH TRANSFERŮ

Významným ukazatelem demonstrujícím výskyt určitých sociálních jevů jsou sociální transfery. Na základě údajů z vybraných typů dávek lze určit přibližnou velikost různých cílových skupin (osoby se zdravotním znevýhodněním, nízkopříjmové domácnosti atd.). Následnou komparací s vybranými údaji na národní nebo krajské úrovni lze odvodit, do jaké míry lze predikce dalšího vývoje, učiněné pro Českou republiku (případně Pardubický kraj), vztahovat i na Holicko. Toto srovnání bylo provedeno především u pravidelně vyplácených (opakujících se) sociálních dávek.

23.1. Dávky důchodového pojištění

Největší podíl na sociálních transferech mají **dávky důchodového pojištění**, zejména starobní důchody. **V prosinci 2020** dosáhla průměrná výše (samostatně vypláceného) starobního důchodu v České republice úrovně 14 502 Kč (tj. o 7,5 % více než ve stejném období roku 2019). U žen činil 13 221 Kč, čímž představoval 83,2 % průměrného důchodu mužů (15 898 Kč). Při započtení tzv. poměrných důchodů (za dobu pojištění kratší než 25 let) činila v roce 2020 průměrná výše důchodu 14 479 Kč. V Pardubickém kraji to bylo však jen 14 242 Kč měsíčně, což řadí tento kraj až na 11. místo v rámci České republiky (nejvyšší důchody jsou v Hlavním městě Praha). Co se týče relace k průměrné mzdě, v roce 2020 šlo v rámci celé České republiky o 40,6 %. V Pardubickém kraji to však bylo 44,3 % (4. místo v rámci České republiky, viz tabulku č. 6). Životní náklady domácností důchodců vzrostly v roce 2020 o 0,7 p. b. (zejména v oblasti nákladů na potraviny a bydlení), index spotřebitelských cen domácností důchodců se v průměru za celý rok zvýšil o 3,5 %.

Tabulka č. 15: Průměrná výše starobního důchodu v České republice a Pardubickém kraji (v Kč měsíčně) a jejich relace k průměrné mzdě v letech 2019 až 2020.

Územní jednotka	Průměrná výše starobního důchodu (Kč měsíčně)			Relace starobního důchodu k průměrné mzdě %	
	2019	2020	Meziroční index %	2019	2020
Pardubický kraj	13 231	14 242	107,6	43,2	44,3
Česká republika	13 468	14 479	107,5	39,4	40,6

Podle dílčích údajů za rok 2021 došlo po valorizaci důchodů s účinností od 1. ledna letošního roku ke zvýšení průměrného důchodu v rámci České republiky na 15 320 Kč měsíčně. Průměrné důchody v okrese Pardubice (podrobnější data za správní obvod Holicka nejsou k dispozici) se pohybují mírně pod republikových průměrem (15 245 Kč měsíčně), v rámci Pardubického kraje jde však o okres s nejvyššími starobními důchody (průměr kraje je 15 066 Kč). Výrazný je rozdíl mezi průměrnou výší důchodů mužů a žen, který činí v okrese Pardubice 2 803 Kč (tj. mírně

pod republikovým průměrem, ale nejvíce v rámci Pardubického kraje, pro podrobné informace viz tabulku č.7).

Tabulka č. 16: Průměrná výše starobního důchodu v České republice, Pardubickém kraji a okrese Pardubice po 1. lednu 2021 a rozdíly mezi starobními důchody mužů a žen (v Kč měsíčně).⁷³

Územní jednotka	Průměrný důchod celkem	Průměrný důchod muži (Kč měsíčně)	Průměrný důchod ženy (Kč měsíčně)	Rozdíl měsíčně (Kč)
Okres Pardubice	15 245	16 715	13 912	-2803
Pardubický kraj	15 066	16 457	13 753	-2704
Česká republika	15 320	16 087	13 954	-2853

Podle odhadu by průměrná výše samostatně vypláceného starobního důchodu mohla v roce 2021 dosáhnout 15 398 Kč. Reálný růst důchodů je však snižován očekávaným navyšováním životních nákladů. **Seniory je tak nutno považovat za skupinu osob s vysokou mírou závislosti na sociálním systému z čehož plyne možné ohrožení při případné nestabilitě tohoto systému (ekonomická krize, deficit účtu důchodového pojištění, nedostatek finančních prostředků na financování sociálních služeb atd.).**

23.2. Dávky státní sociální podpory

Státní sociální podpora reprezentuje majoritní dávkový systém v rámci tzv. nepojistných sociálních dávek (nárok se neodvíjí od hrazení pojistného, zdrojem jsou daňové příjmy státu). Pro účely *Analýzy problémů a potřeb* byly na Holicku sledovány dva typy příjmově testovaných dávek, na jejichž základě lze odhadnout četnost skupiny nízkopříjmových domácností. Jde o **přídavek na dítě**, určený rodinám s dětmi, jejichž příjmy nedosahují 2,7násobku životního minima, a **příspěvek na bydlení**, jehož prostřednictvím stát přispívá rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy na náklady na bydlení.

23.2.1. Přídavek na dítě

V roce 2020 byl přídavek na dítě vyplácen na Holicku měsíčně cca 383 rodinám (za kalendářní rok 4 598 dávek). Od roku 2016 počet příjemců dávky postupně klesal z cca 650 rodin až na 367 rodin v roce 2019. V roce 2020 vlivem koronavirové krize došlo k mírnému nárůstu počtu příjemců. Výše přídavku na dítě se pohybuje mezi 500 až 1 000 Kč měsíčně podle věku dítěte a příjmu rodiny. V roce 2020 bylo na Holicku prostřednictvím této dávky vyplaceno necelých 4,3 mil. Kč (v roce 2019 to bylo 3,6 mil. Kč, podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce č. 8).

⁷³ Podle @DENIK DATA zpracovaných na základě údajů České zprávy sociálního zabezpečení [cit. 15.04.2021].

V přepočtu na jednoho obyvatele byl v roce 2020 objem vyplacených přídavek na děti na Holicku na úrovni 123,91 % oproti průměru Pardubického kraje (v tomto regionu bylo v roce 2020 vyplaceno 100,3 mil. Kč) a na 118,9 % republikového průměru (v České republice bylo na této dávce vyplaceno v roce 2020 celkem 2 138,1 mil. Kč).

Tabulka č. 17: Počet dávek přídavek na dítě a objem vyplacených finančních prostředků ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2016 až 2020.⁷⁴

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dávek v kalendářním roce	7 843	6 495	4 714	4 421	4 598
Meziroční index (%)	-	82,81	72,58	93,78	104,00
Objem vyplacených prostředků v kalendářním roce (tis. Kč)	4 727,05	3 910,12	3 794,91	3 644,68	4 258,91
Meziroční index	-	82,72	97,05	96,04	116,85

Na základě údajů o dávkách přídavek na dítě lze odhadnout, že na území Holicka žije cca 400 rodin s dětmi, jejichž příjem nedosahuje 2,7násobek životního minima (např. u dvou dospělých s jedním dítětem do 6 let věku jde o 20 817 Kč měsíčně).⁷⁵ Po několikaletém poklesu tento počet v roce 2020 v důsledku propadu ekonomiky opět vzrostl (stále je však významně pod úrovní roku 2016).

23.2.2. Příspěvek na bydlení

Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, jestliže 30 % příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem, resp. příslušným nařízením vlády (aktuálně platné nařízení vyšlo ve sbírce zákonů pod č. 582/2020 Sb.). Například pro rodinu s dvěma dětmi bydlící na Holicku jde o 12 955 Kč měsíčně.

Na Holicku byla v roce 2020 vyplácena tato dávka v průměru 214 domácnostem měsíčně (2 573 dávek za celý kalendářní rok). Vývoj v oblasti příspěvku na bydlení kopíruje výše popsaný několikaletý pokles (a následný růst v roce 2020) zaznamenaný u přídávku na dítě. Během roku 2020 bylo prostřednictvím této dávky státní sociální podpory vyplaceno přes 8,3 mil. Kč (viz tabulku č. 9).

Průměrná výše příspěvku činila 3 236 Kč měsíčně, tzn. méně, než je průměr v Pardubickém kraji (v roce 2020 průměrně 3 441 Kč měsíčně) a výrazně pod průměrem republikovým (v roce 2020 činil 3 739 Kč měsíčně). Tato skutečnost je dána nižšími normativními náklady na bydlení

⁷⁴ Údaje poskytnuté kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR v Holicích.

⁷⁵ Odhad počtu rodin a osoby vychází v této i dalších kapitolách z počtu vyplacených dávek za kalendářní rok. V průběhu roku se cílová skupina proměňuje (některé osoby ztratí nárok na dávky, jiné ho naopak získají).

na Holicku. V přepočtu na jednoho obyvatele byl v roce 2020 objem vyplacených příspěvků na bydlení na úrovni 111,1 % oproti průměru Pardubického kraje (v tomto regionu bylo v roce 2020 vyplaceno 218,8 mil. Kč), ale pouze na 71,5 % republikového průměru (v České republice bylo na této dávce vyplaceno v roce 2020 celkem 6 952,3 mil. Kč).

Tabulka č. 18: Počet dávek příspěvek na bydlení a objem vyplacených finančních prostředků ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2016 až 2020.⁷⁶

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dávek v kalendářním roce	3 032	2 968	2 645	2 368	2 573
Meziroční index (%)	-	97,88	89,11	89,53	108,66
Objem vyplacených prostředků v kalendářním roce (tis. Kč)	9 894,80	9 519,42	8 419,15	7 656,89	8 327,66
Meziroční index	-	96,21	88,44	90,95	108,76

Na základě údajů o dávce příspěvek na bydlení lze odhadnout, že na území Holicka žije cca 200 až 250 rodin a jednotlivců, jejichž (normativní) náklady na bydlení přesahují 30 % příjmu. Po několikaletém poklesu počet příjemců této dávky v roce 2020 v důsledku propadu ekonomiky opět vzrostl (stále je však významně pod úrovní roku 2016).

23.3. Příspěvek na péči a dávky pro osoby se zdravotním postižením

Dalším okruhem nepojistných sociálních dávek jsou transfery reagující na zdravotní znevýhodnění příjemce. Jde o **příspěvek na péči** upravený zákonem o sociálních službách a **dávky pro osoby se zdravotním postižením** upravené samostatným zákonem.⁷⁷

23.3.1. Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je určen osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby zejména z důvodu vysokého věku, zdravotního či mentálního znevýhodnění. Příspěvek je vyplácen od 1 roku věku.

Prostřednictvím **příspěvku na péči**, v roce 2020 bylo v rámci České republiky čerpáno 33,1 mld. Kč, což bylo o 11,2 % (o 3,3 mld. Kč) meziročně více. V Pardubickém kraji, kde bylo v roce 2020 vyplaceno 1 787,3 mil. Kč, však byl zaznamenán nejnižší nárůst výdajů na příspěvek na péči mezi regiony (8,5 %, pro srovnání: ve Středočeském kraji to bylo 14,2 %). Měsíčně bylo v průměru vyplaceno 366,5 tis. dávek, tj. o 2,9 tis. (o 0,8 %) více než v roce 2019, z toho 31,4 tis. (8,6 %) dětem do 18 let a 335,1 tis. (91,4 %) osobám ve věku 18 let a starším. V I. stupni závislosti bylo čerpáno 103,9 tis. (28,4 %), ve II. stupni 117,3 tis. (32,0 %), ve III. stupni 91,2 tis. (24,9 %)

⁷⁶ Údaje poskytnuté kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR v Holicích.

⁷⁷ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.

a ve IV. stupni 54,1 tis. dávek (14,8 %). Meziroční nárůst průměrného počtu vyplácených příspěvků byl zaznamenán ve III. a IV. stupni.

V případě Holicka dosáhl objem vypláceného příspěvku na péči v roce 2020 přes 47,6 mil. Kč. Nárůst oproti minulému roku je však výrazně nižší než na národní i regionální úrovni (pouze 6,1 %). V porovnání se zbytkem České republiky je objem vyplácených příspěvků na péči na Holicku v přepočtu na obyvatele pod republikovým průměrem (na úrovni 86 %). Co se týče situace v rámci Pardubického kraje, je podíl Holicka ještě výrazně nižší (77,8 % krajského průměru na obyvatele, viz tabulku č. 10). Možnost porovnání však do jisté míry zkresluje existence pobytových zařízení, kde jsou soustředěny osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby.

Tabulka č. 19: Počet dávek příspěvek na péči a objem vyplácených finančních prostředků ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2016 až 2020.⁷⁸

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dávek v kalendářním roce	5 889	6 231	6 263	6 251	6 054
Meziroční index (%)	-	105,80	106,35	99,81	96,85
Počet dávek v I. stupni závislosti (lehká závislost)	1 664	1 759	1 728	1 699	1 701
Počet dávek v II. stupni závislosti (středně těžká závislost)	2 064	2 103	2 110	2 108	2 029
Počet dávek v III. stupni závislosti (těžká závislost)	1 498	1 621	1 587	1 632	1 484
Počet dávek v IV. stupni závislosti (úplná závislost)	663	748	838	812	840
Počet dávek vyplácených osobám do 18 let věku	567	598	577	585	591
Podíl osob do 18 let věku na celkovém počtu vyplácených dávek (%)	9,63	9,60	9,21	9,36	9,76
Objem vyplácených prostředků v kalendářním roce (tis. Kč)	31 874,90	36 200,88	37 029,80	44 927,58	47 672,04
Meziroční index	-	113,57	102,29	121,33	106,11

Na základě údajů o vyplácených příspěvcích na péči lze konstatovat, že na Holicku je skupina cca 500 osob závislých na pomoci jiné fyzické osoby. V nejvyšších stupních závislosti (těžká závislost nebo úplná závislost) se nalézají cca 200 osob. Jde jak o seniory, tak mladší osoby se zdravotním či obdobným znevýhodněním. Počet dětí závislých na pomoci jiné osoby se pohybuje kolem 50.

23.3.2. Dávky pro osoby se zdravotním postižením

Další formou podpory osob se zdravotním znevýhodněním jsou **dávky pro osoby se zdravotním postižením**, resp. příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku. **Příspěvek na mobilitu**

⁷⁸ Údaje poskytnuté kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR v Holicích.

je opakující se nároková dávka. Příjemce může být osoba starší 1 roku, která má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P a která se opakovaně v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována. Dávka zpravidla není poskytována osobám, které jsou v pobytových sociálních službách (domov pro seniory, domov pro osoby se zdravotním postižením, domov se zvláštním režimem) nebo ve zdravotnických zařízeních ústavní péče. Výše dávky činí 550 Kč měsíčně.

Na Holicku bylo v roce 2020 poskytnuto 3 881 příspěvků na mobilitu (v průměru 323 měsíčně) a vyplaceno přes 2,1 mil. Kč (viz tabulku č.11). V oblasti příspěvku na mobilitu se vývoj na Holicku z hlediska meziročního růstu mezi lety 2019 a 2020 neodlišuje od situace na národní i krajské úrovni (republikový index 100,5 %, krajský 99,9 %). Objem finančních prostředků vyplacených na obyvatele byl v roce 2020 na Holicku hluboko pod krajským průměrem (74,7 %, v Pardubickém kraji bylo v tomto roce vyplaceno 83,3 mil. Kč) i republikovým průměrem (76,0 %, v rámci ČR bylo v roce 2020 vyplaceno 1 729,2 mil. Kč).

Tabulka č. 20: Počet dávek příspěvek na mobilitu a objem vyplacených finančních prostředků ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2016 až 2020.⁷⁹

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dávek v kalendářním roce	3 885	4 007	3 940	3 827	3 881
Meziroční index (%)	-	103,06	98,33	97,13	101,41
Objem vyplacených prostředků v kalendářním roce (tis. Kč)	1 554,00	1 602,80	2 107,90	2 104,55	2 133,80
Meziroční index	-	103,14	131,14	99,86	101,39

Příspěvek na zvláštní pomůcku je jednorázovou sociální dávkou poskytovanou osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, případně s těžkým sluchovým nebo zrakovým postižením. Maximální výše příspěvku činí 350 000 Kč; resp. 400 000 Kč v případě příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení „plošiny“. Na Holicku jsou ročně vypláceny pouze jednotky těchto dávek, objem vyplacených prostředků se pohybuje mezi 0,6 až 1,8 mil. Kč ročně (viz tabulku č. 12).

Tabulka č. 21: Počet dávek příspěvek na zvláštní pomůcku a objem vyplacených finančních prostředků ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2016 až 2020.⁸⁰

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
-----	------	------	------	------	------

⁷⁹ Údaje poskytnuté kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR v Holicích.

⁸⁰ Údaje poskytnuté kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR v Holicích.

Počet dávek v kalendářním roce	17	10	8	7	7
Meziroční index (%)	-	58,82	80,00	87,50	100,00
Objem vyplacených prostředků v kalendářním roce (tis. Kč)	1 822,22	1 074,45	1 255,86	870,14	652,87
Meziroční index	-	58,95	116,88	69,29	75,03

Z údajů o vyplacených dávkách pro osoby se zdravotním postižením jsou klíčové zejména statistiky příspěvku na mobilitu. Z nich vyplývá, že na Holicku je skupina cca 320 osob starších 1 roku, které mají nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P a které se opakovaně v kalendářním měsíci za úhradu dopravují nebo jsou dopravovány. Příspěvek na zvláštní pomůcku je poskytován jen v jednotkách případů ročně. Objem této dávky na Holicku od roku 2016 výrazně poklesl (ve sledovaném období o téměř 65 %).

23.4. Dávky pomoci v hmotné nouzi

Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou určeny nejchudším osobám (s příjmy na nebo pod úrovni životního minima), resp. jednotlivcům a rodinám, jejichž celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb. Součástí systému pomoci v hmotné nouzi má být i sociální práce s klienty. Systém pomoci v hmotné nouzi tvoří tři dávky, **příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc**. V rámci těchto tří dávek bylo na Holicku v roce 2020 vyplaceno 5 431,88 tis. Kč. V přepočtu na obyvatele jde o částku hluboce pod republikovým průměrem (67,7 % průměru). V rámci Pardubického kraje je však Holicko mírně nad průměrem (102,2 %).

23.4.1. Příspěvek na živobytí

Nárok na **příspěvek na živobytí** vzniká osobě či rodině, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí. Částka živobytí se odvíjí od částek existenčního a životního minima. Je stanovována pro každou osobu individuálně (na základě možnosti zvýšení příjmu vlastní prací, zdravotního stavu atd.).

V roce 2020 bylo vyplaceno na Holicku celkem 1 513 dávek (v průměru 126 měsíčně) v celkovém objemu necelých 4,1 mil. Kč (viz tabulku č. 13). V porovnání se zbytkem České republiky byla v roce 2020 suma vyplacených příspěvků na živobytí na Holicku v přepočtu na obyvatele hluboko pod republikovým průměrem (na úrovni 79,6 %). V porovnání s ostatními částmi Pardubického kraje jde však o hodnotu nadprůměrnou (110,2 %). Vyšší je rovněž dynamika meziročního růstu mezi lety 2019 a 2020. Zatímco na Holicku vzrostl objem vyplaceného příspěvku na živobytí mezi roky 2019 a 2020 o 22,16 %, v rámci Pardubického kraje to bylo jen 17,6 % (celkový objem dosáhl 108,4 mil. Kč) a v České republice dokonce jen 11,6 % (celkový objem 3 071,1 mil. Kč).

Tabulka č. 22: Počet dávek příspěvek na živobytí a objem vyplacených finančních prostředků ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2016 až 2020.⁸¹

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dávek v kalendářním roce	1 948	1 643	2 937	2 175	1 513
Meziroční index (%)	-	84,34	178,77	74,06	69,63
Objem vyplacených prostředků v kalendářním roce (tis. Kč)	7 402,13	5 589,16	3 901,94	3 351,06	4 093,82
Meziroční index	-	75,51	69,80	85,88	122,16

23.4.2. Doplatek na bydlení

Podmínkou přiznání **doplatku na bydlení** je nárok na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení má společně s vlastními příjmy příjemce a příspěvkem na bydlení ze systému státní sociální podpory pomoci uhradit odůvodněné náklady na bydlení. Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka na živobytí.

V této souvislosti je vhodné zmínit, že na Holicku není žádná tzv. „bezdotkatková zóna“. Na základě novelizace zákona o pomoci v hmotné nouzi z roku 2017 mají pověřené obecní úřady oprávnění vydávat opatření obecné povahy, na jejímž základě nevzniká osobám, které se přistěhovaly do vyhlášené zóny nárok na doplatek na bydlení. Na Holicku, ani v celém Pardubickém kraji, nebylo dosud žádné opatření tohoto typu vydáno.

V porovnání se zbytkem České republiky byl v roce 2020 objem vyplacených doplateků na bydlení na Holicku v přepočtu na obyvatele hluboko pod republikovým průměrem (na úrovni 41,0 %) i krajským průměrem (na úrovni 75,7 %). Dynamika meziročního růstu mezi lety 2019 a 2020 kopíruje situaci v celé České republice (růst o 1,4 %, celkový objem vyplacených dávek v ČR činil 1 627,8 mil. Kč). V rámci Pardubického kraje šlo o růst podprůměrný (nárůst v kraji o 14,6 %, celkový objem dosáhl 43,1 mil. Kč). Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce č. 14.

Tabulka č. 23: Počet dávek doplatek na bydlení a objem vyplacených finančních prostředků ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice a v rámci České republiky v letech 2016 až 2020.⁸²

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dávek v kalendářním roce	406	260	244	259	242
Meziroční index (%)	-	64,04	93,85	106,15	93,44
Objem vyplacených prostředků	1 597,86	1 043,81	1 023,33	1 170,79	1 117,69

⁸¹ Údaje poskytnuté kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR v Holicích. -

⁸² Údaje poskytnuté kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR v Holicích.

v kalendářním roce (tis. Kč)					
Meziroční index	-	65,33	98,04	114,47	95,48

23.4.3. Mimořádná okamžitá pomoc

Mimořádná okamžitá pomoc je jednorázovou a nenárokovou dávkou, která je poskytována osobám, které se ocitly v jedné ze šesti sociálních situací uvedených v zákoně o pomoci v hmotné nouzi. V odůvodněných případech lze dávku poskytnout opakovaně.

V porovnání se zbytkem České republiky byl v roce 2020 objem vyplacených mimořádných okamžitých pomoci na Holicku v přepočtu na obyvatele vysoce nad republikovým průměrem (na úrovni 147,8 %) i krajským průměrem (zde dokonce 178,6 %). Dynamika meziročního růstu mezi lety 2019 a 2020 je však o něco nižší než v České republice (růst o 69,6 %, celkový objem vyplacených dávek v ČR činil 89,4 mil. Kč) nebo v rámci Pardubického kraje (růst v kraji o 63,6 %, celkový objem vyplacených dávek činil 3,6 mil. Kč). Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce č. 15.

Tabulka č. 24: Počet dávek mimořádná okamžitá pomoc a objem vyplacených finančních prostředků ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2016 až 2020.⁸³

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dávek v kalendářním roce	53	45	69	54	40
Meziroční index (%)	-	84,91	153,33	78,26	74,07
Objem vyplacených prostředků v kalendářním roce (tis. Kč)	108,86	103,35	107,38	139,83	220,37
Meziroční index	-	94,93	103,90	130,22	157,6

Z počtu vyplacených dávek pomoci v hmotné nouzi lze odvodit, že na Holicku žije cca 130 jednotlivců a rodin s příjmy na nebo pod hranici životního minima. Tato skupina má zpravidla nárok i na další typy dávek (např. státní sociální podpora), počty sociálně slabých rodin v jednotlivých skupinách dávek proto nelze sčítat.

⁸³ Údaje poskytnuté kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR v Holicích.

24. Zaměstnanost a ekonomika

24.1. Nezaměstnanost a podpora v nezaměstnanosti

Podle údajů Českého statistického úřadu zaznamenala roce 2020 česká ekonomika nejhlubší propad v historii. Hrubý domácí produkt ve stálých cenách poklesl o 5,6 % (v roce 2019 činil růst HDP 2,3 %). Průměrný podíl nezaměstnaných osob se v rámci celé České republiky zvýšil o 0,7 p. b. na 3,5 %; průměrná výše podpory v nezaměstnanosti činila 8 534 Kč a byla o 612 Kč vyšší než v roce 2019. Na podporách v nezaměstnanosti bylo vyčerpáno 10,5 mld. Kč při meziročním nárůstu o 29,7 % (o 2,4 mld. Kč).

K 31. březnu 2021 evidoval Úřad práce ČR v rámci celé republiky celkem 306,6 tis. uchazečů o zaměstnání, což je o 80,9 tis. osob více než před rokem. Podíl nezaměstnaných osob činil 4,2 % (v Pardubickém kraji 3,0 %, tj. nejnižší míra v mezikrajském srovnání). Lze očekávat, že za celý rok 2021 dosáhne v České republice podíl nezaměstnaných osob průměrné úrovně 4,5 – 4,9 %. V roce 2022 by se mohl podle aktuální predikce pohybovat ve stejném intervalu.

Na Holicku je míra nezaměstnanosti jak pod republikovým, tak krajským průměrem. Ve správním obvodu žilo v dubnu 2021 celkem 11 442 osob ve věku od 15 do 64 let. Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání činil 246 osob.⁸⁴ Míra nezaměstnanosti tak byla pouze 2,29 % (na konci roku 2020 činila 2,30 %; viz tabulku č. 16). Počet volných míst (256) převyšuje počet uchazečů o zaměstnání. Míra nezaměstnanosti se v jednotlivých obcích správního obvodu výrazně liší. Nejvyšší je v obci Jaroslav (6,29 %). Vzhledem k nízkému počtu obyvatel jsou však statistické údaje dle informací obce ovlivněny několika osobami se sezónní nezaměstnaností. Nejnižší míru nezaměstnanosti vykazují obce Uhersko (0,00 %) a Chvojenec (1,06 %). Jak již bylo uvedeno v kapitole věnované demografickým údajům, statistiky z Uherska výrazně ovlivňuje existence ubytovny pro zaměstnance (klienti ubytovny jsou přitom v obci nahlášení k trvalému pobytu). Z rozhovorů se starosty obcí vyplynulo, že velkou část nezaměstnaných tvoří osoby dlouhodobě nezaměstnané s nízkým potenciálem uplatnitelnosti na trhu práce. V jejich případě je (za současného nastavení) neefektivní i cílené zapojování do programu veřejně prospěšných prací.

⁸⁴ Jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání.

Tabulka č. 25: Aktuální míra nezaměstnanosti v obcích správního obvodu obce s rozšířenou působností Holice (v prosinci 2020 a v dubnu 2021).⁸⁵

Obec	Kód obce	Míra nezaměstnanosti %		Počet uchazečů o zaměstnání		Počet volných pracovních míst	
		12/2020	04/2021	12/2020	04/2021	12/2020	04/2021
Býšť	574848	1,88	1,70	20	18	48	38
Dolní Roveň	574911	2,34	2,42	31	32	25	34
Dolní Ředice	574929	1,60	1,28	10	8	39	27
Holice	574988	2,96	2,62	121	107	84	120
Horní Jelení	574996	1,91	1,83	25	24	31	24
Horní Ředice	575011	2,04	2,18	14	15	0	0
Chvojenc	575089	2,32	1,06	11	5	2	2
Jaroslav	575119	5,66	6,29	9	10	0	0
Ostřetín	575445	1,38	1,90	8	11	6	6
Poběžovice u Holic	575461	0,61	1,22	1	2	4	3
Trusnov	575828	2,24	2,24	3	3	0	0
Uhersko	575879	0,79	0,00	2	0	1	2
Veliny	575941	2,24	1,92	7	6	0	0
Vysoké Chvojno	576000	1,20	1,99	3	5	3	0
ORP Holice celkem		2,30	2,29	265	246	243	256

V porovnání se dvěma předchozími roky (2018 a 2019) však nezaměstnanost na Holicku vzrostla o 1 p. b. Vyšší míru nezaměstnanosti mají ženy (2,69 % oproti 1,97 % nezaměstnaných mezi muži). U žen došlo rovněž k vyššímu meziročnímu růstu nezaměstnanosti. U obcí bylo nejvyšší navýšení míry nezaměstnanosti zaznamenáno v Holicích (z 1,5 % v roce 2018 na 2,96 v roce 2020) a Chvojenci (0,98 % na konci roku 2018, 2,32 % v roce 2020). Nejvyšší procentuální pokles nezaměstnanosti vykázaly Poběžovice u Holic (ze 3,66 % v roce 2018 na 0,61 % v roce 2020) a Vysoké Chvojno (ze 2,04 % na 1,2 %). Vzhledem k velikosti těchto obcí jde o pokles počtu nezaměstnaných o jednotky osob (viz tabulku č. 17).

⁸⁵ Ministerstvo práce a sociálních věcí, <https://data.mpsv.cz/web/data/nezamestnanost-v-obcich-od-brezna-2014#popis>.

Tabulka č. 26: Míra nezaměstnanosti v obcích správního obvodu obce s rozšířenou působností Holice

Obec	Uchazeči o zaměstnání celkem			Uchazeči o zaměstnání dosažitelní			Podíl nezaměstnaných celkem %			Podíl nezaměstnaných muži %			Podíl nezaměstnaných ženy %		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Býšť	17	10	23	15	10	20	1,43	0,94	1,88	0,94	1,1	1,83	1,93	0,78	1,94
Dolní Roveň	35	33	31	35	29	31	2,62	2,19	2,34	2,15	1,87	1,88	3,14	2,54	2,84
Dolní Ředice	10	13	10	10	12	10	1,63	1,92	1,6	1,32	1,29	0,64	1,92	2,53	2,54
Holice	72	68	131	62	55	121	1,5	1,33	2,96	1,15	1,48	2,65	1,85	1,17	3,29
Horní Jelení	16	22	26	14	21	25	1,06	1,59	1,91	1,03	1,47	1,78	1,09	1,71	2,04
Horní Ředice	19	19	14	17	19	14	2,46	2,75	2,04	2,32	2,61	2,05	2,6	2,89	2,03
Chvojenec	7	9	11	5	8	11	0,98	1,69	2,32	1,45	1,55	2,37	0,43	1,85	2,26
Jaroslav	7	5	11	5	4	9	3,03	2,47	5,66	2,53	2,56	2,63	3,49	2,38	8,43
Ostřetín	13	17	9	11	17	8	1,86	2,93	1,38	2,24	1,6	0,96	1,43	4,48	1,87
Poběžovice u H.	6	3	1	6	3	1	3,66	1,9	0,61	4,55	2,38	-	2,63	1,35	1,3
Trusnov	3	3	3	3	2	3	2,22	1,48	2,24	-	-	2,82	4,62	3,18	1,59
Uhersko	1	3	3	-	2	2	-	0,93	0,72	-	1,54	-	-	-	1,87
Veliny	5	5	7	5	5	7	1,58	1,56	2,24	1,86	0,61	1,91	1,28	2,56	2,56
Vysoké Chvojno	7	3	4	5	3	3	2,04	1,24	1,2	0,78	0,79	0,78	3,42	1,74	1,63
ORP Holice	218	213	284	193	190	265	1,68	1,66	2,32	1,43	1,53	1,97	1,95	1,8	2,69

v letech 2018 až 2020 (údaje k 31.12. kalendářního roku).⁸⁶

S nezaměstnaností souvisí i otázka nároku na podporu v nezaměstnanosti. Tento nárok má uchazeč o zaměstnání, který splní podmínky stanovené zákonem o zaměstnanosti.⁸⁷ Základní podmínkou je účast na důchodovém pojištění v délce alespoň 12 měsíců v rozhodném období (poslední 2 roky před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání) a to prostřednictvím zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti. Výše podpory v nezaměstnanosti je stanovena jako procentuální část z čistého průměrného výdělku v posledním zaměstnání. První dva měsíce to činí 65 % z této částky, další dva 50 % a poté do konce podpůrní doby 40 %. Na Holicku je podpora v nezaměstnanosti vyplácena měsíčně v průměru cca 100 osobám (viz tabulku č. 18). Vývoj na Holicku se výrazně odlišuje od vývoje ve zbytku republiky i Pardubického kraje. Na Holicku došlo mezi roky 2019 a 2020 k poklesu počtu vyplacených dávek podpory v nezaměstnanosti a také celkového objemu vyplacených prostředků. V Pardubickém kraji naopak činil meziroční index výdajů na podpory v nezaměstnanosti 121,9 % (celkový objem vyplacených prostředků dosáhl 442,5 mil. Kč), na republikové úrovni pak dokonce 129,6 % (vyplaceno 10 433,0 mil. Kč).

⁸⁶ Český statistický úřad, veřejná databáze. Dostupné z:

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&filtr=G%7EF M%7EF Z%7EF R%7EF P%7E S%7E U%7E411 null &katalog=30853>.

⁸⁷ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Průměrná výše dávky činila v Pardubickém kraji 8 144 Kč měsíčně, což představuje nominální meziroční růst o 7,1 % (v rámci České republiky 8 534 Kč, růst 7,7 %), **na Holicku to bylo pouze 7 251 Kč (i zde však došlo k meziročnímu růstu, a to o 6,4 %).**

Tabulka č. 27: Počet dávek podpora v nezaměstnanosti a objem vyplacených finančních prostředků ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice v letech 2016 až 2020.⁸⁸

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dávek v kalendářním roce	2079	2084	1666	1351	1212
Meziroční index (%)	-	100,24	79,94	81,09	89,56
Objem vyplacených prostředků v kalendářním roce (tis. Kč)	11 266,28	11 815,63	10 432,82	9 203,81	8 787,68
Meziroční index	-	104,88	88,30	88,22	95,48
Průměrná výše dávky (Kč měsíčně)	5 419,09	5 669,68	6 262,20	6 812,59	7 250,56

Ekonomický i sociální vývoj na Holicku výrazně ovlivňuje blízkost velkých měst Pardubic a Hradce Králové. To rozšiřuje možnosti získat zaměstnání či dalších ekonomických aktivit. Maximální vzdálenost jednotlivých obcí Holicka od těchto center se pohybuje do 35 km. Až na výjimky je ze všech obcí Holicka přímé spojení veřejnou hromadnou dopravou do Pardubic, 7 obcí má přímé spojení i do Hradce Králové (viz tabulku č. 19).

Tabulka č. 28: Vzdálenost obce od vybraných měst (v km) a možnost přímého spojení veřejnou dopravou

Obec	Vzdálenost Holice	Přímé spojení	Vzdálenost Pardubice	Přímé spojení	Vzdálenost Hradec Králové	Přímé spojení
Býšť	10	ANO	18	ANO	10	ANO
Dolní Roveň	5	ANO	16	ANO	26	ANO
Dolní Ředice	5	ANO	14	ANO	15	NE
Holice	-	-	17	ANO	21	ANO
Horní Jelení	8	ANO	26	ANO	31	NE
Horní Ředice	3	ANO	16	ANO	20	NE
Chvojenec	7	ANO	21	ANO	15	ANO
Jaroslav	9	ANO	32	ANO	31	ANO
Ostřetín	4	ANO	22	ANO	26	ANO
Poběžovice u Holic	4	ANO	23	NE	21	NE
Trusnov	13	ANO	30	NE	35	NE
Uhersko	12	ANO	20	ANO	34	NE
Veliny	5	ANO	24	ANO	26	NE
Vysoké Chvojno	6	ANO	22	ANO	17	ANO

⁸⁸ Údaje poskytnuté kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR v Holicích.

24.1.1. Příjmy ve vztahu k růstu cen

Podle informačního systému o průměrném výdělku⁸⁹ se **výše průměrné mzdy zvyšuje spolu s dosaženým vzděláním**. Např. zatímco zaměstnanec s maturitou pobíral v průměru mzdu (37 462 Kč), vysokoškolsky vzdělaný zaměstnanec měl ve sledovaném období průměrnou mzdu cca 1,5krát vyšší (její úroveň dosáhla 56 237 Kč). Z hlediska věku patřili k nejlépe placeným zaměstnanci ve věku 30 - 49 let, a to ve všech hlavních vzdělanostních kategoriích.

Průměrná meziroční míra cenové inflace činila 3,2 %. Největší vliv na růst cenové hladiny v roce 2020 měly rostoucí náklady na potraviny a na bydlení (ceny nájemného a elektřiny). Průměrný měsíční příjem ze zaměstnání dosáhl ve stejném období částky 36 025 Kč a reálně se meziročně snížil o 1,3 %. Průměrná mzda v Pardubickém kraji činí 32 095 Kč (viz tabulku č. 20, podrobnější údaje za správní obvod Holicka bohužel nejsou k dispozici).

Tabulka č. 29: Průměrná měsíční nominální mzda v České republice a Pardubickém kraji v letech 2019 a 2020.⁹⁰

Územní celek	Průměrná hrubá měsíční nominální mzda (Kč)		Meziroční index (%)	
	2019	2020	Nominální mzda	Reálná mzda ⁹¹
Pardubický kraj	30 564	32 095	105,0	101,7
Česká republika	34 111	35 611	104,4	101,2

24.2. Domácnosti pod hranicí příjmové chudoby

Podíl domácností s příjmem **pod hranicí příjmové chudoby** dosáhl v České republice v roce 2020 úrovně 9,5 %.⁹² Z dlouhodobého hlediska jsou příjmovou chudobou nejvíce zasaženými skupinami domácnosti nezaměstnaných, kde bylo ohroženo 52,9 % osob, neúplné rodiny s dětmi (32,4 %), osoby z úplných rodin se třemi a více dětmi (14,6 %) a jednotlivci ve věku 65 let a více (37,4 %). V roce 2020 tak vycházelo se svými příjmy s velkými obtížemi nebo s obtížemi 13,0 % domácností (meziroční pokles o 1,3 p. b.). Nejvyšší podíl domácností, které se svými příjmy vycházely s velkými obtížemi nebo s obtížemi, byl u domácností nezaměstnaných (56,0 %) a u neúplných rodin s dětmi (30,7 %).

⁸⁹ Dostupné z: <https://www.ispv.cz/>.

⁹⁰ Český statistický úřad.

⁹¹ Při použití indexu spotřebitelských cen 103,2 %.

⁹² Tato hranice je definována jako 60 % mediánu ekvivalizovaného disponibilního příjmu domácnosti a pro domácnost jednotlivce činila ve sledovaném roce 13 640 Kč měsíčně. U domácnosti dvou dospělých tato hranice vycházela 20 460 Kč měsíčně, u rodiče s dítětem do 13 let činila 17 732 Kč měsíčně a pro partnerský pár se dvěma dětmi do 13 let byla 28 644 Kč měsíčně.

Jak vyplývá z údajů odvozených ze statistik sociálních transferů, na území Holicka se na hranici příjmové chudoby pohybuje cca 300 až 400 domácností. Jde o počet pohybující se pod republikovým průměrem (jde maximálně o 6 % domácností).

24.3. Predikce ekonomického vývoje

Za celý rok 2021 je očekáván růst HDP kolem 2,7 % a v roce 2022 (za příznivých podmínek) meziroční růst HDP v rozmezí 2,5 až 3,5 %. Prognóza vývoje průměrné nominální mzdy v národním hospodářství ČR se pohybuje v roce 2021 v intervalu 1,8 – 3,8 % a v roce 2022 v rozmezí 2,5 – 4,5 %. Reálná mzda by mohla při zohlednění predikované míry cenové inflace vzrůst o cca 0,4 % v roce 2021, resp. příští rok o cca 1,5 %. Ministerstvo práce a sociálních věcí odhaduje roční zvýšení spotřebitelské inflace v roce 2021 v intervalu 1,9 až 2,9 %, tj. střed 2,4 % a v roce 2022 v rozpětí 1,5 – 2,5 % (střed 2,0 %).

Koronavirová krize tak vzhledem k očekávanému oživení ekonomiky nemusí mít na obyvatelstvo Holicka výraznější sociální dopad.

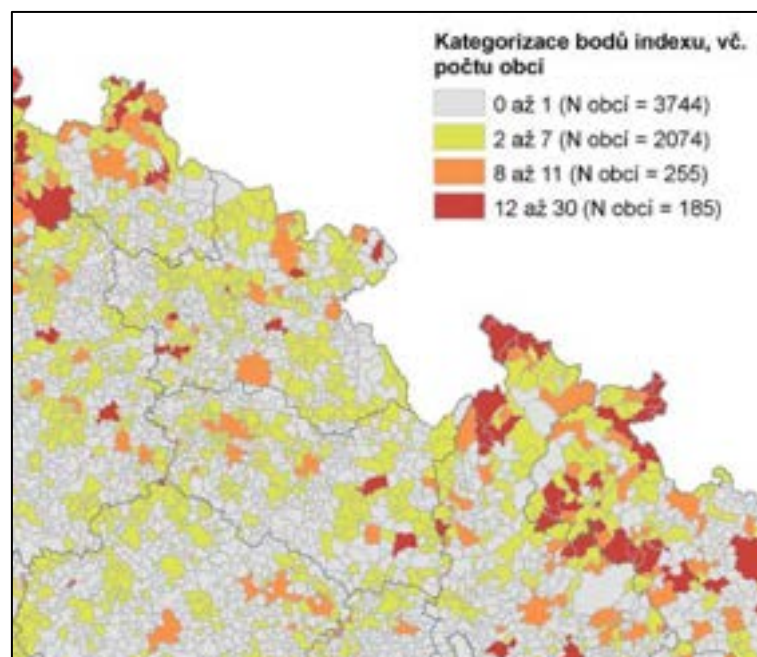
25. DALŠÍ UKAZATELE

25.1. Index sociálního vyloučení

Jedním z ukazatelů sociální situace v území je **index sociálního vyloučení**. Index sociálního vyloučení je jednotným nástrojem, který vypracovala vládní Agentura pro sociální začleňování. Zahrnuje klíčové ukazatele z různých oblastí sociálního vyloučení a umožňuje tedy v celorepublikovém rozsahu porovnat míru zatížení území (až na úroveň jednotlivé obce). Těmito ukazateli jsou:

- příjemci příspěvku na živobytí
- příjemci příspěvku na bydlení
- osoby v exekuci podle údajů Exekutorské komory ČR (osoby, proti nimž je vedeno jedno či více exekučních řízení)
- dlouhodobě nezaměstnané osoby (osoby potenciálně ekonomicky aktivní ve věku 15–64 let je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání Úřadu práce déle než 6 měsíců)
- předčasné odchody ze systému vzdělávání – běžné třídy.⁹³

Obrázek č. 3: Výřez z Mapy indexu sociálního vyloučení v roce 2019.⁹⁴

⁹³ Jde o žáky, kteří ukončili povinnou školní docházku v systému základního vzdělávání v 7. nebo 8. ročníku, a to v důsledku jednoho nebo dvou propadnutí. Indikátor se vztahuje pouze k běžným třídám, tzn., že nejsou zahrnuti žáci předčasně ukončující povinnou školní docházku ve speciálních třídách nebo na víceletých gymnáziích.

⁹⁴ Zdroj: Agentura pro sociální začleňování, dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/index-socialniho-vyloucenii/>.

Škála indexu se pohybuje na hodnotách od 0 do 30 bodů, přičemž hodnota 0 znamená absenci nebo minimální rozsah sociálního vyloučení a hodnota 30 bodů nejvyšší míru zatížení sociálním vyloučením. Naprostá většina obcí na Holicku se pohybuje v nejnižší kategorii indexu (0 až 1 bod). Holice, Dolní Roveň, Trusnov a Jaroslav jsou v druhé nejnižší kategorii (2 až 7 bodů).

25.2. Kriminalita

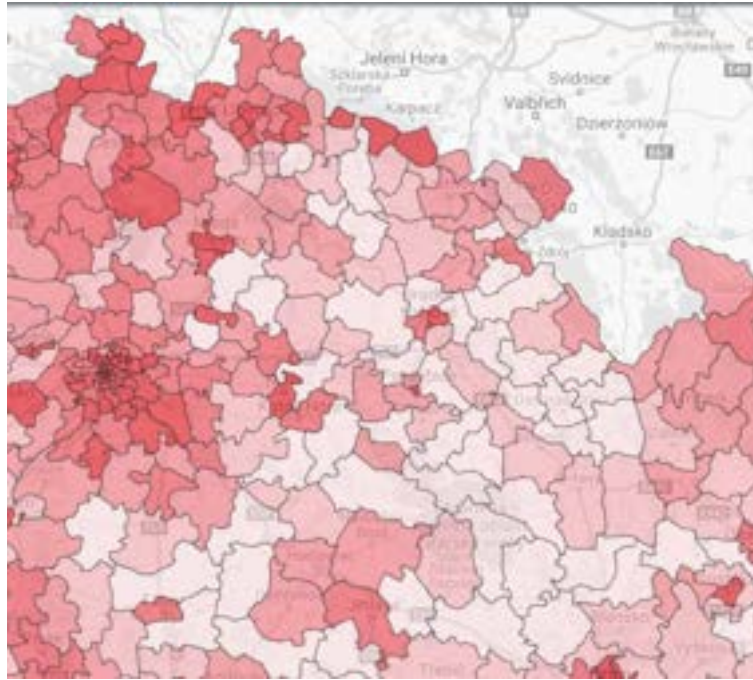
Údaje o kriminalitě na území správního obvodu Holicka jsou dostupné prostřednictvím projektu organizace Otevřená společnost o.p.s. *Mapa kriminality*.⁹⁵ Např. v roce 2019 bylo na území Holicka spácháno 150 trestných činů, z nichž bylo v průběhu roku objasněno 47 %. Nejčastějším typem protiprávního jednání jsou majetkové trestné činy (54 majetkových trestných činů, 25 krádeží, 13 vloupání atd.). Dalším častým trestným činem je maření úředního výkonu (25 trestných činů v roce 2019). Zanedbávání povinné péče bylo zjištěno v 11 případech. V porovnání s ostatními regiony se Holicko vyznačuje nízkou mírou kriminality. Na území Holicka není žádnou z obcí zřizována městská policie (některé menší obce by její vznik uvítaly). Holice a Horní Jelení využívají na základě veřejnoprávní smlouvy služeb Městské policie Pardubice, některé další obce ve správním obvodu pak Městské policie Sezemice (Býšť, Dolní Ředice, Chvojenec, Ostřetín). Policejní činnost proto vykonává zejména obvodní oddělení Policie ČR Holice.

V dlouhodobém horizontu (období 2013 až 2020) patří Holicko do druhého nejnižšího indexu kriminality (v tomto období bylo spácháno na Holicku 1 572 trestných činů, objasněno činilo 49 %, index kriminality 876,9). Jako území s nízkou mírou kriminality je území Holicka hodnoceno i místním obvodním oddělením Policie ČR.

Z hlediska vývoje v oblasti kriminality poukazuje Policie na skutečnost, že protiprávní činnost se postupně přesouvá do on-line prostoru. Zatímco majetkovou kriminalitu lze řešit prostřednictvím běžné policejní činnosti, řešení nového typu kriminality vyžaduje specializované aktivity. Mezi ohroženými skupinami jsou přitom zvlášť ohrožené osoby jako děti (viz pasáž o ohrožení v kyberprostoru v kapitole č. 4.3. *Analýzy problémů a potřeb*) nebo senioři. V souvislosti se seniory je uváděn další typ trestné činnosti, a to loupeže v bytech, podvodně vylákané finanční prostředky nebo podvodné uzavírání smluv (na dodávky energií, různé typy předražených výrobků atd.). Tomuto typu trestné činnosti lze částečně předcházet intenzivní informovaností veřejnosti a dalšími preventivními aktivitami (Policie ČR například realizuje ve spolupráci se školami atd. vzdělávací programy pro děti; v případě seniorů je nutno zaměřit se nejen na seniory samotné, ale také na jejich rodinné příslušníky a další blízké osoby).

⁹⁵ Podrobná data jsou dostupná z: <https://www.mapakriminality.cz/>.

Obrázek č. 4: Výřez z Mapy kriminality za období leden 2013 až listopad 2020.⁹⁶

Z výkonu trestu odnětí svobody bylo ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Holice propuštěno v roce 2019 celkem 7 osob, v roce 2020 5 osob. Počet propuštěných, s nimiž pracoval sociální kurátor Městského úřadu Holice, byl v roce 2019 celkem 19, v roce 2020 klesl na 13. Zpravidla šlo o jednorázovou pomoc, opakovaná pomoc byla poskytována v každém z uvedených roků dvěma osobám.⁹⁷

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ Roční výkazy V (MPSV) 26-01 o sociální práci za roky 2019 a 2020.

26. SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA: ZÁVĚR

Ze shromážděných statistických a demografických dat lze vyvodit řadu závěrů a doporučení. Ty jsou popsány v závěrečné kapitole *Analýzy problémů a potřeb* a souhrnné SWOT analýze.

Zpracovatelé Sociodemografické analýzy děkují všem subjektům, které poskytly údaje pro tento dokument za spolupráci, cenné informace a pomoc při zkvalitňování sociálních služeb na území Holicka.

27. SEZNAM ZKRATEK

CLLD	<i>Community-led Local Development</i> , komunitně vedený místní rozvoj
DOZP	domov pro osoby se zdravotním postižením
DSO	dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
MAS	místní akční skupina
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NDC	nízkoprahové denní centrum
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
ORP	obec s rozšířenou působností
Pk	Pardubický kraj
SPC	speciálně pedagogické centrum
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
SWOT	Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby)
ÚPSÚ	územní plán sídelního útvaru
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistik
ZTP	zvlášť těžké postižení
ZTP/P	zvlášť těžké postižení s průvodcem
z. ú.	zapsaný ústav

OBSAH

1.	ÚVODNÍ SLOVO.....	1
2.	ZÁKLADNÍ INFORMACE	2
2.1.	Kontext vzniku a existence Komunitního plánu Holicka.....	3
2.2.	Proces tvorby.....	3
2.3.	Územní působnost	5
2.4.	Doba platnosti.....	6
3.	ŘÍZENÍ A ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ	7
4.	VYHODNOCOVÁNÍ DOPADŮ A MONITORING AKTIVIT.....	9
5.	VIZE	10
6.	NÁVRHOVÁ ČÁST: ÚVOD.....	11
7.	Oblast péče o seniory.....	13
	Opatření 1.1.: Zkvalitnění života seniorů v jejich přirozeném sociálním prostředí.....	13
	Opatření 1.2.: Rozvoj terénních služeb pro seniory a podpůrných aktivit pro osoby pečující o seniory.....	14
	Opatření 1.3.: Zřízení krizové služby pro seniory	16
	Opatření 1.4.: Posílení odlehčovacích služeb pro seniory	17
	Opatření 1.5.: Vytvoření systému paliativní péče	19
	Opatření 1.6.: Dostupné podporované bydlení a pobytové služby pro seniory	20
8.	Oblast péče o osoby se zdravotním znevýhodněním.....	22
	Opatření 2.1.: Podpora aktivit pro začlenění osob se zdravotním znevýhodněním do společnosti	22
	Opatření 2.2.: Odstranění bariér pro začleňování zdravotně znevýhodněných osob do společnosti	24
	Opatření 2.3.: Zlepšení dostupnosti terénních a odborných ambulantních služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním a osoby pečující	26
	Opatření 2.4.: Vznik chráněného bydlení pro osoby se zdravotním znevýhodněním	28
	Opatření 2.5.: Zřízení krizové služby pro osoby se zdravotním znevýhodněním	29
	Opatření 2.6.: Posílení odlehčovacích služeb pro osoby se zdravotním znevýhodněním	30
9.	Oblast péče o rodiny s dětmi, děti a mladé dospělé	32

Opatření 3.1.: Rozvoj preventivních aktivit a služeb reagujících na stávající i nové formy ohrožení dětí.....	32
Opatření 3.2.: Zajištění dostupnosti odborné psychologické, psychoterapeutické a krizové péče pro děti a rodiny.....	34
Opatření 3.3.: Vznik služeb pro děti opouštějící náhradní formy péče nebo nefunkční rodiny....	35
10. Oblast péče o osoby s duševním onemocněním.....	36
Opatření 4.1.: Rozvoj služeb pro osoby s duševním onemocněním.....	36
Opatření 4.2.: Rozvoj aktivit prevence problémového užívání návykových látek a dalších typů závislosti.....	38
Opatření 4.3.: Podpora začleňování osob s duševním onemocněním do společnosti.....	40
11. Oblast péče o osoby sociálně vyloučené a osoby v obtížné životní situaci.....	41
Opatření 5.1.: Rozvoj aktivit pro začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením.....	41
Opatření 5.2.: Vznik nových možností podporovaného zaměstnání pro dlouhodobě nezaměstnané osoby a další cílové skupiny.....	43
12. Oblast institucionálního zajištění sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci.....	44
Opatření 6.1.: Vytvoření přehledného a dostupného informačního zdroje o možnostech sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci.....	44
Opatření 6.2.: Způsob hodnocení naplňování <i>Komunitního plánu Holicka</i> a koordinace sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci.....	46
13. Souhrn nákladů navržených opatření.....	48
14. ANALYTICKÁ ČÁST: ÚVOD.....	51
15. VÝSTUPY REŠERŠE STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ.....	53
15.1. Popis aktivity.....	53
15.2. Výstupy rešerše strategických dokumentů v sociální oblasti na národní úrovni.....	55
15.3. Výstupy rešerše strategických dokumentů v sociální oblasti na regionální úrovni.....	56
15.4. Strategické dokumenty pro rozvoj území Holicka.....	58
16. HLAVNÍ PROBLÉM A POTŘEBY SOCIÁLNÍ OBLASTI (výsledky šetření).....	64
16.1. Výsledky šetření mezi obyvateli Holicka.....	64
16.2. Výsledky šetření mezi klienty poskytovatelů sociálních služeb.....	66
16.3. Výsledky šetření mezi zadavateli (zástupci obcí).....	68
16.4. Výsledky šetření mezi poskytovateli sociálních služeb.....	71

17.	SYSTÉMOVÉ ZDROJE ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ A POTŘEB.....	73
17.1.	Veřejná správa.....	73
17.1.1.	Města a obce.....	73
17.1.2.	Pardubický kraj.....	75
17.1.3.	Orgány státní správy	76
17.1.4.	Financování sociálních služeb z veřejných rozpočtů	76
17.1.5.	Závěr.....	77
17.2.	Poskytovatelé sociálních služeb a dalších forem sociální pomoci	78
17.2.1.	Poskytovatelé sociálních služeb se sídlem nebo pobočkou na Holicku.....	78
17.2.2.	Poskytovatelé sociálních služeb se sídlem mimo území Holicka	81
17.2.3.	Závěr.....	83
18.	PROBLÉMY A POTŘEBY V SOCIÁLNÍ OBLASTI PODLE HLAVNÍCH CÍLOVÝCH SKUPIN	84
18.1.	Senioři	84
18.1.1.	Terénní a ambulantní služby pro seniory.....	84
18.1.2.	Pobytová zařízení.....	84
18.1.3.	Otázka nových kapacit pobytových služeb pro seniory na Holicku.....	86
18.2.	Osoby se zdravotním znevýhodněním	87
18.2.1.	Služby pro děti se zdravotním, mentálním či kombinovaným znevýhodněním.....	87
18.2.2.	Vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním.....	88
18.2.3.	Služby pro dospělé osoby se zdravotním znevýhodněním.....	90
18.3.	Rodiny s dětmi, děti a mladí dospělí.....	91
18.3.1.	Poskytovatelé služeb pro rodiny s dětmi.....	92
18.3.2.	Otázka zřízení nízkoprahového zařízení pro děti a mládež	94
18.4.	Osoby s duševním onemocněním	94
18.4.1.	Poskytovatelé služeb pro osoby s duševním onemocněním	95
18.4.2.	Služby pro osoby závislé na návykových látkách.....	96
18.5.	Osoby sociálně vyloučené a osoby v obtížné životní situaci.....	97
18.5.1.	Sociální služby a další formy sociální pomoci pro osoby ohrožené sociálním vyloučením.....	97

19.	ZÁVĚR.....	99
19.1.	Závěry z rešerše strategických dokumentů	99
19.2.	Závěry ze šetření a výzkumu provedeného v rámci analytické části zpracování <i>Komunitního plánu Holicka</i>	100
19.3.	SWOT analýza.....	104
20.	SWOT ANALÝZA.....	105
21.	SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA: ÚVOD	107
22.	DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ.....	108
23.	ÚDAJE O SOCIÁLNÍ SITUACI OBYVATEL Z PERSPEKTIVY SOCIÁLNÍCH TRANSFERŮ 114	
23.1.	Dávky důchodového pojištění	114
23.2.	Dávky státní sociální podpory.....	115
23.2.1.	Přídavek na dítě	115
23.2.2.	Příspěvek na bydlení	116
23.3.	Příspěvek na péči a dávky pro osoby se zdravotním postižením.....	117
23.3.1.	Příspěvek na péči.....	117
23.3.2.	Dávky pro osoby se zdravotním postižením.....	118
23.4.	Dávky pomoci v hmotné nouzi	120
23.4.1.	Příspěvek na živobytí.....	120
23.4.2.	Doplatek na bydlení	121
23.4.3.	Mimořádná okamžitá pomoc	122
24.	Zaměstnanost a ekonomika	123
24.1.	Nezaměstnanost a podpora v nezaměstnanosti.....	123
24.1.1.	Příjmy ve vztahu k růstu cen	127
24.2.	Domácnosti pod hranicí příjmové chudoby.....	127
24.3.	Predikce ekonomického vývoje	128
25.	DALŠÍ UKAZATELE.....	129
25.1.	Index sociálního vyloučení.....	129
25.2.	Kriminalita.....	130
26.	SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA: ZÁVĚR	132

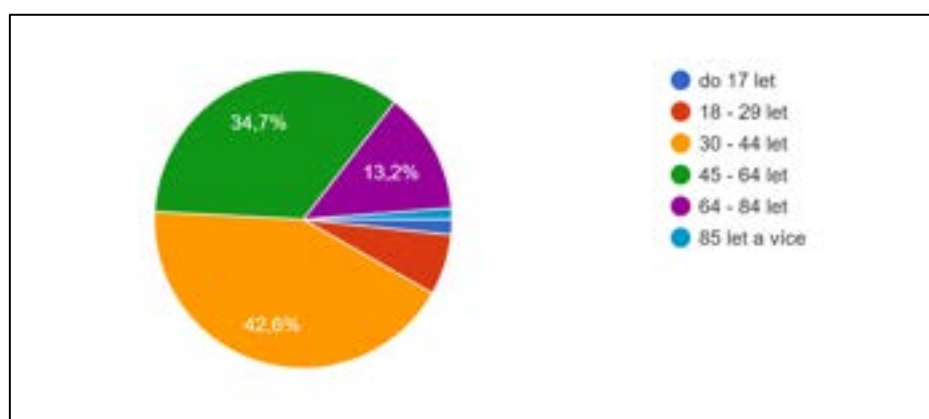
27.	SEZNAM ZKRATEK.....	133
27.	PŘÍLOHY.....	139
	Příloha č. 1: Struktura respondentů setření mezi širokou veřejností.....	139
	Příloha č. 2: Struktura respondentů setření mezi širokou klienty sociálních služeb.....	140

27. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Struktura respondentů setřeni mezi širokou veřejností

Ukazatel	Počet	%
Počet respondentů celkem	242	100,0
Z toho mužů	70	28,9
Z toho žen	172	71,1
Bydliště respondentů		
Býšť	13	5,4
Dolní Roveň	9	3,7
Dolní Ředice	28	11,6
Holice	82	33,9
Horní Jelení	24	9,9
Horní Ředice	9	3,7
Chvojenec	20	8,3
Jaroslav	21	8,7
Ostřetín	10	4,1
Poběžovice u Holic	13	5,4
Trusnov	5	2,1
Uhersko	3	1,2
Veliny	3	1,2
Vysoké Chvojno	2	0,8

Věková struktura respondentů:

Příloha č. 2: Struktura respondentů setření mezi širokou klienty sociálních služeb

Ukazatel	Počet	%
Počet respondentů celkem	62	100,0
Z toho mužů	18	29,0
Z toho žen	44	71,0
Věková struktura respondentů		
Nad 85 let	26	41,9
65 až 84 let	28	45,2
45 až 64 let	8	12,9
Bydliště respondentů		
Býšť	4	6,5
Dolní Roveň	5	8,1
Dolní Ředice	1	1,6
Holice	22	35,5
Horní Jelení	16	25,8
Horní Ředice	1	1,6
Chvojenec	1	1,6
Jaroslav	0	0,0
Ostřetín	3	4,8
Poběžovice u Holic	0	0,0
Trusnov	0	0,0
Uhersko	1	1,6
Veliny	2	3,2
Vysoké Chvojno	2	3,2
Neuvedeno	4	6,5
Respondenti dle druhu sociálních služeb (někteří respondenti jsou uživateli více druhů)		
Pečovatelská služba	42	51,2
Ošetřovatelská péče	25	30,5
Půjčovna kompenzačních pomůcek	8	9,8
Odlehčovací služba	3	3,7
Domov pro osoby se zdravotním postižením	2	2,4
Domácí hospicová péče	1	1,2
Dovoz léků	1	1,2
Respondenti dle pobírání příspěvku na péči		
Bez příspěvku na péči	26	41,9
Neodpovědělo	5	8,1
Příjemci příspěvku na péči	31	50,0
Z toho v I. stupni závislosti	7	22,5
Z toho v II. stupni závislosti	6	19,4
Z toho ve III. stupni závislosti	6	19,4
Z toho ve IV. stupni závislosti	5	16,0
Neuvedlo stupeň závislosti	7	22,5